

АНАЛІЗ

СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Цей посібник підготовлено за результатами дослідження, проведеного Громадською організацією «Ліга соціальних працівників України» у межах пілотної ініціативи Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні «Удосконалення системи соціальної роботи та надання соціальних послуг в шести цільових областях проєкту шляхом проведення аналізу стану організації та надання соціальних послуг у територіальних громадах цих регіонів, ідентифікації надавачів і визначення потреб задля цифровізації процесів» за фінансової підтримки Європейського Союзу, наданої в межах проєкту «EU4Recovery — Розширення можливостей громад в Україні».

Думки, зауваження, висновки або рекомендації, викладені у цьому посібнику, належать авторам / спікерам і не обов'язково відображають погляди UNDP, ООН, Європейського Союзу та/або інших міжнародних партнерів.

Авторки-упорядниці:

Світлана Толстоухова — кандидатка педагогічних наук, заслужена працівниця соціальної сфери, експертка проєкту, аналітикиня з державного / муніципального адміністрування та соціальної роботи;

Ірина Пінчук — кандидатка педагогічних наук, заслужена працівниця соціальної сфери, експертка проєкту, аналітикиня з державного / муніципального адміністрування та соціальної роботи;

Наталія Виниченко — експертка проєкту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді;

Вікторія Галайдюк — докторка філософії (PhD) у галузі державного управління, експертка проєкту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді;

Оксана Стефанова — кандидатка наук з державного управління, експертка проєкту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді;

Ірина Сергієнко — експертка проєкту, аналітикиня з розвитку соціальних послуг, соціальної роботи у громаді;

Валерія Вішталюк — редакторка, магістриня соціальної роботи.

ЗМІСТ

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
<u>РОЗДІЛ I.</u> Стан організації та надання соціальних послуг (за результатами кабінетного аналізу)	9
1.1. Профіль області	10
1.2. Соціально-демографічна характеристика населення Дніпропетровської області	16
1.3. Характеристика програмних документів щодо розвитку соціальних послуг у громадах Дніпропетровської області. Соціальні проблеми громад і чинники, які їх обумовлюють	28
1.4. Стан організації системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг у громадах відповідно до вимог чинного законодавства	38
1.5. Аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливих груп населення у громадах Дніпропетровської області	66
1.6. Характеристика кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях	110
1.7. Інформування та комунікація з населенням громад у Дніпропетровській області	135
1.8. Стан проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах	141
<u>РОЗДІЛ II.</u> Рекомендації щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, які надаються у відповідь на кризу та згідно з потребами ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи й розвиток системи надання соціальних послуг для Дніпропетровської області загалом з урахуванням потреб жителів 86 ТГ Дніпропетровської області	153

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВПО	внутрішньо переміщені особи
ГУ Нацсоцслужби	Головне управління Національної соціальної сервісної служби України в Дніпропетровській області
ДБН	державні будівельні норми
КМУ	Кабінет Міністрів України
КУ	комунальна установа
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
МЦСС	міський центр соціальних служб
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
ОДА	обласна державна адміністрація
СЖО	складні життєві обставини
ТГ	територіальна громада
ТЦСО	територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)
ФСР	фахівець із соціальної роботи
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ЦНСП	Центр надання соціальних послуг

ВСТУП

В Україні закладені конституційні засади місцевого самоврядування, ратифікована Європейську хартію місцевого самоврядування, ухвалена низка нормативно-правових актів, які створюють правові й фінансові основи діяльності органів місцевого самоврядування¹.

Концепція реформування місцевого самоврядування й територіальних органів виконавчої влади в Україні передбачає передавання більшості повноважень, зокрема із планування політики регіонального розвитку, до компетенції регіональних органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування.

Отже, у контексті децентралізації питання щодо планування та впровадження заходів із соціального захисту населення регіону, зокрема організації та надання соціальних послуг населенню як складової політики регіонального розвитку, стали одним із пріоритетних завдань місцевих органів виконавчої влади.

Але на шляху переходу до децентралізованої моделі територіально громади (далі — ТГ) потребують підтримки, зокрема і в розбудові базової інституційної спроможності, плануванні, організації, адмініструванні, моніторингу та оцінки якості соціальних послуг.

Методологія

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг в Дніпропетровській області (далі — Аналіз) **проводився у період з 20 грудня 2023 року до 23 січня 2024 року.**

Аналіз підготовлено для представлення результатів стану організації та надання соціальних послуг у Дніпропетровській області, ідентифікації надавачів і визначення потреб задля цифровізації процесів і подальшого розроблення рекомендацій, спрямованих на вдосконалення соціальної роботи й розвиток системи надання соціальних послуг для задоволення потреб, зниження рівня незадоволеного попиту на соціальні послуги для Дніпропетровської області загалом (з урахуванням потреб 86 ТГ Дніпропетровської області).

Для реалізації мети Аналізу були визначені такі взаємопов'язані завдання:

- аналіз стану надання соціальних послуг жителям Дніпропетровської області й відповідності організаційної структури ТГ із питань соціального захисту населення системі надання соціальних послуг згідно з вимогами чинного законодавства шляхом аналізу документів, даних із відкритих джерел тощо, Google-опитувань щодо організації та надання соціальних послуг у регіоні та у 86 ТГ Дніпропетровської області;
- створення регіональних робочих груп для планування та розвитку системи надання соціальних послуг у Сумській області. Під час формування складу робочої групи враховані принципи гендерної рівності;
- підготовка рекомендацій щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, які надаються у відповідь на кризу та згідно з потребами ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи й розвиток системи надання соціальних послуг для Дніпропетровської області загалом (з урахуванням потреб 86 ТГ Дніпропетровської області).

¹ Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року № 333-р)

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг у Дніпропетровській області здійснений із використанням методу кабінетного аналізу (кабінетного дослідження) шляхом пошуку, систематизації, узагальнення й аналізу інформації з відкритих джерел:

- наявних статистичних даних;
- нормативно-правових актів, програмних документів соціального розвитку;
- соціального паспорту ТГ із соціально-демографічними даними;
- структури та штатного нормативу надавачів соціальних послуг;
- розпоряджень / наказів щодо створення та роботи робочих груп;
- звітів про результати проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг;
- бюджетів фінансування соціальних послуг;
- внутрішніх документів надавача соціальних послуг (положення, посадових інструкцій, розпорядчих документів, які регламентують навантаження на працівників надавачів соціальних послуг);
- аналітичних документів (звітів про результати проведення визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / ТГ у соціальних послугах (за наявності);
- розпоряджень / наказів, які стосуються створення та роботи робочої групи;
- інтернет-ресурсів профільних органів центральної і місцевої влади, органів місцевого самоврядування;
- матеріалів неурядових організацій, публікацій у медіа;
- відповідей на запити щодо досліджуваної проблематики тощо.

Для отримання необхідних даних розробили й надіслали до органів місцевої влади й органів місцевого самоврядування 11 форм (запитів) на отримання інформації для проведення кабінетного аналізу (кабінетного дослідження) щодо:

- стану організації та надання соціальних послуг у ТГ — (форма 1);
- соціально-демографічної характеристики області (ТГ) — (форма 3);
- соціально-демографічної характеристики (область) — (форма 3.1);
- стану забезпечення базовими й іншими соціальними послугами (ТГ) — (форма 2);
- стану забезпечення базовими й іншими соціальними послугами (область) — (форма 2);
- стану фінансування сфери соціальних послуг (громада) — (форма 5);
- стану фінансування сфери соціальних послуг (область) — (форма 5.1);
- надавачів соціальних послуг — (форма 7);
- стану виконання повноважень регіонального структурного підрозділу соціального захисту населення у сфері надання соціальних послуг, проведення соціальної роботи — (форма 8);
- діяльності Головного управління Національної соціальної сервісної служби України (далі — ГУ Нацсоцслужби) — (форма 9);
- діяльності обласної Служби у справах дітей — (форма 10);
- діяльності обласного Центру соціальних служб — (форма 11).

Аналіз стану організації та надання соціальних послуг Дніпропетровської області здійснювався у два етапи.

У межах реалізації першого етапу за технічної підтримки Громадської організації «Ліга соціальних працівників України» здійснено збір статистичної інформації, адміністративних даних та аналітичних матеріалів щодо стану надання соціальних послуг жителям Дніпропетровської області загалом та у 86 ТГ Дніпропетровської області.

Під час реалізації другого етапу Громадська організація «Ліга соціальних працівників України» здійснила аналіз стану організації та надання соціальних послуг, зокрема провела аудит й інвентаризацію ресурсів, наявних статистичних даних, нормативно-правових актів, програмних документів соціального розвитку, соціальних паспортів ТГ Дніпропетровської області з соціально-демографічними даними, звітів про результати проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, бюджетів фінансування соціальних послуг, внутрішніх документів надавачів соціальних послуг (положення, посадових інструкцій, розпорядчих документів, що регламентують навантаження на працівників — надавачів соціальних послуг), аналітичних документів (звітів про результати проведення визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / ТГ у соціальних послугах (за наявності), розпоряджень / наказів, які стосуються створення та роботи робочої групи, інтернет-ресурсів профільних органів центральної і місцевої влади, органів місцевого самоврядування, матеріалів неурядових організацій, публікацій у медіа, відповідей на запити щодо досліджуваної проблематики, та підготувала аналітичний звіт **«Аналіз стану організації та надання соціальних послуг у Дніпропетровській області»**.

Збір, зберігання та аналіз даних Аналізу базувалися на дотриманні етичних стандартів і захисті прав учасників аналізу, на добровільності, анонімності й конфіденційності. Матеріали дослідження не містили персональних даних, які б давали змогу ідентифікувати особу респондента. Респонденти й учасники/-ці дали усну поінформовану згоду на участь у аналізі. Розроблення дослідницького інструментарію, проведення дослідження базувалися на принципах гендерної чуйності й концепті надання гендерно чутливих послуг на рівні Дніпропетровської області.

Для підготовки й узгодження рекомендацій щодо розбудови системи надання соціальних послуг у Дніпропетровській області створена робоча група з залученням представників зацікавлених сторін спільноти. Кількісний та якісний склад робочої групи затверджений розпорядженням голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації.

Структура звіту

Звіт складається із Розділу I (вісім підрозділів) і Розділу II (дев'ять підрозділів).

У Розділі I:

- **у підрозділах 1.1 та 1.2.** охарактеризований профіль і гендерний профіль Дніпропетровської області, проаналізовані узагальнені дані щодо: адміністративно-територіального устрою, соціально-демографічної характеристики Дніпропетровської області й тенденцій у ТГ Дніпропетровської області;
- **у підрозділі 1.3** охарактеризовані програмні документи розвитку ТГ Дніпропетровської області щодо розвитку соціальних послуг у громадах. Проаналізовані соціальні проблеми громад і чинники, які їх обумовлюють;

- **у підрозділі 1.4.** охарактеризовані узагальнені дані щодо особливостей управління у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг; охарактеризовані основні підходи до адміністрування надання соціальних послуг; відслідковані практики використання інформаційних технологій та офісних програм для оброблення й передавання документів заявників із питань соціального захисту населення до центрів надання адміністративних послуг (далі — ЦНАП), ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; проаналізований Порядок визначення потреб населення територіальних громад у соціальних послугах і Порядок міжвідомчої взаємодії та співробітництва у ТГ Дніпропетровської області; визначені механізми залучення недержавних надавачів у систему надання соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області;
- **у підрозділі 1.5.** представлений аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливих груп населення у громадах, охарактеризовані пріоритетні вразливі категорії населення регіонального рівня та рівня ТГ; охарактеризований перелік, обсяг соціальних послуг, які надаються, рівня охоплення ними населення ТГ і їх відповідності потребам вразливих категорій населення, наявних і потенційних надавачів соціальних послуг у громадах;
- **у підрозділі 1.6.** надана характеристика та проведений аналіз кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях;
- **у підрозділах 1.7 та 1.8.** проаналізовані механізми інформування й комунікації з населенням громад, зокрема особливості законодавчих підстав щодо здійснення виконавчими органами сільських, селищних, міських рад повноваження щодо інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їхнього надання та аналіз стану виконання таких повноважень у 86 ТГ Дніпропетровської області, визначені основні підстави щодо проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у ТГ Дніпропетровській області.

Розділ II охоплює напрями діяльності й заходи щодо підготовки та впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, які надаються у відповідь на кризу та з потребами жителів громад, спрямованих на вдосконалення соціальної роботи й розвиток системи надання соціальних послуг для регіону загалом з урахуванням потреб кожної територіальної громади, що дасть змогу забезпечити незадоволений попит жителів територіальних громад на соціальні послуги в майбутньому.

До кожного підрозділу Розділу I представлені загальні висновки.

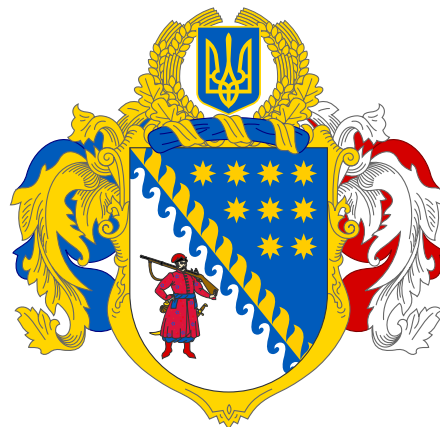
РОЗДІЛ 1.

Стан організації та надання соціальних послуг

(за результатами кабінетного аналізу)

1.1. Профіль області

Дніпропетровська область (*Дніпропетровщина, Дніпровщина*) — область у центральній, східній і південній частинах України, утворена 27 лютого 1932 року.

Центр області й найбільше місто — Дніпро.

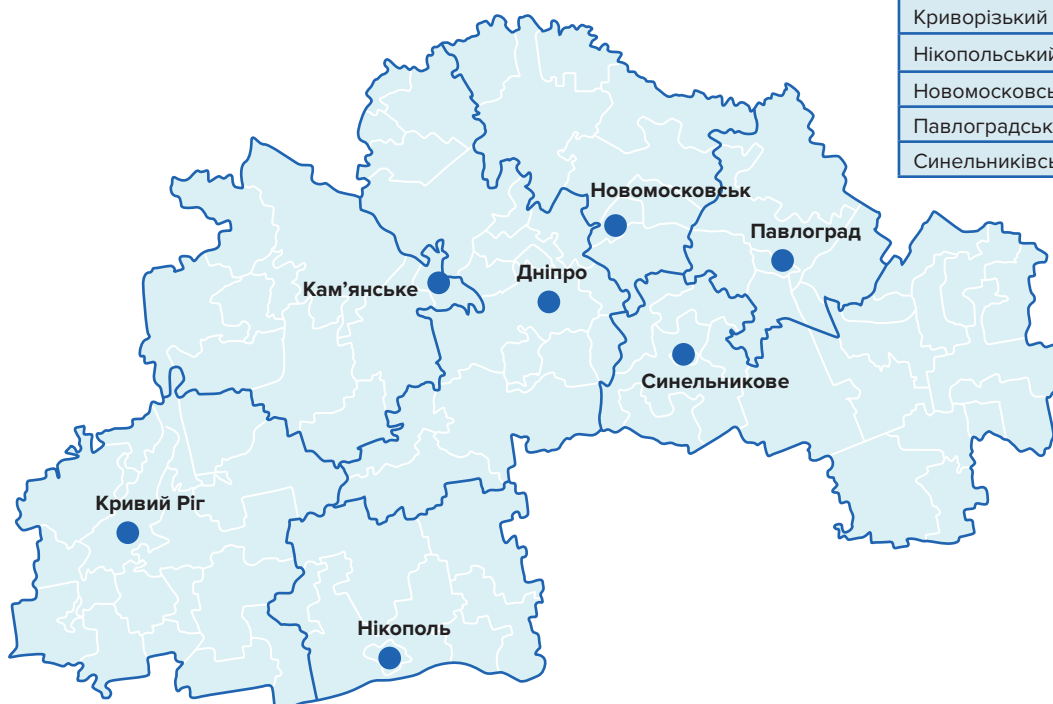
Загальна площа території Дніпропетровської області — 31 914 км².

Населення Дніпропетровської області — 3 105 394 особи (968 502 особи у м. Дніпро та 2 136 892 особи — в області). Жінки складають понад половину населення області — 55,17 % (1 206 774 осіб — без даних Дніпровської та Кам'янської ТГ), чоловічого населення — 44,83 % (980 290 осіб — без даних Дніпровської та Кам'янської ТГ). Міського населення — 1 444 831 особа (за даними 34 ТГ), сільського — 569 496 осіб (за даними 76 ТГ).

До складу Дніпропетровської області входить сім районів відповідно до постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів» (див. Табл. 1.1.1).

Станом на 1 січня 2023 року налічується 86 ТГ: міських — 20, селищних — 25, сільських — 41. Усього населених пунктів — 1 501.

Дніпропетровська область

Назва	Населення (тис. осіб)
Дніпровський	1 179,3
Кам'янський	439
Криворізький	772,3
Нікопольський	262,6
Новомосковський	171,7
Павлоградський	163,3
Синельниківський	204,2

Таблиця 1.1.1. Адміністративно-територіальний устрій Дніпропетровської області

Райони	Кількість ТГ у районі	Із них:			Кількість населених пунктів
		Міські	Селищні	Сільські	
Дніпровський	17 ТГ	2	6	9	234
Кам'янський	12 ТГ	6	4	2	274
Криворізький	15 ТГ	3	2	10	283
Нікопольський	8 ТГ	3	2	3	130
Новомосковський	8 ТГ	2	3	3	110
Павлоградський	7 ТГ	2	1	4	98
Синельниківський	19 ТГ	2	7	10	372

Дані щодо кількості населених пунктів та чисельності населення / жінок наведені в Таблиці 1.1.2.

Таблиця 1.1.2. Демографічні дані в розрізі ТГ

№	Назва ТГ	Кількість населених пунктів	Кількість населення (осіб) ²	
			Усього	Із них: кількість жінок (осіб)
1.	Апостолівська міська	20	21 827	11 687
2.	Богданівська сільська	10	11 020	5 337
3.	Божедарівська селищна	42	10 800	5 803
4.	Брагинівська сільська	18	3 564	1 717
5.	Вакулівська сільська	18	3 100	1 641
6.	Васильківська селищна	56	22 014	11 728
7.	Великомихайлівська сільська	16	3 695	2 005
8.	Вербківська сільська	16	8 484	4 322
9.	Верхівцівська міська	11	12 677	6 783
10.	Верхньодніпровська міська	48	38 321	20 655
11.	Вишнівська селищна	10	4 271	2 243
12.	Вільногірська міська	11	22 378	12 156
13.	Глеюватська сільська	19	6 892	3 662
14.	Гречаноподівська сільська	15	4 563	2 449
15.	Грушівська сільська	7	6 245	3 256
16.	Губиницька селищна	25	16 700	8 986
17.	Девладівська сільська	34	6 797	3 624

² Аналіз соціально-демографічних даних станом на 1 січня 2023 року у Дніпропетровській області здійснений на підставі заповнених кожною громадою даних (форма № 3) за підписами керівників громад Дніпропетровської області та наданих даних Департаментом соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації

№	Назва ТГ	Кількість населених пунктів	Кількість населення (осіб) ²	
			Усього	Із них: кількість жінок (осіб)
18.	Дніпровська міська	2	дані відсутні	дані відсутні
19.	Дубовиківська сільська	27	7 992	4 219
20.	Жовтоводська міська	4	42 475	23 786
21.	Зайцівська сільська	15	3 350	1 804
22.	Затишнлянська сільська	23	3 806	1 971
23.	Зеленодольська міська	4	17 105	9 144
24.	Іларіонівська селищна	17	14 421	7 415
25.	Кам'янська міська	3	236 672	дані відсутні
26.	Карпівська сільська	26	5 944	2 952
27.	Китайгородська сільська	5	3 170	1 765
28.	Криворізька міська	6	603 904	362 342
29.	Криничанська селищна	46	19 248	10 321
30.	Лихівська селищна	26	5 005	2 830
31.	Личківська сільська	8	5 077	3 201
32.	Лозуватська сільська	32	18 646	9 720
33.	Любимівська сільська	6	3 590	1 844
34.	Ляшківська сільська	9	2 286	1 202
35.	Магдалинівська селищна	36	21 443	11 163
36.	Маломихайлівська сільська	5	8 459	4 307
37.	Марганецька міська	8	47 688	26 055
38.	Межиріцька сільська	12	7 060	3 655
39.	Межівська селищна	30	14 646	7 973
40.	Миколаївська сільська Дніпровського району	10	7 194	3 299
41.	Миколаївська сільська Синельниківського району	17	10 434	5 366
42.	Мирівська сільська	15	8 239	4 271
43.	Могилівська сільська	12	6 558	3 761
44.	Нивотрудівська сільська	8	5 011	2 669
45.	Нікопольська міська	1	107 464	55 882
46.	Новолатівська сільська	11	2 441	1 090
47.	Новомосковська міська	1	69 827	69 827
48.	Новоолександрівська сільська	12	12 026	5 648
49.	Новопавлівська сільська	11	3 315	1 846

№	Назва ТГ	Кількість населених пунктів	Кількість населення (осіб) ²	
			Усього	Із них: кількість жінок (осіб)
50.	Новопільська сільська	38	16 557	8 654
51.	Новопокровська селищна	33	8 029	4 329
52.	Обухівська селищна	3	10 663	5 863
53.	Павлоградська міська	1	102 300	55 600
54.	Перещепинська міська	21	20 993	10 950
55.	Першотравневська міська	1	27 954	15 032
56.	Першотравенська сільська	45	12 099	6 291
57.	Петриківська селищна	19	23 200	13 140
58.	Петропавлівська селищна	8	10 090	5 000
59.	Підгородненська міська	5	24 038	13 189
60.	Піщанська сільська	9	18 972	9 706
61.	Покровська міська	6	37 416	20 459
62.	Покровська селищна	50	19 683	10 424
63.	Покровська сільська	13	10 140	5 201
64.	П'ятихатська міська	31	25 380	13 369
65.	Раївська сільська	47	9 970	5 282
66.	Роздорська селищна	10	2 747	2 747
67.	Саксаганська сільська	19	7 350	3 737
68.	Святовасилівська сільська	23	4 762	2 466
69.	Синельниківська міська	1	29 632	16 887
70.	Славгородська селищна	24	5 103	2 913
71.	Слобожанська селищна	6	23 216	12 894
72.	Слов'янська сільська	11	4 360	2 411
73.	Солонянська селищна	51	23 633	13 446
74.	Софіївська селищна	29	12 473	6 363
75.	Сурсько-Литовська сільська	4	5 697	2 979
76.	Тернівська міська	2	23 811	12 800
77.	Томаківська селищна	35	14 728	7 625
78.	Троїцька сільська	10	3 335	1 640
79.	Українська сільська	8	2 432	1 216
80.	Царичанська селищна	23	14 473	7 745
81.	Червоногригорівська селищна	7	11 800	6 372
82.	Черкаська селищна	2	9 266	4 869

№	Назва ТГ	Кількість населених пунктів	Кількість населення (осіб) ²	
			Усього	Із них: кількість жінок (осіб)
83.	Чернечинська сільська	8	4 672	3 257
84.	Чумаківська сільська	11	4 727	2 083
85.	Широківська селищна	16	12 514	6 498
86.	Юр'ївська селищна	47	10 833	5 649

Із приєднанням нових сільських територій у новостворених громадах виникла додаткова потреба в організації та наданні соціальних послуг у сільській місцевості здебільшого особам старшого віку, особам / дітям з інвалідністю, сім'ям у складних життєвих обставинах (далі — СЖО).

Варто зазначити, що 23 із 86 громад є **малочисельними**, тобто з кількістю жителів п'ять тис. осіб і менше.

Громади з чисельністю жителів до п'яти тис. осіб

Громади з чисельністю жителів понад п'ять тис. осіб

Рисунок 1.1.1. Дані щодо частки малочисельних громад

У складі області **20 міст**, з яких 13 — обласного підпорядкування (див. Табл. 1.1.3) та сім міст районного значення.

Таблиця 1.1.3. Найбільші населені пункти області³

Міста обласного значення	Територія, тис. км ²	Райони / районні центри	Міста		Райони в містах	Селища міського типу	Селища	Села
			Усього	Зокрема обласного значення				
Дніпропетровська область	31 914 км²	7	20	13	18	46	63	1 372
Вільногірськ	10 км ²			1				
Дніпро	409 718 км ²	1		1	8			
Жовті Води	33,25 км ²			1				
Кривий Ріг	430 км ²	1		1	7			
Кам'янське	138 км ²	1		1	3			
Марганець	37 км ²			1				
Нікополь	50 км ²	1		1				
Новомосковськ	36 км ²	1		1				

3 Портал «Децентралізація» — Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/areas/0562>

Міста обласного значення	Територія, тис. км ²	Райони / районні центри	Міста		Райони в містах	Селища міського типу	Селища	Села
			Усього	Зокрема обласного значення				
Павлоград	59,3 км ²	1		1				
Покров	26 км ²			1				
Першотравенськ	3,9 км ²			1				
Синельникове	23 км ²	1		1				
Тернівка	18 км ²			1				

Державна виконавча влада в області представлена Дніпропетровською обласною державною адміністрацією, самоврядування — Дніпропетровською обласною радою.

Поштові реквізити Дніпропетровської обласної державної адміністрації: 49004, м. Дніпро, проспект Олександра Поля, будинок 1. Дніпропетровської обласної ради: 49004, м. Дніпро, проспект Олександра Поля, 2.

1.2. Соціально-демографічна характеристика населення Дніпропетровської області

Відповідно до Закону України від 17 січня 2019 року № 2761-VIII «Про соціальні послуги» до повноважень рад територіальних громад належить низка завдань, зокрема визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах, здійснення заходів для виявлення вразливих груп населення й осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах тощо.

Місцеві органи соціального захисту населення щороку мають здійснювати визначення потреб населення у соціальних послугах для планування заходів щодо їх надання на короткостроковий період шляхом збору, узагальнення та аналізу даних за відповідними формами (пункт 1 розділу III наказу Міністерства соціальної політики від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах»). Також один раз на три роки у період з 1 січня до 15 червня, ТГ варто здійснювати збирання, узагальнення та аналіз даних щодо соціально-демографічної ситуації у територіальній громаді та кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення за відповідною формою (пункт 1 розділу II цього наказу). Ці дані в розрізі старостинських округів із гендерно дезагрегованими даними можуть міститися в загальному Паспорті або Соціальному паспорті ТГ.

Паспорт громади має систематизувати дані, які характеризують актуальну інформацію про ресурси й соціальні особливості громади, адміністративно-територіальний устрій, демографічний стан, гендерні аспекти, рівень зайнятості / безробіття, інфраструктури, житлово-комунальне господарство, громадські й релігійні організації, місцеве самоврядування та бюджет, а також ризики, з якими стикаються жителі громади.

Ці документи є дієвими інструментами для якісного планування розвитку громади й соціальних послуг, розв'язання проблемних питань, залучення інвесторів, грантодавців, донорів. Паспорт затверджується розпорядчим документом і розміщується на офіційному сайті громади.

Джерелом аналізу соціально-демографічних даних населення Дніпропетровської області стали 86 заповнених форм № 2, отриманих від ТГ, за підписами керівників громад Дніпропетровської області наданих узагальнених даних Департаментом соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі — ОДА) (форма № 4).

Кожна ТГ надала дані щодо кількості категорій осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах й отримують соціальні послуги за місцем проживання (див. Табл. 1.2.1).

Таблиця 1.2.1. Дані щодо кількості категорій вразливих груп населення в розрізі ТГ

№	Назва ТГ	Кількість категорій вразливих груп населення, за якими		
		зібрані дані у ТГ ⁴	відсутня інформація	дані дорівнюють «0»
1.	Апостолівська міська	18	16	8
2.	Богданівська сільська	14	4	24
3.	Божедарівська селищна	11	3	28
4.	Брагинівська сільська	13	4	25
5.	Вакулівська сільська	14	-	28
6.	Васильківська селищна	20	-	22
7.	Великомихайлівська сільська	16	3	23
8.	Вербківська сільська	7	21	14
9.	Верхівцівська міська	18	17	7
10.	Верхньодніпровська міська	17	14	11
11.	Вишнівська селищна	14	8	20
12.	Вільногірська міська	19	11	12
13.	Глеюватська сільська	16	-	26
14.	Гречаноподівська сільська	10	4	28
15.	Грушівська сільська	10	3	29
16.	Губиницька селищна	15	12	15
17.	Девладівська сільська	18	-	24
18.	Дніпровська міська	25	14	3
19.	Дубовиківська сільська	16	12	14
20.	Жовтоводська міська	21	6	15
21.	Зайцівська сільська	16	3	23
22.	Затишнянська сільська	16	3	23
23.	Зеленодольська міська	13	17	12
24.	Іларіонівська селищна	10	21	11
25.	Кам'янська міська	25	8	9
26.	Карпівська сільська	15	3	24
27.	Китайгородська сільська	9	7	26
28.	Криворізька міська	17	25	-
29.	Криничанська селищна	21	2	19
30.	Лихівська селищна	12	17	13

4 Аналіз соціально-демографічних даних населення станом на 1 січня 2023 року у Дніпропетровській області здійснено на підставі даних, заповнених кожною громадою (форма № 3), за підписами керівників громад Дніпропетровської області й даних, наданих Департаментом соціального захисту населення Дніпропетровської ОДА

№	Назва ТГ	Кількість категорій вразливих груп населення, за якими		
		зібрані дані у ТГ	відсутня інформація	дані дорівнюють «0»
31.	Личківська сільська	14	7	21
32.	Лозуватська сільська	16	14	12
33.	Любимівська сільська	13	9	20
34.	Ляшківська сільська	9	4	29
35.	Магдалинівська селищна	23	3	16
36.	Маломихайлівська сільська	10	6	26
37.	Марганецька міська	27	5	10
38.	Межиріцька сільська	16	6	20
39.	Межівська селищна	17	12	13
40.	Миколаївська сільська Дніпровського району	16	10	16
41.	Миколаївська сільська Синельниківського району	21	2	19
42.	Мирівська сільська	14	15	13
43.	Могилівська сільська	10	-	32
44.	Нивотрудівська сільська	12	12	18
45.	Нікопольська міська	16	15	11
46.	Новолатівська сільська	15	9	18
47.	Новомосковська міська	20	15	7
48.	Новоолександрівська сільська	6	26	10
49.	Новопавлівська сільська	21	3	18
50.	Новопільська сільська	18	12	11
51.	Новопокровська селищна	9	12	21
52.	Обухівська селищна	12	6	24
53.	Павлоградська міська	27	10	5
54.	Перещепинська міська	12	14	16
55.	Першотравневська міська	18	14	10
56.	Першотравненська сільська	16	13	13
57.	Петриківська селищна	20	11	11
58.	Петропавлівська селищна	23	2	17
59.	Підгородненська міська	13	16	13
60.	Піщанська сільська	18	12	12
61.	Покровська міська	29	3	10
62.	Покровська селищна	27	4	11
63.	Покровська сільська	15	3	24

№	Назва ТГ	Кількість категорій вразливих груп населення, за якими		
		зібрані дані у ТГ	відсутня інформація	дані дорівнюють «0»
64.	П'ятихатська міська	19	12	11
65.	Раївська сільська	10	18	14
66.	Роздорська селищна	12	9	21
67.	Саксаганська сільська	13	23	6
68.	Святовасилівська сільська	8	31	3
69.	Синельниківська міська	24	11	7
70.	Славгородська селищна	16	7	19
71.	Слобожанська селищна	23	4	15
72.	Слов'янська сільська	15	6	21
73.	Солонянська селищна	27	4	11
74.	Софіївська селищна	26	4	12
75.	Сурсько-Литовська сільська	11	16	15
76.	Тернівська міська	22	7	13
77.	Томаківська селищна	16	13	13
78.	Троїцька сільська	17	6	19
79.	Українська сільська	14	1	27
80.	Царичанська селищна	22	-	20
81.	Червоногригорівська селищна	16	13	13
82.	Черкаська селищна	15	11	16
83.	Чернечинська сільська	10	15	27
84.	Чумаківська сільська	9	3	30
85.	Широківська селищна	22	9	11
86.	Юр'ївська селищна	20	-	22

У багатьох ТГ **відсутня інформація** в повному обсязі щодо кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення, та осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Варто зазначити, що кількість категорій вразливих груп населення, за якими дані дорівнюють «0», можуть свідчити як про відсутність осіб / сімей цієї категорії, так і про відсутність інформації щодо неї (майже не можливо, щоб у ТГ кількість осіб категорії «Особи старшого віку та одинокі непрацездатні особи» дорівнювала «0»).

Отже, варто зазначити, що **у ТГ робота щодо збирання, узагальнення та аналізу** даних щодо кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення, **ведеться не систематично**.

У більшості ТГ Дніпропетровської області зібрані дані за наступними категоріями осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення, а саме:

- ▶ внутрішньо переміщені особи;
- ▶ діти з інвалідністю;

- ▶ діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування;
- ▶ особи старшого віку;
- ▶ діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- ▶ сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;
- ▶ одинокі особи, які потребують стороннього догляду.

Більш детальний аналіз показав:

- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Внутрішньо переміщені особи**» надані **84 ТГ** області. **Дані відсутні в Нікопольській ТГ, кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Маломихайлівській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Діти з інвалідністю**» надані **82 ТГ** області. **Дані відсутні у Верхівцівській, Верхньодніпровській, Сурсько-Литовській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Червоногригорівській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування**» надані **81 ТГ** області. **Дані відсутні у Святовасилівській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Ляшківській, Любимівській, Китайгородській, Грушівській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Особі старшого віку**» надані **79 ТГ** області. **Дані відсутні у Дніпровській, Лихівській, Новоолександрівській, Обухівській, П'ятихатській, Чернечинській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Могилівській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах**» надані **77 ТГ** області. **Дані відсутні у Святовасилівській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Богданівській, Вакулівській, Вербківській, Гречаноподівській, Затишнлянській, Ляшківській, Нивотрудівській, Царичанській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям**» надані **75 ТГ** області. **Дані відсутні в Богданівській, Вербківській, Іларіонівській, Нікопольській, Новоолександрівській, П'ятихатській, Першотравневській сільській, Перещепинській, Раївській, Святовасилівській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» в Китайгородській ТГ;**
- ✓ дані щодо кількості осіб / сімей категорії «**Одинокі особи, які потребують стороннього догляду**» надані **72 ТГ** області. **Дані відсутні в Іларіонівській, Лихівській, Новоолександрівській, Роздорській, Чернечинській ТГ. Кількість осіб цієї категорії дорівнює «0» у Глеуватській, Зайцівській, Китайгородській, Ляшківській, Могилівській, Новолатівській, Новопільській, Новопокровській, Чумаківській ТГ.**

Варто зазначити, що не у всіх ТГ здійснюється повний облік даних осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення. Дані за категорію «Особі, які звернулись із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та мають довідку про звернення по захист в Україні» відсутні у всіх ТГ Дніпропетровської області, за категорію «Особі, які постраждали від торгівлі людьми» наявні лише в одній громаді й навпаки — дані за категорію «Внутрішньо переміщені особи» наявні у 84 громадах. Отже, у кожній ТГ наявні різні дані щодо категорій осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення (див. Рис. 1.2.1).

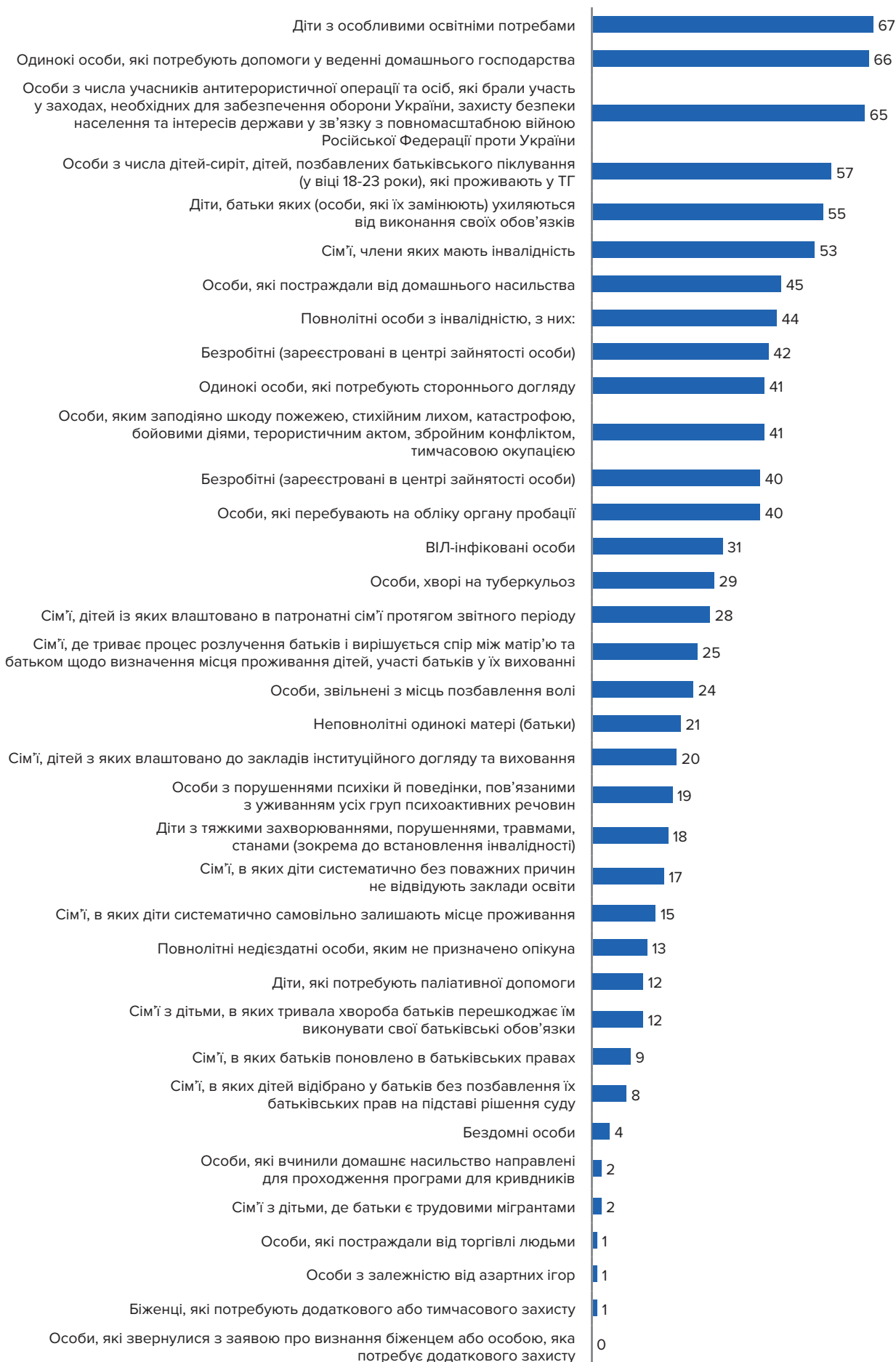

Рисунок 1.2.1. Дані щодо обліку у ТГ категорій осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення

Сучасна демографічна ситуація у Дніпропетровській області склалася під впливом розвитку інфраструктури населених пунктів громади, природного й механічного руху населення.

Станом на 1 січня 2023 року чисельність наявного населення Дніпропетровської області становить 3 105 394 особи (968 502 особи⁵ у м. Дніпро та 2 136 892 особи⁶ у Дніпропетровській області), зокрема міського населення — 1 444 831 особа (за даними 34 громад), сільського — 569 496 осіб (за даними 76 громад) (див. Рис. 1.2.2). Питома вага в загальній чисельності міського населення склала 77,7 % (в Україні — 69,41 %), сільського населення — 22,3 % (в Україні — 30,59 %).

Рисунок 1.2.2. Розподіл населення за місцем проживання

Демографічна ситуація в Дніпропетровській області містить ризики для майбутнього розвитку її територій, що пов'язано, головним чином, зі скороченням природного приросту населення, незбалансованістю у співвідношенні між чоловіками та жінками, диспропорцією вікових груп (див. Рис. 1.2.3), що є стримуючим фактором у режимі відтворення населення та поступово призводить до скорочення чисельності осіб працездатного віку, що складає 33,4 % (1 037 372 осіб — дані надані 76 громадами).

133 729 осіб, які працюють (дані надані 29 громадами), 18 364 безробітних особи, які зареєстровані в центрі зайнятості — (дані надані 42 громадами), гендерно дезагреговані дані наявні.

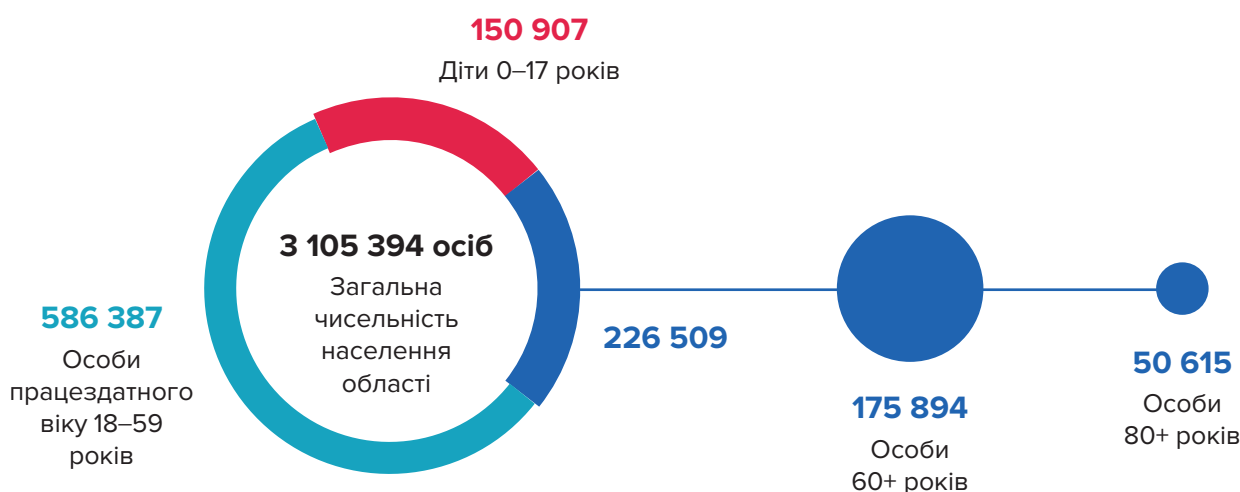

Рисунок 1.2.3. Розподіл населення за віком

5 Портал «Децентралізація» — Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/areas/0562>

6 Соціально-демографічні дані у Дніпропетровській області викладені на підставі заповнених кожною громадою даних (форма № 2) за підписами керівників громад Дніпропетровської області й даних, наданих Департаментом соціального захисту населення Дніпропетровської ОДА (форма № 4)

1 206 774 жінки (без даних Дніпровської та Кам'янської ТГ), 980 290 чоловіків (без даних Дніпровської та Кам'янської ТГ). Варто зазначити, що у структурі населення Дніпропетровської області жіноче населення перевищує чоловіче як серед міського й сільського населення (див. Рис. 1.2.4), так і серед вікових груп. Особливо у віковій групі 60–80 років частка чоловіків значно зменшується.

Рисунок 1.2.4. Гендерний розподіл населення області

У структурі загальної чисельності населення Дніпропетровської області кількість дитячого населення у віці від 0 до 17 років — 377 102 дитини (дані надані 85 ТГ, окрім **Дніпровської ТГ**). Дівчат — 159 794, хлопців — 145 838 (дані надані 74 ТГ).

Серед загальної чисельності населення області особи похилого віку складають значну частку — 424 847 осіб (дані надані 63 ТГ), із них: 60+ — 381 764 осіб (дані надані 73 ТГ), у віці 80 років і старші — 43 083 особи (дані надані 63 ТГ). Із них, 14 243 одиноких осіб похилого віку, які потребують стороннього догляду — за даними, наданими 72 ТГ (див. Рис. 1.2.5). 20 923 одинокі особи похилого віку, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства — за даними, наданими 66 ТГ.

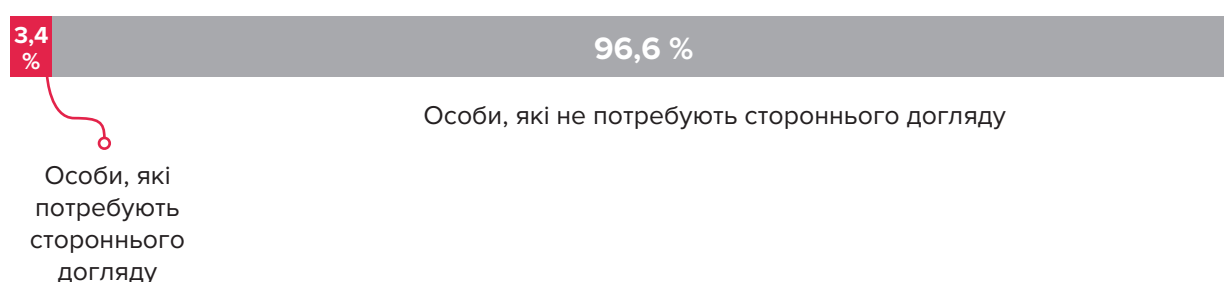

Рисунок 1.2.6. Дані щодо частки одиноких осіб, які потребують стороннього догляду

Зокрема, спостерігаємо стійкий період демографічного старіння населення, виражений у зростанні чисельності осіб похилого віку.

В обох вікових групах 60+ і 80+ значно переважає чисельність жінок (див. Рис.1.2.6) і складає 239 255 осіб (57,97 %; дані надані 73 ТГ), 210 172 та 29 083 відповідно; чоловіків — 139 375 осіб (42,03 %; дані надані 63 ТГ), 61 539 та 15 914 відповідно (дані надані 73 ТГ).

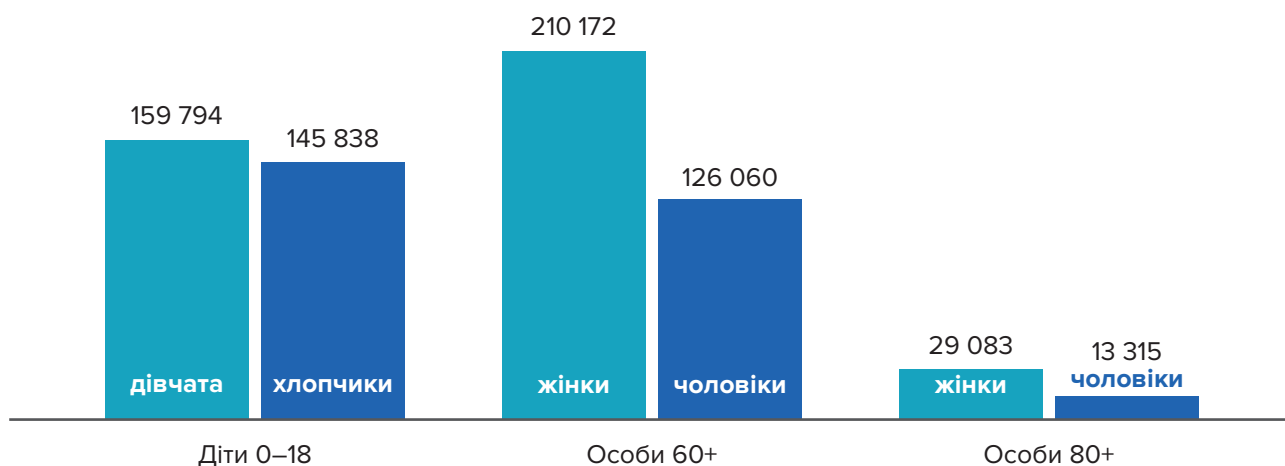

Рисунок 1.2.6. Гендерно-демографічна структура населення області

Основною проблемою демографічної ситуації є зменшення народжуваності. 2022 року кількість померлих майже втричі перевищує кількість народжених (див. Табл. 1.2.2). В усіх містах і районах області внаслідок перевищення кількості померлих над кількістю народжених спостерігається скорочення чисельності населення. Тенденція зниження народжуваності певним чином пов'язана з розв'язанням збройного конфлікту на сході країни та повномасштабною війною Російської Федерації проти України, економічною кризою, різким зниженням рівня життя й доходів населення, невпевненістю громадян у майбутньому тощо.

Таблиця 1.2.2. Природний приріст населення за 2022 рік

Кількість народжених	13 687	дані надані 67 ТГ
Кількість померлих	31 903	дані надані 60 ТГ
Кількість померлих дітей у віці до 1 року	87	дані надані 60 ТГ

Міграція населення є наступним чинником формування чисельності населення. У зв'язку з розв'язанням збройного конфлікту на сході країни та повномасштабною війною Російської Федерації проти України розпочалася евакуація, переміщення населення в інші регіони України, за кордон тощо.

Міграційний приріст забезпечують внутрішньо переміщені особи: тенденція збільшення кількості населення в усіх районах області й містах Дніпро, Кривий Ріг, Павлоград та інших.

Викликом для ТГ стала адаптація та соціальна інтеграція внутрішньо переміщених осіб (далі — ВПО) у місцеві ТГ. Надано прихисток майже 428 939 внутрішньо переміщеним особам, серед яких є особи з інвалідністю (дані надані 84 ТГ). Із них жінок ВПО — 179 274, чоловіків — 133 283, дітей — 77 236.

В області проживає 24 986 осіб із числа учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з повномасштабною війною Російської Федерації проти України (дані надані 65 ТГ).

Сімей, у яких діти виховуються неповнолітніми одинокими матерями (батьками) — 169 (дані надані 21 ТГ).

Кількість осіб / сімей, які також належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах, наведена на Рисунку 1.2.7.

Рисунок 1.2.7. Кількість осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах

Кількість дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах і дітей, влаштованих до закладів інституційного догляду та виховання дітей, наведена в Таблиці 1.2.3.

Таблиця 1.2.3. Дані щодо кількості дітей вразливих категорій

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	3060	77 ТГ
Кількість сімей, у яких дітей відібрано в батьків без позбавлення їх батьківських прав на підставі рішення суду	45	8 ТГ
Кількість сімей, з яких дітей влаштовано в сім'ї патронатних вихователів	76	28 ТГ
Кількість сімей, у яких батьків поновлено в батьківських правах	48	9 ТГ
Кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	6356	80 ТГ
Сім'ї, діти з яких влаштовані до закладів інституційного догляду та виховання дітей	236	27 ТГ

Кількість осіб, які постраждали від домашнього насильства — 5 278 (дані надані 45 ТГ), із них: жінок — 3 800, чоловіків — 879, дітей — 597. При цьому лише вісьмох осіб направили для проходження програми для кривдників (дані надані двома ТГ).

Кількість сімей, у яких діти систематично самовільно залишають місце проживання — 25 (дані надані 15 ТГ). «0» сімей цієї категорії надали 63 ТГ. Інформація відсутня у восьми ТГ.

Кількість сімей, у яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти — 218 (дані надані 17 ТГ). «0» сімей цієї категорії надали 57 ТГ. Інформація відсутня у 12 ТГ.

У зв'язку з деінституціалізацією дитячих інтернатних закладів пріоритетними в короткостроковій перспективі мають стати потреби дітей, які перебувають в інтернатних закладах і повертатимуться до ТГ області, сімей, які виховують дітей із порушеннями функцій або ризиком отримання таких порушень, зокрема в умовах воєнного стану, кількість таких сімей може бути збільшена. Варто зазначити, що облік дітей і повнолітніх осіб з інвалідністю також ведеться не у всіх ТГ, гендерно дезагреговані дані цієї категорії відсутні (див. Табл. 1.2.4).

Таблиця 1.2.4. Дані щодо кількості дітей / осіб з інвалідністю

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість дітей з інвалідністю	12 442	82 ТГ
Кількість дітей із тяжкими захворюваннями, порушеннями, травмами, станами (зокрема до встановлення інвалідності)	519	18 ТГ
Кількість дітей, які потребують паліативного догляду	252	12 ТГ
Кількість дітей з особливими освітніми потребами	7 379	67 ТГ
Кількість повнолітніх осіб з інвалідністю	74 078	44 ТГ
Кількість повнолітніх недездатних осіб, яким не призначено опікуна	66	13 ТГ

Варто зазначити, що у громадах Дніпропетровської області проживає певна кількість ВІЛ-інфікованих осіб, осіб, хворих на туберкульоз, осіб із порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин, осіб із залежністю від азартних ігор, дітей із порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням наркотичних речовин, дітей із порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням алкоголю (див. Табл. 1.2.5).

Таблиця 1.2.5. Дані щодо кількості дітей / осіб із порушеннями здоров'я

Категорія	Кількість	Кількість ТГ, які надали інформацію
Кількість ВІЛ-інфікованих осіб	15 871 Жінок — 7 971, чоловіків — 7 588, дітей — 467	32 ТГ
Кількість осіб, хворих на туберкульоз	858 Жінок — 202, чоловіків — 522, дітей — 30	30 ТГ
Кількість осіб із порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин	11 814	20 ТГ

Висновки

1. Відповідно до вимог наказу Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах» громадам, які мали інформацію щодо соціально-демографічної ситуації у територіальній громаді й кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах, потрібно її доопрацювати, а ТГ, які не мали такої інформації — підготувати.
2. Також варто зазначити, що отримані соціально-демографічні дані свідчать про те, що вагомий сегмент у структурі населення ТГ Дніпропетровської області складають соціально-демографічні групи, вразливі в реалізації своїх прав, які відповідно до законодавства потребують надання соціальних послуг.
3. Аналіз цих пільгових категорій вразливих груп населення та осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах кожної ТГ показав:
 - дані за категоріями вразливих груп населення та осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах у ТГ або відсутні (що свідчить про відсутність системної роботи щодо збору, узагальнення та аналізу зазначених показників), або форми заповнені формально;
 - жодна ТГ Дніпропетровської області не надала інформацію в повному обсязі щодо кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах;
 - не за кожною категорією вразливих груп населення та осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, надані гендерно дезагреговані дані.
4. Отже, узагальнені дані за категоріями осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення Дніпропетровської області, потребують уточнення у зв'язку з відсутністю повної інформації від усіх 86 ТГ.
5. Відсутність соціально-демографічних даних у ТГ області в майбутньому унеможливить:
 - ефективне планування розвитку ТГ;
 - розвиток соціальних послуг;
 - здійснення якісного аналізу стану надання соціальних послуг;
 - якісне проведення оцінки потреб населення в соціальних послугах;
 - проведення заходів щодо соціальної підтримки вразливих груп населення та осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

1.3. Характеристика програмних документів щодо розвитку соціальних послуг у громадах Дніпропетровської області. Соціальні проблеми громад і чинники, які їх обумовлюють

Найкращі передумови для реалізації політики у сфері надання соціальних послуг складаються тоді, коли такі заходи заплановані. Цілісна система соціального планування формується з елементів стратегічного, середньострокового й короткострокового планування.

Базовим документом для визначення пріоритетів розвитку ТГ є стратегія розвитку. Це документ, який визначає стратегічні й оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, пріоритети та завдання для сталого економічного й соціального розвитку громади на довгостроковий період (сім років). Саме у стратегії розвитку громади визначають фундаментальне бачення її процвітання у майбутньому. В основі зазначеного документа перебуває людина з її потребами, що зумовлює фокусування уваги на соціальних послугах, які забезпечують базові людські потреби.

Стаття 27 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає власні повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері соціально-економічного й культурного розвитку, планування та обліку, до яких, зокрема, належать:

- підготовка програм соціально-економічного й культурного розвитку сіл, селищ, міст, цільових програм з інших питань самоврядування, подання їх на затвердження ради, організація їх виконання; подання раді звітів про хід і результати виконання цих програм;
- забезпечення складання балансів фінансових, трудових ресурсів, грошових доходів і видатків, необхідних для управління соціально-економічним і культурним розвитком відповідної території;
- подання до районних, обласних рад необхідних показників і внесення пропозицій до програм соціально-економічного й культурного розвитку районів й областей, а також до планів підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності, розташованих на відповідній території, з питань, пов'язаних із соціально-економічним і культурним розвитком території, задоволенням потреб населення.

Стаття 11 Закону України «Про соціальні послуги» передбачає, що до повноважень:

- Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій належать, зокрема, затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм у частині забезпечення потреб осіб / сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах (частина третя);
- районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад належать, зокрема, затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм у частині забезпечення потреб осіб / сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах (частина четверта).

Основною ознакою розроблення стратегії розвитку громади є орієнтація на потреби та інтереси людей, тому насамперед потрібно визначити потреби населення громади в соціальних послугах: створити соціальний портрет громади, проаналізувати її соціально-демографічні характеристики, сильні сторони й потреби; «почути голоси» різних груп жителів ТГ щодо розвитку необхідної підтримки та соціальних послуг; перевірити доступність соціальних послуг і наявну координацію та взаємодоповнюваність між їхніми надавачами й надавачами освітніх, медичних, адміністративних та інших послуг.

Аналіз установив, що у стратегічних документах 48 ТГ (56 %) є операційні цілі, завдання стосовно надання соціальних послуг, у 13 ТГ (15 %) вони відсутні /або не надано інформацію (див. Рис. 1.3.1).

25 ТГ (29%) (Брагинівська, Великомихайлівська, Гречаноподівська, Дніпровська, Карпівська, Лихівська, Лозуватська, Ляшківська, Мирівська, Новоолександрівська, Обухівська, Перещепинська, Покровська селищна, Покровська сільська, Роздорська, Саксаганська, Святотасилівська, Троїцька, Українська, Царичанська, Червогогригорівська, Черкаська, Чумаківська, Широківська, Юр'ївська) **не надали інформацію.**

Відсутні операційні цілі, завдання стосовно надання соціальних послуг у стратегічних документах таких ТГ: Вишнівська, Зайцівська, Затишнлянська, Іларіонівська, Любимівська, Маломихайлівська, Миколаївська сільська Дніпровського району, Павлоградська, Першотравенська, Петриківська, Славгородська, Солонянська, Сурсько-Литовська.

Показник розроблення місцевих програм забезпечення потреб населення в соціальних послугах у ТГ у порівнянні зі стратегіями розвитку громад ще нижчий. У більшості ТГ, а саме у 35 ТГ (41 %) розроблені **такі місцеві програми, у 25 ТГ(29 %) ТГ вони не розроблені** (див. Рис. 1.3.2).

26 ТГ (30%) (Брагинівська, Великомихайлівська, Гречаноподівська, Дніпровська, Карпівська, Лихівська, Лозуватська, Ляшківська, Мирівська, Новоолександрівська, Обухівська, Перещепинська, Першотравневська, Покровська селищна, Покровська сільська, Роздорська, Саксаганська, Святотасилівська, Троїцька, Українська, Царичанська, Червогогригорівська, Черкаська, Чумаківська, Широківська, Юр'ївська ТГ) **не надали інформацію.**

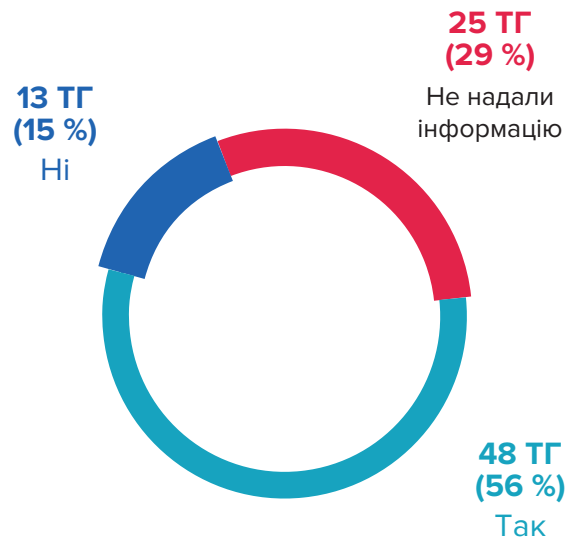

Рисунок 1.3.1. Інформація про наявність операційних цілей, завдань стосовно надання соціальних послуг у стратегічних документах ТГ

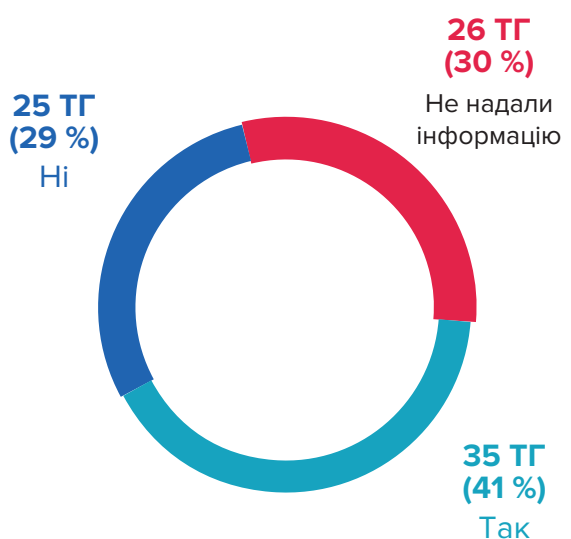

Рисунок 1.3.2. Інформація щодо розроблення місцевих програм забезпечення потреб населення ТГ у соціальних послугах

Відсутні розроблені місцеві програми забезпечення потреб населення в соціальних послугах у таких ТГ: Апостолівська, Божедарівська, Вербківська, Верховцівська, Вишнівська, Зайцівська, Затишнянська, Зеленодольська, Китайгородська, Криворізька, Криничанська, Любимівська, Маломихайлівська, Марганецька, Нивотрудівська, Новомосковська, Новопавлівська, П'ятихатська, Павлоградська, Петропалівська, Підгородненська, Раївська, Синельниківська, Слов'янська, Сурсько-Литовська.

ТГ, які планують затверджувати цільові соціальні програми розвитку соціальних послуг (див. Рис. 1.3.4), будуть затверджувати їх на:

- на один рік — дві ТГ;
- на два роки — вісім ТГ;
- на три роки й більше — 18 ТГ (див. Рис. 1.3.4).
- Чотири ТГ відповіді не надали.

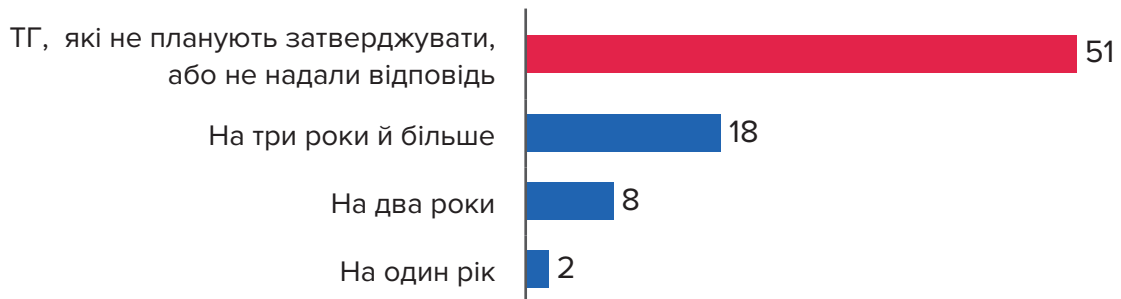

Рисунок 1.3.4. Інформація щодо термінів стратегічного планування

Під час аналізу встановлено, що ТГ вживають певних заходів стосовно їхньої участі в різноманітних проєктах / програмах щодо розвитку соціальних послуг (див. Табл. 1.3.1).

Таблиця 1.3.1. Інформація стосовно участі ТГ у проєктах / програмах

Участь ТГ у проєктах / програмах	Кількість (%) ТГ	Перелік ТГ
Участь ТГ у виконанні регіональних програм розвитку соціальних послуг	12 (14 %)	Васильківська, Грушівська, Жовтоводська, Магдалинівська, Межиріцька, Могилівська, Новопавлівська, Новопокровська, П'ятихатська, Покровська міська, Софіївська, Томаківська ТГ
Участь ТГ у виконанні програм у межах Міжнародної технічної допомоги (протягом I півріччя 2023 року)	12 (14 %)	Васильківська, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Магдалинівська, Межівська, Нікопольська, П'ятихатська, Першотравневська, Петриківська, Петропавлівська, Покровська селищна ТГ

7 Зазначено відсоток із загальної кількості ТГ в області (86) та з урахування того, що 25 ТГ (29%), а саме Брагинівська, Великомихайлівська, Гречаноподівська, Дніпровська, Карпівська, Лихівська, Лозуватська, Ляшківська, Мирівська, Новоолександрівська, Обухівська, Перещепинська, Покровська селищна, Покровська сільська, Роздорська, Саксаганська, Святовасилівська, Троїцька, Українська, Царичанська, Червогогригорівська, Черкаська, Чумаківська, Широківська, Юр'ївська не надали інформацію

Участь ТГ у проєктах / програмах	Кількість (%) ТГ	Перелік ТГ
Участь у конкурсних програмах для органів місцевого самоврядування	19 (22 %)	Вакулівська, Васильківська, Дубовиківська, Жовтоводська, Кам'янська, Магдалинівська, Межівська, Нікопольська, Новопавлівська, Новопокровська, Першотравневська, Підгородненська, Покровська міська, Слов'янська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Тернівська, Томаківська, Чернечинська ТГ
Участь у проєктах Мінсоцполітики та Національної соціальної сервісної служби України (далі — Нацсоцслужби)	25 (29 %)	Вакулівська, Васильківська, Девладівська, Дубовиківська, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Личківська, Межиріцька, Межівська, Нікопольська, Новопавлівська, Новопільська, П'ятихатська, Павлоградська, Першотравенська, Першотравневська, Петриківська, Петропавлівська, Підгородненська, Покровська міська, Раївська, Софіївська, Тернівська, Чернечинська ТГ

Отже, незначна кількість ТГ брали участь у різних проєктах / програмах щодо розвитку соціальних послуг, зокрема міжнародних, що може негативно впливати на розвиток надання базових соціальних послуг у цих ТГ.

Під час аналізу стратегічних і програмних документів у частині соціального захисту населення, зокрема надання соціальних послуг, з'ясовано, що на сайтах Дніпропетровської обласної ради, обласної державної адміністрації / обласної державної адміністрації розміщені стратегії та програми, зокрема:

- ✓ **Стратегія розвитку** Дніпропетровської області до 2027 року, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 7 серпня 2020 року № 624-24/VII (далі — Стратегія розвитку Дніпропетровської області) та План реалізації Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року на 2021–2023 роки;
- ✓ **Програма соціально-економічного** та культурного розвитку Дніпропетровської області на 2024 рік, затверджена рішенням Дніпропетровської обласної ради від 8 грудня 2023 року № 329-18/VIII;
- ✓ **Комплексна програма соціального захисту населення** Дніпропетровської області на 2020–2024 роки (від 13 грудня 2019 року № 534-20/VII, зі змінами);
- ✓ **Регіональна цільова соціальна програма розвитку сімейної та гендерної політики** у Дніпропетровській області на 2023–2027 роки (від 14 жовтня 2022 року № 217-13/VIII);
- ✓ **Регіональна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству** й гендерно зумовленому насильству у Дніпропетровській області на період до 2025 року (від 6 серпня 2021 року № 97-7/VIII, від 5 листопада 2021 року № 134-8/VIII);

- ✓ **Комплексна програма з соціальної підтримки, реабілітації осіб** із числа учасників антитерористичної операції та особи, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з повномасштабною війною Російської Федерації проти України у Дніпропетровській області на 2020–2025 роки (від 27 березня 2020 року № 570-22/VII, від 25 листопада 2022 року № 240-14/VIII);
- ✓ **Програма «Регіональний план реформування системи інституційного догляду та виховання дітей** із одночасним розвитком послуг для дітей і сімей з дітьми у громадах Дніпропетровської області на 2020–2027 роки» (від 5 червня 2020 року № 600-23/VII, від 26 лютого 2022 року № 38-4/VIII);
- ✓ **Програма соціального захисту та підтримки дітей** у Дніпропетровській області на 2021–2025 роки (від 9 жовтня 2020 року № 645-25/VII, від 3 грудня 2021 року № 157-9/VIII);
- ✓ **Регіональна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми** на період до 2025 року у Дніпропетровській області (від 28 липня 2023 року № 309-17/VIII);
- ✓ **Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб** у Дніпропетровській області на 2023–2025 роки (від 28 липня 2023 року № 299-17/VIII).

Таблиця 1.3.2. Основні стратегічні та програмні документи в частині надання соціальних послуг у Дніпропетровській області

Назва стратегічного / програмного документу	Ціль / напрям / пріоритет	Завдання / заходи
Стратегія розвитку Дніпропетровської області до 2027 року План реалізації Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року на 2021–2023 роки	Програма 3. Забезпечення якісних умов життя Напрямок 3.С. Забезпечення якості соціально-гуманітарних послуг на рівні провідних європейських стандартів	26. Будівництво, реконструкція та ремонт закладів соціального захисту у Дніпропетровській області
Комплексна програма соціального захисту населення Дніпропетровської області на 2020–2024 роки	Напрямок 24. Забезпечення надання комплексу соціальних та освітніх послуг, медичної допомоги, допомоги у відновленні документів, реєстрації місця проживання або перебування, працевлаштуванні бездомних осіб та осіб, звільнених із місць позбавлення волі	Надання комплексу соціальних та освітніх послуг, медичної допомоги, допомоги у відновленні документів, реєстрації місця проживання або перебування, працевлаштування бездомним особам та особам, звільненим із місць позбавлення волі

Назва стратегічного / програмного документу	Ціль / напрям / пріоритет	Завдання / заходи
Комплексна програма соціального захисту населення Дніпропетровської області на 2020–2024 роки	37. Дотримання стандартів надання соціальних послуг соціально незахищеним верствам населення	Придбання обладнання, необхідного для забезпечення виконання функцій основної діяльності територіальними центрами соціального обслуговування (надання соціальних послуг), зокрема відділеннями реабілітації та денного перебування для дітей з інвалідністю та осіб з інвалідністю
	48. Забезпечення аналізу діяльності та методичної допомоги Дніпропетровської облдержадміністрації виконавчим органом міських рад і райдержадміністрацій із питань соціального захисту щодо запровадження інновацій із покращення надання соціальних послуг різним категоріям громадян	Забезпечення аналізу діяльності та методичної допомоги Дніпропетровської облдержадміністрації виконавчим органом міських рад і райдержадміністрацій із питань соціального захисту щодо запровадження інновацій із покращення надання соціальних послуг різним категоріям громадян
Регіональна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству й гендерно зумовленому насильству у Дніпропетровській області на період до 2025 року	2. Підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини й наслідки домашнього насильства та/або гендерно зумовленого насильства та щодо діяльності закладів, які надають соціальні послуги	
	4. Забезпечення координації та ефективної взаємодії спеціально уповноважених органів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, інших органів та установ, які виконують функції, пов'язані зі здійсненням заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й гендерно зумовленому насильству	
	5. Надання кожній постраждалій особі інформації про її права та можливості реалізації таких прав зрозумілою для неї мовою або через перекладача чи залучену третю особу, яка володіє мовою, зрозумілою постраждалій особі, та забезпечення реалізації таких прав	
	6. Розбудова системи надання спеціалізованих послуг та забезпечення її сталості	

Назва стратегічного / програмного документу	Ціль / напрям / пріоритет	Завдання / заходи
Регіональна цільова соціальна програма розвитку сімейної та гендерної політики у Дніпропетровській області на 2023–2027 роки	Напрямок 1. Підвищення престижу сім'ї, популяризація традиційних сімейних цінностей і національних родинних традицій	1.4. Забезпечення роботи надавачів соціальних послуг територіальних громад області з жінками, у яких є ризик відмови або які виявили намір відмови від новонародженої дитини, для запобігання ранньому соціальному сирітству
	Напрямок 2. Економічна та соціальна підтримка сімей	2.4. Здійснення методичного забезпечення соціальної роботи щодо своєчасного виявлення та надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом проведення навчальних семінарів, тренінгів, нарад для працівників надавачів соціальних послуг
Програма «Регіональний план реформування системи інституційного догляду та виховання дітей з одночасним розвитком послуг для дітей і сімей із дітьми у ТГ Дніпропетровської області на 2020–2027 роки»	I. Розвиток соціальних, освітніх, медичних послуг для дітей і сімей у районах, містах, ОТГ області	
	II. Розвиток альтернативних форм догляду дітей, які залишилися без батьківського піклування	
	III. Трансформація закладів інституційного догляду та виховання дітей	
	IV. Розвиток спроможності управління й надання послуг дітям і сім'ям на рівні районів, міст, об'єднаних територіальних громад області	
	V. Розвиток міжгалузевої та міжтериторіальної взаємодії і партнерства під час упровадження реформи	
	VI. Підвищення рівня обізнаності й залучення суспільства до реформи	

Назва стратегічного / програмного документу	Ціль / напрям / пріоритет	Завдання / заходи
<p>Регіональна цільова соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2025 року у Дніпропетровській області</p>	<p>3. Запобігання торгівлі людьми, її первинна профілактика</p>	<p>3.8. Проведення роз'яснювальної роботи з інформування про установи й організації, що надають послуги особам, які постраждали від торгівлі людьми, надання необхідної допомоги особам / сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах</p>
	<p>4. Захист осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та надання їм допомоги</p>	<p>4.1. Забезпечення реалізації механізму відшкодування надавачу соціальних послуг вартості наданих ним соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми, шляхом соціального замовлення</p>
		<p>4.4. Надання допомоги та послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми в Україні та за її межами, з урахуванням їхніх потреб, зокрема надання безоплатної правової допомоги, спеціалізованих послуг, а саме тимчасового притулку, гуманітарної допомоги тощо</p>
<p>Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Дніпропетровській області на 2023–2025 роки</p>	<p>Напрямок 8. Надання соціальних послуг ВПО</p>	<p>8.1. Здійснення соціальної роботи із внутрішньо переміщеними сім'ями, які перебувають у складних життєвих обставинах</p>
		<p>8.2. Здійснення заходів щодо розширення мережі надавачів соціальних послуг відповідно до визначеної потреби через мережу територіальних центрів соціального обслуговування, центрів надання соціальних послуг, центрів соціальних служб</p>
		<p>8.3. Здійснення заходів щодо збільшення кількості ліжко-місць або створення нових для забезпечення соціальною послугою стаціонарного догляду осіб з інвалідністю та одиноких осіб старшого віку з числа ВПО, які потребують стороннього догляду відповідно до визначеної потреби</p>

Назва стратегічного / програмного документу	Ціль / напрям / пріоритет	Завдання / заходи
Комплексна програма підтримки внутрішньо переміщених осіб у Дніпропетровській області на 2023–2025 роки	Напрямок 8. Надання соціальних послуг ВПО	8.4. Забезпечення психологічного та соціального супроводу дітей із сімей ВПО
		8.5. Забезпечення всебічного інформування ВПО з питань соціального захисту, переліку соціальних послуг через створення цифровізованих інформаційних продуктів інфографіки, чатботи й месенджери

Щодо заходів стосовно розвитку системи надання соціальних послуг Стратегія розвитку Дніпропетровської області до 2027 року та План реалізації Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області на період до 2027 року на 2021–2023 роки передбачають тільки «Будівництво, реконструкцію та ремонт закладів соціального захисту у Дніпропетровській області» (Напрямок 3.С. Забезпечення якості соціально-гуманітарних послуг на рівні провідних європейських стандартів).

Комплексна програма соціального захисту населення Дніпропетровської області на 2020–2024 роки передбачає, наприклад, надання комплексу соціальних послуг у частині допомоги у відновленні документів, реєстрації місця проживання або перебування, працевлаштування бездомним особам та особам, звільненим із місць позбавлення волі (Напрямок 24); запровадження надання послуг із денного догляду за особами з інвалідністю та дітьми з інвалідністю шляхом створення та забезпечення належного функціонування відділень денного перебування при комунальних закладах різного галузевого підпорядкування (Напрямок 30, завдання 30.3).

Отже, Комплексна програма соціального захисту населення передбачає запровадження та розвиток соціальних послуг для деяких категорій осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, зокрема бездомних осіб та осіб, звільнених із місць позбавлення волі, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю. Решта категорій таких осіб залишаються поза увагою. Аналогічна ситуація склалася і стосовно переліку соціальних послуг, оскільки йдеться, зокрема, про таку соціальну послугу як денний догляд.

Розбудова та розвиток соціальних послуг постраждалим від домашнього насильства та/або гендерно зумовленого насильства відображені в Регіональній соціальній програмі запобігання та протидії домашньому насильству та гендерно зумовленому насильству у Дніпропетровській області на період до 2025 року; сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, — у Регіональній цільовій соціальній програмі розвитку сімейної та гендерної політики у Дніпропетровській області на 2023–2027 роки; особам, які постраждали від торгівлі людьми, — у Регіональній цільовій соціальній програмі протидії торгівлі людьми на період до 2025 року у Дніпропетровській області.

Ширший спектр заходів стосовно надання соціальних послуг та проведення соціальної роботи для внутрішньо переміщених осіб передбачаний Комплексною програмою підтримки внутрішньо переміщених осіб у Дніпропетровській області на 2023–2025 роки (Напрямок 8. Надання соціальних послуг ВПО).

Висновки

1. У цілях, завданнях, заходах стратегічних та програмних документів ТГ немає конкретизації щодо забезпечення доступними та якісними базовими соціальними послугами вразливих груп населення громади відповідно до їхніх індивідуальних потреб, а саме запровадження комплексної та ефективної системи здійснення соціальної роботи й надання соціальних послуг.
2. Попри рекомендації міжнародних інституцій стосовно припинення влаштування осіб з інвалідністю, осіб старшого віку з числа внутрішньо переміщених осіб до інтернатних закладів, відділень стаціонарного догляду територіальних центрів соціального обслуговування (далі — ТЦСО), центрів надання соціальних послуг (далі — ЦНСП), Дніпропетровська область продовжує влаштовувати їх до таких закладів замість створення та розвитку базових та інших соціальних послуг, наприклад, підтриманого проживання, надання притулку тощо.
3. У програмних та стратегічних документах ТГ відсутнє стратегічне (середньострокове, короткострокове) планування розвитку базових та інших соціальних послуг у ТГ, зокрема моніторингу та оцінки якості надання соціальних послуг, підвищення кваліфікації та компетентностей кадрів тощо.
4. Здебільшого заходи стосовно надання соціальних послуг, зазначені у стратегічних та програмних документах області, мають фінансове підтвердження, зокрема коштом місцевого бюджету, окрім фінансування надавачів соціальних послуг обласного рівня. Водночас забезпечення роботи надавачів соціальних послуг територіальних громад області з жінками, у яких є ризик відмови або які виявили намір відмови від новонародженої дитини, для запобігання ранньому соціальному сирітству — без визначених джерел фінансування.

1.4. Стан організації системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг у громадах відповідно до вимог чинного законодавства

У процесі реформи децентралізації, яка розпочалася 2014 року, особливо актуальним є питання забезпечення якісного й безперебійного функціонування системи соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг у ТГ відповідно до вимог чинного законодавства^{8,9,10}.

Із набуттям чинності Закону України «Про соціальні послуги» № 4607 у новій редакції 1 січня 2020 року в Україні вводять і нові організаційні та правові засади надання соціальних послуг, а саме: у частині адміністрування соціальних послуг, підвищення статусу фахівців із соціальної роботи та інших фахівців, які надають соціальні послуги, забезпечення захисту прав осіб, які отримують соціальні послуги, розширення повноважень органів місцевого самоврядування з питань управління та організації надання соціальних послуг за місцем проживання осіб, які отримують такі послуги.

Водночас зусилля органів регіональної влади спрямовані на впровадження програмних заходів здійснення реформи децентралізації влади та місцевого самоврядування, зокрема в частині запровадження нових підходів до стратегічного планування й фінансування регіонального розвитку.

Важливим напрямом зазначених процесів є впровадження організаційної структури та проведення моніторингу як перебігу загальних подій та результатів децентралізації, так і їхнього впливу на такі сфери як соціальний захист населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг, зокрема на регіональному рівні.

Інформація про чинні суб'єкти / структурні підрозділи у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг на рівні області представлена в Таблиці 1.4.1.

8 Стаття 34 Закону України «Про місцеве самоврядування» — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

9 Закон України «Про соціальні послуги» — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

10 Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Таблиця 1.4.1. Інформація про чинні суб'єкти / структурні підрозділи у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг на рівні області

	Назва суб'єкта / структурного підрозділу	Підпорядкування	Функції / повноваження	Завдання
1.	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області (створено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 року № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України»)	Національній соціальній сервісній службі України	Реалізація повноважень Нацсоцслужби на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці	<ul style="list-style-type: none"> • Здійснення заходів державного контролю та моніторингу за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, соціальних послуг, запобігання та протидії домашньому насильству, гендерно зумовленому насильству, торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, за належним рівнем доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних категорій населення та за дотриманням прав дітей; • взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з питань, які належать до повноважень Нацсоцслужби; • забезпечення методичного супроводу діяльності структурних підрозділів органів соціального захисту місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань, які належать до повноважень Нацсоцслужби; • здійснення збору та узагальнення інформації щодо управління системою соціальної роботи, надання соціальних послуг, запобігання та протидії домашньому насильству, гендерно зумовленому насильству, торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, волонтерської діяльності та стану дотримання прав дітей на території області.

	Назва суб'єкта / структурного підрозділу	Підпорядкування	Функції / повноваження	Завдання
2.	Департамент соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації	Підпорядковується голові Дніпропетровської обласної державної адміністрації, заступникові голови обласної державної адміністрації згідно з розподілом обов'язків керівництва обласної державної адміністрації, підзвітний і підконтрольний Міністерству соціальної політики України, координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 року № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами)	Забезпечення реалізації державної політики, зокрема у сфері надання соціальних послуг та здійснення соціальної роботи на регіональному рівні	<p>Серед іншого:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечує реалізацію державної політики з питань надання соціальних послуг і соціальної роботи на регіональному рівні; • узагальнює визначені виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, районними адміністраціями потреби в соціальних послугах, визначає потреби населення в соціальних послугах, які надаються на регіональному рівні, оприлюднює відповідні результати; • інформує населення регіону про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я; • забезпечує ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на регіональному рівні; • розробляє, готує на затвердження, забезпечує фінансування та виконання регіональних програм у частині задоволення потреб осіб / сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах; • здійснює контроль за дотриманням вимог Закону України «Про соціальні послуги»; • проводить на регіональному рівні моніторинг надання соціальних послуг, оцінювання їхньої якості й оприлюднення відповідних результатів; координує діяльність суб'єктів системи надання соціальних послуг на регіональному рівні;

	Назва суб'єкта / структурного підрозділу	Підпорядкування	Функції / повноваження	Завдання
				<ul style="list-style-type: none"> забезпечує взаємодію надавачів соціальних послуг, органів, установ, закладів, фізичних осіб — підприємців, які в межах компетенції надають на регіональному рівні допомогу вразливим групам населення та особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їхній захист.
3.	Дніпропетровський обласний центр соціальних служб	Дніпропетровській обласній державній адміністрації, є підзвітним і підконтрольним Мінсоцполітики та координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 року № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами)	Проведення методичного забезпечення організації соціальної роботи, надання соціальних послуг, організація навчання з питань проведення соціальної роботи, надання соціальних послуг	<ul style="list-style-type: none"> Методична допомога ТГ у проведенні соціальної роботи, надання соціальних послуг; організація навчання з соціальної роботи, надання соціальних послуг, методична організація інформування громад щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення насильства, жорстокого поводження з дітьми; проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім'ям і дітям.
4.	Служба у справах дітей Дніпропетровської обласної державної адміністрації	Служба у справах дітей Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі — Служба) є структурним підрозділом обласної державної адміністрації, який утворюється головою обласної державної адміністрації, належить до її	Визначення пріоритетних напрямів поліпшення на відповідній території становища сімей, дітей, сприяння фізичному, духовному та інтелектуальному розвитку, запобігання дитячій	<ul style="list-style-type: none"> Надає місцевим органам виконавчої влади й органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності, громадським організаціям, громадянам у межах своїх повноважень практичну, методичну й консультаційну допомогу в розв'язанні питань щодо соціального захисту дітей і запобігання вчиненню дітьми правопорушень;

	Назва суб'єкта / структурного підрозділу	Підпорядкування	Функції / повноваження	Завдання
		<p>складу й забезпечує на території області реалізацію державної політики щодо захисту прав дітей.</p> <p>Служба підпорядковується голові обласної державної адміністрації, підзвітна й підконтрольна Міністерству соціальної політики України та координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 року № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами)</p>	<p>бездоглядності та безпритульності, вчиненню дітьми правопорушень</p>	<ul style="list-style-type: none"> • надає організаційну й методичну допомогу притулкам для дітей, центрам соціально-психологічної реабілітації дітей, соціально-реабілітаційним центрам (дитячі містечка), здійснює безпосередній контроль за їхньою діяльністю; • проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу з питань, які належать до її компетенції, через засоби масової інформації; • здійснює контроль і координацію діяльності служб у справах дітей районних держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад, сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад, щодо захисту прав і законних інтересів дитини, яка постраждала від домашнього насильства, й дитини, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі

1. За результатами аналізу встановлено, що **Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області** (далі — ГУ Нацсоцслужби) діє на підставі Положення про Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області (наказ Національної соціальної сервісної служби України від 23 серпня 2023 року № 102).

Штатна чисельність ГУ Нацсоцслужби — 19 осіб, фактично працює 12 осіб.

Структура ГУ Нацсоцслужби:

- начальник Головного управління;
- заступник начальника Головного управління;
- відділ здійснення державного контролю у сфері соціального захисту населення;
- відділ здійснення державного контролю у сфері захисту прав дітей;
- сектор із дотримання стандартів рівності;
- головний спеціаліст-бухгалтер;

- головний спеціаліст-юрисконсульт;
- головний спеціаліст із роботи з персоналом.

Аналіз установив, що в ГУ Нацсоцслужби є затверджений щорічний план проведення Головним управлінням Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області перевірок правильності надання соціальної підтримки, соціальних послуг і дотримання прав дітей об'єктами державного контролю / моніторингу 2023 року. План на 2023 рік затверджений Головою Національної соціальної сервісної служби України 29 листопада 2022 року й розміщений на офіційному сайті Нацсоцслужби за покликанням: <https://nssu.gov.ua/plani-provedennya-perevirok/chernigivska-oblast>.

ГУ Нацсоцслужби 2022 року провело 33 позапланові перевірки дотримання вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, соціальних послуг і дотримання прав дітей. За I півріччя 2023 року провели 42 позапланові перевірки. Підстави для них:

- наказ Міністерства соціальної політики України від 18 серпня 2022 року № 219 «Про дозвіл на проведення позапланових заходів контролю протягом періоду воєнного стану»;
- постанова Кабінету Міністрів України від 6 жовтня 2021 року № 1035 «Деякі питання здійснення державного контролю / моніторингу за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, соціальних послуг та за дотриманням прав дітей»
- постанова Кабінету Міністрів України № 843 від 4 серпня 2021 року «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування»
- подання Уповноваженого Верховної Ради з прав людини;
- доручення Національної соціальної сервісної служби України;
- звернення громадян, органів місцевого самоврядування, державної влади тощо.

Основні недоліки під час планових і позапланових перевірок об'єктів державного контролю / моніторингу виявлені ГУ Нацсоцслужби з питань:

✗ дотримання законодавства щодо соціального захисту населення, дотримання прав дітей, зокрема:

- невчасна реєстрація повідомлень у журналі обліку повідомлень про дітей, які залишилися без батьківського піклування;
- невчасне внесення даних про дітей до Книги первинного обліку дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- порушення терміну проведення обстеження умов перебування дитини після надходження повідомлення про дитину, яка залишилася без батьківського піклування;
- відсутність в особових справах дітей актів про факт передачі дитини або невідповідність форми складених актів додатку 2 Порядку провадження;
- порушення норм постанови Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866;
- невнесення в обліково-статистичну картку дитини змін щодо історії влаштування дитини;
- заклади не направляють повідомлення органу опіки та піклування щодо влаштування / зарахування дитини на цілодобове перебування;

- особові справи дітей не сформовані відповідно до вимог чинного законодавства;
- у дублікатах обліково-статистичних карток дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не поновлені дані про дітей;
- в особових справах дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, відсутня інформація щодо інформування батьків або інших законних представників дитини про їхні обов'язки щодо виховання та утримання дитини, а також про відповідальність за ухиляння від виконання або злісне невиконання таких обов'язків;

× дотримання вимог Закону України «Про соціальні послуги», невідповідність закладів критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2022 року № 185, а саме:

- невідповідність приміщення державним будівельним нормам (далі — ДБН) В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»;
- порушення норм забезпечення житлової площею, що є порушенням ДБН В.2.2.-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення (наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 23 січня 2007 року № 20);
- відсутність публічного звіту про діяльність закладу;
- відсутність договору з закладом охорони здоров'я або ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики;
- невідповідність приміщення вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;
- відсутність захисних споруд цивільного захисту, підвалів або інших приміщень, придатних для укриття отримувачів послуг і персоналу й безпечного перебування в них;
- не затверджений тариф на соціальні послуги;
- не забезпечені санітарно-гігієнічні норми холодного й гарячого водопостачання;
- відсутність експлуатаційного дозволу або реєстрації потужності з виробництва та/або обігу харчових продуктів.

Також аналіз установив, що під час позапланових заходів контролю виявили недотримання встановлених норм із забезпечення санітарними вузлами з розрахунку на житловий блок, що є порушенням розділу VI Мінімальних норм забезпечення твердим інвентарем і столовим посудом підопічних будинків-інтернатів для громадян старшого віку й осіб з інвалідністю, спеціальних будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, стаціонарних відділень територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Наказу Міністерства соціальної політики України від 19 серпня 2015 року № 857 «Про затвердження Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян старшого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення»; незабезпеченість підопічних у достатній кількості теплим одягом, інвентарем, білизною тощо.

Окрім того, до повноважень ГУ Нацсоцслужби, за законодавством, належить здійснення методичного супроводу, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи й координації діяльності органів місцевого самоврядування, центрів надання адміністративних послуг, центрів соціальних служб, центрів надання соціальних послуг з урахуванням потреб жителів ТГ. Результати аналізу демонструють, що цим функціям у ТГ Дніпропетровської області ГУ Нацсоцслужби потрібно приділяти більше уваги.

2. Департамент соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації (85 штатних працівників; далі — Департамент), зокрема, забезпечує реалізацію державної політики у сфері надання соціальних послуг на регіональному рівні. Департамент здійснює свою діяльність відповідно до Положення про Департамент соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації в новій редакції (розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації від 14 квітня 2021 року № Р-353/0/3-21). Структура Департаменту затверджена наказом Департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 15 грудня 2023 року № ОД-291/0/209-23 (див. Рис. 1.4.1).

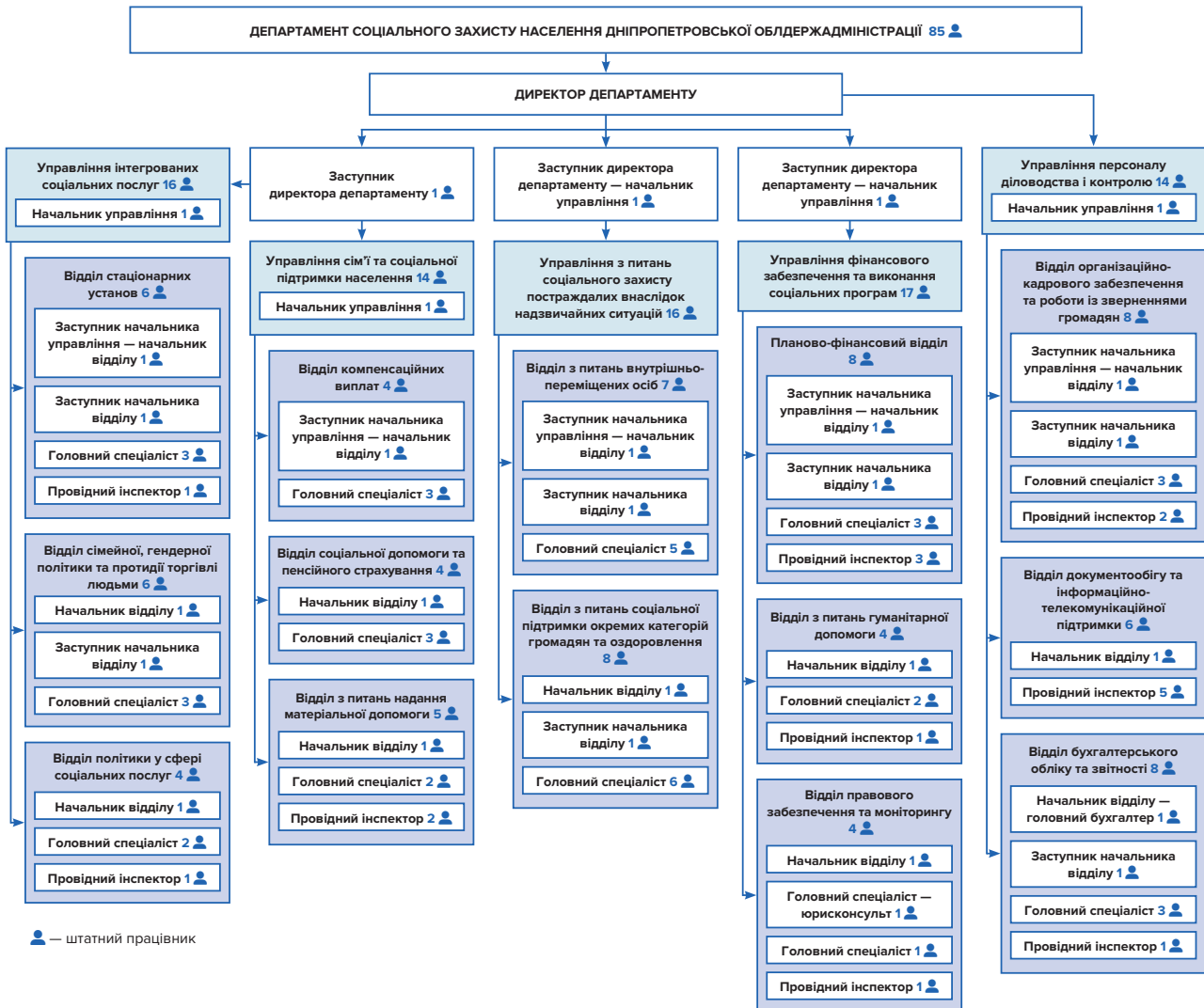

Рисунок 1.4.1. Структура Департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації¹¹

Аналіз установив, що повноваження щодо реалізації державної політики у сфері надання соціальних послуг покладені на управління інтегрованих соціальних послуг (далі — Управління). Штатна чисельність управління — 16 осіб, фактично працює 14 осіб.

¹¹ Наказ Департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 15 грудня 2023 року № ОД-291/0/209-23

Сфера повноважень і відповідальності Управління дуже широка, і з такою штатною чисельністю не може забезпечити ефективну роботу з організації та ухвалення рішення, серед іншого, з питань надання соціальних послуг, визначених Законом України «Про соціальні послуги», Порядком організації надання соціальних послуг (постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 року № 587), Порядком надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам старшого віку, які страждають на психічні порушення (постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 576) та іншими нормативно-правовими актами, які стосуються розвитку системи соціальних послуг.

Водночас аналіз установив, що Управління взаємодіє зі структурними підрозділами облдержадміністрації, органами місцевого самоврядування, міграційної служби, внутрішніх справ, а також із центрами зайнятості, підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності з питань розвитку соціальних послуг на регіональному рівні та у ТГ.

Водночас Управління здійснює координацію діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг на регіональному рівні шляхом:

- проведення координації та методичного забезпечення діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів надання соціальних послуг та інших соціальних закладів та установ;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи в засобах масової інформації, організація проведення просвітницьких заходів із питань надання соціальних послуг;
- сприяння веденню реєстру суб'єктів, які надають соціальні послуги на території області;
- здійснення підготовки пропозицій, комплексних заходів, які стосуються розвитку мережі територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) і центрів надання соціальних послуг;
- здійснення своєчасного аналізу й підготовки статистичної звітності;
- участь в організації та проведенні нарад, семінарів.

Для забезпечення взаємодії та комунікації Управлінням у месенджері Telegram створена спільнота, до якої залучені понад 450 посадових осіб органів соціального захисту сільських, селищних і міських рад, працівників територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) і центрів надання соціальних послуг).

Окрім того, проводяться координація та методичне забезпечення органів місцевого самоврядування у сфері надання соціальних послуг, щотижневі онлайн-семінари з питань, які стосуються сфери соціального захисту населення, зокрема організації надання соціальних послуг, надається всебічна допомога й підтримка в розв'язанні питань соціального захисту вразливих верств населення.

Водночас на регіональному рівні здійснюють заходи щодо розроблення Порядку взаємодії надавачів соціальних послуг, органів, установ, закладів, фізичних осіб — підприємців, які в межах компетенції надають допомогу вразливим групам населення на регіональному рівні.

3. Дніпропетровський обласний центр соціальних служб (далі — Центр), 38,5 штатних працівників. Центр здійснює діяльність відповідно до Положення Дніпропетровського обласного центру соціальних служб (нова редакція) (Розпорядження голови облдержадміністрації від 8 серпня 2022 року № Р-146/0/3-22). Мета діяльності Центру — методичне забезпечення проведення у ТГ соціальної роботи, надання соціальних послуг, соціальної допомоги, соціаль-

ної підтримки особам / сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, організація навчальних заходів із питань соціальної роботи, надання соціальних послуг.

Структура Центру:

- адміністративно-господарський відділ;
- відділ методичного забезпечення соціальної роботи;
- відділ організації навчальних заходів для сімейних форм виховання;
- відділ підвищення професійних компетенцій працівників надавачів соціальних послуг;
- відділ інформаційно-аналітичної роботи.

Окрім того, аналіз установив, що відповідно до штатного розпису у відділ методичного забезпечення соціальної роботи Центру, серед інших, введені посади семи соціальних менеджерів, що відповідає нормам чинного законодавства.

Центр забезпечує надання методичної допомоги ТГ у проведенні соціальної роботи, наданні соціальних послуг шляхом:

- виїздів у ТГ;
- проведення онлайн-нарад;
- проведення онлайн- / офлайн-навчань для працівників виконавчих органів місцевого самоврядування;
- консультування / інформування ТГ щодо впровадження нормативно-правових актів.

Також при Центрі створені:

- тренінговий центр;
- мобільні консультаційні пункти.

Окрім того, аналіз установив, що Центр затвердив чотири навчальні програми. Водночас дев'ять працівників Центру є тренерами (мають сертифікати) з різних напрямків соціальної роботи, **а саме:**

- ✓ дев'ять — «Самодопомога Плюс» (програма Всесвітньої організації охорони здоров'я в межах реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я);
- ✓ три — варіативної модульної програми підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни / піклувальники, усиновлювачі, патронатні вихователі;
- ✓ чотири — питань функціонування прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу;
- ✓ два — підготовки кандидатів у піклувальники, усиновлювачі, патронатні вихователі;
- ✓ один — підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни та піклувальники (ПРАЙД);
- ✓ чотири — навчання для прийомних батьків і батьків-вихователів для підвищення їхнього виховного потенціалу;
- ✓ один — підготовки кандидатів у прийомні батьки та батьки-вихователі дітей із ВІЛ-інфекцією;

- ✓ три — першої психологічної допомоги дітям та їх батькам в умовах війни; профілактики емоційного та професійного вигорання спеціалістів допоміжних професій;
- ✓ три — основ тренерської майстерності;
- ✓ три — управління груповою динамікою та роботою із труднощами у процесі навчання;
- ✓ три — розроблення тренінгових програм;
- ✓ три — інструментів роботи із групою;
- ✓ три — попередження ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами;
- ✓ два — підготовки фахівців до роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- ✓ один — підготовки наставників для дітей, які проживають у закладі для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, іншому закладі для дітей із питань соціальної адаптації дітей та їхньої підготовки до самостійного життя;
- ✓ один — підвищення психосоціальної стійкості до стресу у дітей.

Центр уклав угоди / договори / меморандуми про співпрацю з закладами вищої освіти / центрами підвищення кваліфікації, **зокрема:**

- ✓ Університетом митної справи та фінансів;
- ✓ Університетом імені Альфреда Нобеля;
- ✓ Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області;
- ✓ Дніпровським національним університетом ім. Олеся Гончара.

4. Служба у справах дітей Дніпропетровської обласної державної адміністрації (далі — Служба) (13 штатних працівників, фактично працює дев'ять). Служба є структурним підрозділом обласної державної адміністрації, який утворюється головою обласної державної адміністрації, належить до її складу й забезпечує реалізацію державної політики щодо захисту прав дітей на території області. Служба підпорядковується голові обласної державної адміністрації, підзвітна й підконтрольна Міністерству соціальної політики України й координується Нацсоцслужбою в межах повноважень, визначених Положенням про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2020 року № 783 «Деякі питання Національної соціальної сервісної служби України» (зі змінами).

Водночас аналіз установив, що в регіоні є потреба розвитку сімейно-орієнтованих соціальних послуг, замовником яких може бути Служба. Окрім того, є потреба у впровадженні послуги патронату над дитиною, яка перебуває у складних життєвих обставинах, здійснення заходів щодо її захисту й забезпечення права на догляд, виховання в безпечному та сприятливому сімейному середовищі відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 року № 893 «Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною».

На рівні ТГ для ефективного виконання власних і делегованих повноважень і функцій у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг рекомендовано запровадити модель організаційної структури виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань соціального захисту населення, захисту прав дітей і надання соціальних послуг, визначеної оновленими Методичними рекомендаціями щодо організації та забезпечення діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей (наказ Мінсоцполітики від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження

Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»). ТГ уповноважені здійснювати управління системою соціальних послуг, надання базових соціальних послуг, організувати й забезпечити їхнє адміністрування, зокрема у структурі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради (незалежно від кількості жителів) потрібно передбачити утворення підрозділів із питань соціального захисту населення, служби у справах дітей, надавачів соціальних послуг, їхню взаємодію з адміністраторами центру надання адміністративних послуг, іншими уповноваженими посадовими особами й суб'єктами господарювання, які діють на території ТГ. Рекомендована модель організаційної структури з питань соціального захисту населення та забезпечення прав дітей представлена на Рис. 1.4.2.

Модель організаційної структури виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань соціального захисту населення та захисту прав дітей

Рисунок 1.4.2. Модель організаційної структури виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань соціального захисту населення та захисту прав дітей

Виконання власних і делегованих повноважень ТГ у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг **зумовив проблему відсутності чіткої системи управління в цих сферах, які є у ТГ Дніпропетровської області**¹²:

- допомоги за принципом «єдиного вікна»;
- створення структурних підрозділів із питань соціального захисту населення;

12 Наказ Мінсоцполітики від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

- введення у штат фахівців із соціальної роботи, які працюватимуть на віддалених старостинських округах;
- захисту прав дітей;
- міжвідомчої взаємодії та співробітництва ТГ;
- надання соціальних послуг і створення власних установ відповідного профілю тощо.

Таблиця 1.4.2. Інформація про чинні структурні підрозділи з питань соціального захисту населення у 86 ТГ Дніпропетровської області

№	Назва ТГ	Назва структурного підрозділу	Усього співробітників у структурному підрозділі
Дніпровський район			
1.	Дніпровська міська	Департамент соціальної політики Дніпровської міської ради	199
2.	Китайгородська сільська	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення Китайгородської сільської ради	2
3.	Любимівська сільська	Відділ соціального захисту Любимівської сільської ради	3
4.	Ляшківська сільська	Відділ розвитку Соціально-гуманітарної сфери Ляшківської сільської ради	2
5.	Миколаївська сільська	Відділ соціального захисту населення Миколаївської сільської ради	3
6.	Могилівська сільська	Сектор соціального захисту населення Могилівської сільської ради	2
7.	Новоолександрівська сільська	Відділ соціального захисту населення Новоолександрівської сільської ради	4
8.	Новопокровська селищна	Відділ у справах дітей, сім'ї та соціального захисту населення Новопокровської селищної ради	7
9.	Обухівська селищна	Відділ соціального захисту населення Обухівської селищної ради	5
10.	Петриківська селищна	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я Петриківської селищної ради	10
11.	Підгородненська міська	Відділ соціального захисту населення Підгородненської міської ради	6
12.	Святовасилівська сільська	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення виконавчого комітету Святовасилівської сільської ради	6
13.	Слобожанська селищна	Відділ соціального захисту населення Слобожанської селищної ради	16
14.	Солонянська селищна	Загальний відділ соціального захисту Солонянської селищної ради	8
15.	Сурсько-Литовька сільська	Відділ соціального захисту населення Сурсько-Литовської сільської ради	5

№	Назва ТГ	Назва структурного підрозділу	Усього співробітників у структурному підрозділі
16.	Царичанська	Соціально-гуманітарний відділ Царичанської селищної ради	7
17.	Чумаківська сільська	Відділ із соціальних питань виконавчого комітету Чумаківської сільської ради	3
Кам'янський район			
18.	Божедарівська селищна	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення Божедарівської селищної ради	6
19.	Верхньодніпровська міська	Відділ соціальної політики та соціального захисту населення Верхньодніпровської міської ради	23
20.	Верхівцівська міська	Відділ соціального захисту населення та охорони здоров'я Верхівцевської міської ради	2
21.	Вишнівська селищна	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення Вишнівської селищної ради	2
22.	Вільногірська міська	Департамент соціально-гуманітарної політики Вільногірської міської ради	12
23.	Жовтоводська міська	Відділ соціальної сервісної служби Криничанської селищної ради	8
24.	Затишнянська сільська	Відділ соціального захисту населення та охорони здоров'я Затишнянської сільської ради	2
25.	Кам'янська міська	Департамент соціальної політики Кам'янської міської ради	83
26.	Криничанська селищна	Відділ соціальної сервісної служби Криничанської селищної ради	11
27.	Лихівська селищна	Центр надання адміністративних послуг Лихівської селищної ради	5
28.	П'ятихатська міська	Відділ правового забезпечення та соціального захисту виконавчого комітету П'ятихатської міської ради	4
29.	Саксаганська сільська	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення виконавчого комітету Саксаганської сільської ради	6
Криворізький район			
30.	Апостолівська міська	Відділ соціальної політики Виконавчого комітету Апостолівської міської ради	9
31.	Вакулівська сільська	Відділ соціального захисту населення та охорони здоров'я Вакулівської сільської ради	1
32.	Глеюватська сільська	Відділ соціального захисту населення Глеюватської сільської ради	4
33.	Гречаноподівська сільська	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Гречаноподівської сільської ради	5

№	Назва ТГ	Назва структурного підрозділу	Усього співробітників у структурному підрозділі
34.	Грушівська сільська	Відділ соціального забезпечення та гуманітарного розвитку виконавчого комітету Грушівської сільської ради	2
35.	Девладівська сільська	Центр надання адміністративних послуг Девладівської сільської ради	4
36.	Зеленодольська міська	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я Зеленодольської міської ради	7
37.	Карпівська сільська	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Карпівської сільської ради	4
38.	Криворізька міська	Департамент соціальної політики виконкому Криворізької міської ради	119
39.	Лозуватська сільська	Відділ соціального захисту Лозуватської сільської ради	11
40.	Нивотрудівська сільська	Центр надання адміністративних послуг Нивотрудівської сільської ради	3
41.	Новолатівська сільська	Відділ з організаційних питань, соціального забезпечення, надзвичайних ситуацій	1
42.	Новопільська сільська	Відділ соціального захисту Новописької сільської ради	8
43.	Софіївська селищна	Відділ розвитку соціальної сфери виконавчого комітету Софіївської селищної ради	12
44.	Широківська селищна	Відділ соціального захисту населення Широкивської селищної ради	6
Нікопольський район			
45.	Марганецька міська	Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Марганецької міської ради	25
46.	Мирівська сільська	Відділ соціального захисту населення Мирівської сільської ради	5
47.	Нікопольська міська	Управління соціальної політики Нікопольської міської ради	9
48.	Першотравневська сільська	Першотравневський сільський центр соціальних служб Першотравневської сільської ради	8
49.	Покровська міська	Управління праці та соціального захисту населення виконкому Покровської міської ради	41
50.	Покровська сільська	Відділ охорони здоров'я та соціального захисту населення Покровської сільської ради	3
51.	Томаківська селищна	Відділ соціального захисту населення Виконавчого комітету Томаківської селищної ради	13
52.	Червоногригорівська селищна	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Червоногригорівської селищної ради	8

№	Назва ТГ	Назва структурного підрозділу	Усього співробітників у структурному підрозділі
Новомосковський район			
53.	Губиниська селищна	Загальний відділ Губиниської селищної ради	7
54.	Личківська сільська	Центр надання адміністративних послуг Личківської сільської ради	3
55.	Магдалинівська селищна	Відділ соціального захисту населення Магдалинівської селищної ради	9
56.	Новомосковська міська	Управління праці та соціального захисту населення міста Новомосковськ	32
57.	Перещепинська міська	Сектор соціального захисту населення Перещепинської міської ради	2
58.	Піщанська сільська	Відділ соціальної політики Піщанської сільської ради	11
59.	Черкаська селищна	Відділ соціального захисту населення Черкаської селищної ради	8
60.	Чернечинська сільська	Відділ соціального захисту Чернечинської сільської ради	1
Павлоградський район			
61.	Богданівська сільська	Відділ соціального захисту населення Богданівської сільської ради	5
62.	Вербківська сільська	Відділ соціального захисту населення Вербківської сільської ради	5
63.	Межиріцька сільська	Відділ соціального захисту Межиріцької сільської ради	3
64.	Павлоградська міська	Управління соціального захисту населення Павлоградської міської ради	26
65.	Троїцька сільська	Відділ соціально-гуманітарного розвитку Троїцької сільської ради	5
66.	Тернівська міська	Управління соціального захисту населення Тернівської міської ради	29
67.	Юр'ївська селищна	Відділ соціального захисту населення Юр'ївської селищної ради	3
Синельниківський район			
68.	Брагинівська сільська	Відділ гуманітарної політики Брагинівської сільської ради	1
69.	Васильківська селищна	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Васильківської селищної ради	15
70.	Великомихайлівська сільська	Відповідальна особа з питань соціального захисту населення Великомихайлівської сільської ради	2
71.	Дубовиківська сільська	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Дубовиківської сільської ради	8

№	Назва ТГ	Назва структурного підрозділу	Усього співробітників у структурному підрозділі
72.	Зайцівська сільська	Центр надання адміністративних послуг Зайцівської сільської ради	4
73.	Іларіонівська селищна	Відділ соціального захисту населення Виконкому Іларіонівської селищної ради	10
74.	Маломихайлівська сільська	Центр надання адміністративних послуг Маломихайлівської сільської ради	4
75.	Межівська селищна	Відділ соціального захисту населення Виконавчого комітету Межівської селищної ради	4
76.	Миколаївська сільська	Відділ соціального захисту населення Миколаївської сільської ради	8
77.	Новопавлівська сільська	Сектор соціального захисту населення Новолатівської сільської ради	3
78.	Першотравенська міська	Першотравенське управління праці та соціального захисту населення Першотравенської міської ради	11
79.	Петропавлівська селищна	Сектор соціального захисту населення Петропавлівської селищної ради	6
80.	Покровська селищна	Відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Покровської селищної ради	8
81.	Раївська сільська	Сектор соціального захисту населення виконавчого комітету Раївської сільської ради	12
82.	Синельниківська міська	Управління праці та соціального захисту населення Синельниківської міської ради	5
83.	Роздорська селищна	Центр надання адміністративних послуг Роздорської селищної ради	2
84.	Славгородська селищна	Відділ соціально-гуманітарного розвитку Славгородської селищної ради	3
85.	Слов'янська сільська	Відділ соціального захисту Слов'янської сільської ради	1
86.	Українська сільська	Відділ соціального захисту Виконавчого комітету Української сільської ради	3
УСЬОГО:		86	1 037

Таблиця 1.4.2. демонструє, що в **чотирьох** ТГ Дніпропетровської області створені департаменти, а саме:

- ✓ Департамент соціальної політики Дніпровської міської ради;
- ✓ Департамент соціальної політики Кам'янської міської ради;
- ✓ Департамент соціальної політики виконавчого комітету Криворізької міської ради;
- ✓ Департамент соціально-гуманітарної політики Вільногірської міської ради.

У **восьми ТГ** Дніпропетровської області створені управління, а саме:

- ✓ Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Марганецької міської ради;
- ✓ Управління соціальної політики Нікопольської міської ради;
- ✓ Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Покровської міської ради;
- ✓ Управління праці та соціального захисту населення міста Новомосковськ;
- ✓ Управління соціального захисту населення Павлоградської міської ради;
- ✓ Управління соціального захисту населення Тернівської міської ради;
- ✓ Першотравенське управління праці та соціального захисту населення Першотравенської міської ради;
- ✓ Управління праці та соціального захисту населення Синельниківської міської ради.

У **53 ТГ** Дніпропетровської області (*Любимівська, Ляшківська, Миколаївська Дніпровського району, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Петриківська, Підгородненська, Слобожанська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Жовтоводська, Затишнлянська, Апостолівська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Грушівська, Зеленодольська, Карпівська, Лозуватська, Новолатівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Мирівська, Томаківська, Червоногригорівська, Магдалинівська, Піщанська, Черкаська, Чернечинська, Богданівська, Вербківська, Межиріцька, Троїцька, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Покровська сільська, Дубовиківська, Іларіонівська, Межівська, Миколаївська Синельниківського району, Покровська, Пятихатська, Славгородська, Слов'янська, Українська*) створені відділи соціального захисту населення.

У **п'яти ТГ** Дніпропетровської області (*Могилівська, Новопавлівська, Петропавлівська, Перещепинська, Раївська*) створені сектори соціального захисту населення.

У **шести ТГ** Дніпропетровської області (*Китайгородська, Святотроїцька, Божедарівська, Вишнівська, Саксаганська, Великомихайлівська*) обов'язки щодо соціального захисту населення виконує відповідальна особа виконавчого органу.

Також у **10 ТГ** Дніпропетровської області управління системою надання соціальних послуг забезпечують:

- ✓ Центр надання адміністративних послуг Лихівської селищної ради;
- ✓ Центр надання адміністративних послуг Девладівської сільської ради;
- ✓ Центр надання адміністративних послуг Нивотрудівської сільської ради;
- ✓ Загальний відділ Губинської селищної ради;
- ✓ Центр надання адміністративних послуг Личківської сільської ради;
- ✓ Центр надання адміністративних послуг Зайцівської сільської ради;
- ✓ Центр надання адміністративних послуг Роздорської селищної ради;
- ✓ Першотравневський сільський центр соціальних служб Першотравневської сільської ради;
- ✓ Відділ соціальної сервісної служби Криничанської селищної ради¹³.

13 Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Водночас у **чотирьох ТГ** Дніпропетровської області структурні підрозділи з питань соціального захисту населення забезпечують реалізацію соціальної політики щодо надання соціальних послуг у ТГ, тобто є надавачами соціальних послуг і, відповідно, є органами управління місцевого самоврядування у сфері надання соціальних послуг, зокрема:

- ✓ Вишнівська Відділ соціального захисту населення, охорони здоров'я, цивільного захисту та надзвичайних ситуацій виконавчого комітету
- ✓ Глеюватська Відділ соціального захисту
- ✓ Могилівська Сектор соціального захисту населення Могилівської ТГ
- ✓ Новолатівська Відділ соціального захисту

Водночас аналіз установив, що у структурних підрозділах із питань соціального захисту населення більшості ТГ на спеціалістів (дві–чотири особи) покладені функції стосовно розвитку соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області, що не відповідає вимогам, визначеним чинними нормами законодавства¹⁴ (див. Табл. 1.4.3).

Таблиця 1.4.3. Інформація щодо фахівців із соціальної роботи, які працюють на віддалених робочих місцях

№ з/п	Назва ТГ	Загальна кількість населення ТГ (осіб)	Кількість фахівців із соціальної роботи у штаті	Кількість фахівців із соціальної роботи, які працюють фактично	Із них — які працюють на віддалених робочих місцях
1.	Вишнівська ТГ	4 271	1	1	1
2.	Губиницька ТГ	16 700	4	4	3
3.	Криворізька ТГ	603 904	119	96	58
4.	Межирізька ТГ	7 060	2	2	2
5.	Миколаївська ТГ Дніпровського району	7 194	4	4	3
6.	Піщанська ТГ	18 972	4	3	2
7.	Покровська селищна ТГ	19 683	3	3	1
8.	Саксаганська ТГ	7 350	2	2	1
9.	Слобожанська ТГ	23 216	7	3	2
Усього:			146	118	73

Норма забезпечення ТГ фахівцями з соціальної роботи

У сільській місцевості один штатний працівник на:

- один або декілька населених пунктів, які входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення від двох до чотирьох тисяч жителів (у разі відстані між населеними пунктами до 15 км);
- декілька населених пунктів, які входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення не більше ніж дві тисячі жителів (у разі відстані між населеними пунктами не більше ніж 30 км, за наявності громадського транспортного сполучення чи закріпленого за фахівцем із соціальної роботи транспортного засобу);

¹⁴ Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

- один населений пункт, який належить до складу територіальної громади, у гірській місцевості (незалежно від чисельності населення).

У містах один штатний працівник на:

- 10 тисяч жителів у містах із населенням понад 200 тисяч;
- п'ять–сім тисяч жителів у містах із населенням від 50 до 200 тисяч;
- п'ять тисяч жителів у містах із населенням менше ніж 50 тисяч та у приватному секторі.

Водночас аналіз установив відсутність посади соціального менеджера¹⁵ у штаті структурних підрозділів із питань соціального захисту населення виконавчого органу сільських, селищних, міських рад.

Служби у справах дітей створені у **86 ТГ** Дніпропетровської області. Служби у справах дітей підпорядковані голові сільської, селищної, міської ради, який є головою органу опіки та піклування, який ухвалює рішення щодо захисту дітей. Водночас у **86 ТГ** Дніпропетровської області створені комісії з питань охорони дитинства (див. Рис. 1.4.3).

Рисунок 1.4.3. Інформація щодо створення Комісії з питань охорони дитинства

Модель адміністрування надання соціальних послуг за принципом «єдиного вікна» передбачає створення ЦНАП у ТГ з організацією прийому жителів за місцем їхнього проживання, зокрема у ЦНАП, і прийом документів у старостинських округах, а саме у сфері надання соціальних послуг.

Відповідно до аналізу діяльності ЦНАП Дніпропетровської області кількість адміністративних послуг, зокрема соціального характеру, складає 259. Адміністративна послуга соціального характеру ухвалення рішення щодо надання соціальних послуг не надається.

За результатами аналізу встановлено, що Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг в здебільшого ведуть структурні підрозділи соціального захисту населення.

73 ТГ Дніпропетровської області (Дніпровська, Ляшківська, Миколаївська Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Петриківська, Підгородненська, Святовасилівська, Слобожанська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнянська, Кам'янська, Криничанська, Лихівська, П'ятихатська, Саксаганська, Апостолівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Девладівська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Новолатівська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Личківська, Магдалинівська, Новомосковська, Перещепинська, Піщанська, Черкаська, Чернечинська, Вербківська, Межиріцька,

¹⁵ Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Іларіонівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Слов'янська, Українська) ведуть Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг. **13 ТГ** Реєстр не ведуть (див. Рис. 1.4.4).

Не ведуть Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг Богданівська, Вакулівська, Вишнівська, Грушівська, Губинська, Зайцівська, Зеленодольська, Китайгородська, Любимівська, Маломихайлівська, Нивобрудівська, Новолатівська, Славгородська ТГ.

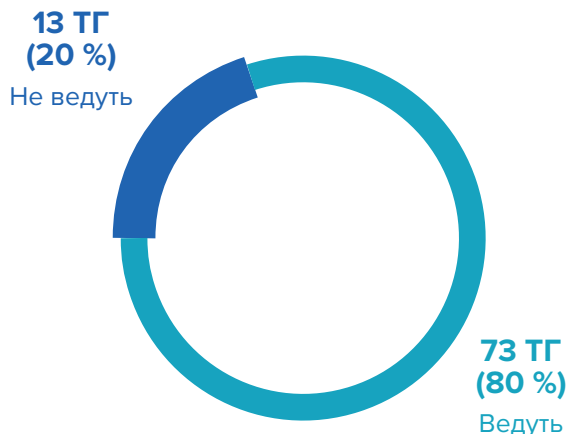

Рисунок 1.4.4. Відсоток ТГ, які ведуть / не ведуть Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг

У **48 ТГ** Дніпропетровської області функцію щодо ведення зазначеного Реєстру забезпечують структурні підрозділи з питань соціального захисту населення, але здійснюють і надавачі соціальних послуг, ЦНАП, що не відповідає нормам чинного законодавства¹⁶ (див. Рис. 1.4.5).

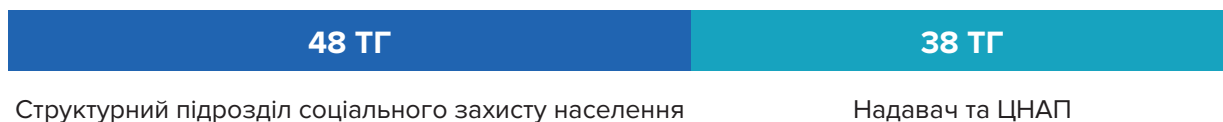

Рисунок 1.4.5. Інформація щодо суб'єктів ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

Водночас проаналізований перелік надавачів соціальних послуг, внесених до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг (див. Рис. 1.4.6).

Рисунок 1.4.6. Інформація щодо переліку надавачів соціальних послуг, внесених до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг

¹⁶ Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Аналіз установив, що в Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг¹⁷ зареєстрований **121 надавач соціальних послуг**.

Визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах проводять для отримання об'єктивних даних (кількісних та якісних), необхідних для ухвалення управлінських рішень щодо забезпечення розвитку на території відповідної ТГ системи надання соціальних послуг, яка функціонує на засадах безбар'єрності, безперервності, послідовності надання соціальних послуг та їхньої різноманітності¹⁸, у **52 ТГ** зазначений Порядок відсутній (див. Рис. 1.4.7).

Перелік ТГ, які не затвердили Порядок визначення потреб у соціальних послугах: Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Могилівська, Новоолександрівська, Обухівська, Підгородненська, Святовасилівська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Божедарівська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Затишнянська, Кам'янська, П'ятихатська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська селищна, Томаківська, Червоногригорівська, Магдалинівська, Перещепинська, Черкаська, Чернечинська, Вербківська, Межиріцька, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Великомихайлівська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Першотравенська, Покровська міська, Синельниківська, Роздорська.

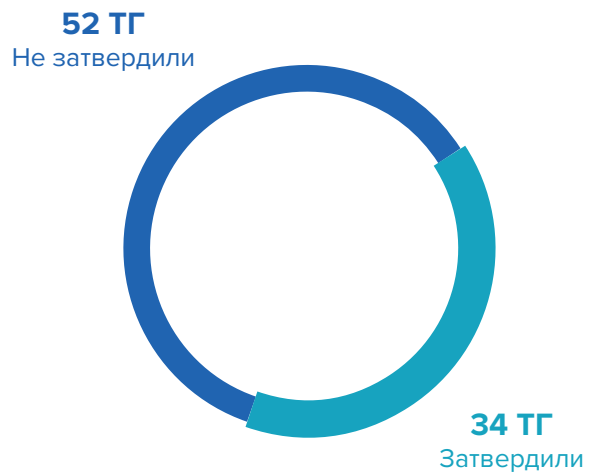

Рисунок 1.4.7. Інформація щодо аналізу затвердження Порядку визначення потреб у соціальних послугах

Водночас у **46 ТГ** Дніпропетровської області (*Миколаївська, Петриківська, Слобожанська, Солонянська, Чумаківська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вільногірська, Жовтоводська, Кам'янська, Криничанська, П'ятихатська, Саксаганська, Апостолівська, Глеюватська, Грушівська, Девладівська, Криворізька, Новолатівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Нікопольська, Покровська селищна, Томаківська, Червоногригорівська, Губиниська, Личківська, Новомосковська, Піщанська, Павлоградська, Тернівська, Юр'ївська, Васильківська, Дубовиківська, Іларіонівська, Першотравенська, Петропавлівська, Перещепинська, Покровська міська, Раївська, Синельниківська, Славгородська, Слов'янська, Українська*) затверджені робочі групи з визначення потреб громади та розвитку соціальних послуг ТГ відповідно до законодавства¹⁹. У **40 ТГ** Дніпропетровської області такі групи не затверджені (див. Рис. 1.4.8).

17 Реєстрі надавачів та отримувачів соціальних послуг — Режим доступу: <https://www.ioc.gov.ua/analyticsRNCP/>

18 Наказ Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах»

19 Наказ Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах»

Перелік ТГ, які не затвердили робочі групи з визначення потреб і розвитку соціальних послуг:

Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Підгородненська, Святотроїцька, Сурсько-Литовська, Царичанська, Божедарівська, Вишнівська, Затишненьська, Лихівська, Вакулівська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Лозуватська, Нивотрудівська, Мирівська, Першотравневська, Покровська, Магдалинівська, Черкаська, Чернечинська, Богданівська, Вербківська, Межиріцька, Троїцька, Брагинівська, Великомихайлівська, Зайцівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Роздорська.

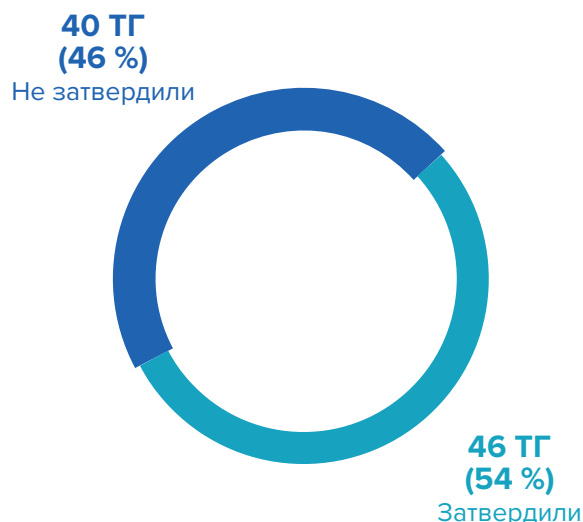

Рисунок 1.4.8. Інформація щодо аналізу затвердження робочих груп з визначення потреб і розвитку соціальних послуг ТГ

Аналіз установив, що в більшості ТГ Дніпропетровської області під час визначення пріоритетів для організації надання соціальних послуг, є нестача досвіду й навичок щодо визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах, що обмежує планування заходів щодо організації надання соціальних послуг населенню ТГ Дніпропетровської області, які мають охоплювати прогностичні та програмні документи соціально-економічного розвитку ТГ (стратегія розвитку ТГ, програма соціально-економічного розвитку, місцеві та регіональні цільові програми).

До потенційних надавачів соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області варто віднести комунальні заклади / установи, громадські організації, профільних фахівців, які працюють у медичних закладах і закладах освіти, фізичних осіб — підприємців тощо. Проте за результатами аналізу було встановлено, що зазначені ресурси є дуже обмеженими й у ТГ Дніпропетровської області використовуються нерівномірно.

Основними надавачами соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області є територіальні центри соціального обслуговування, центри надання соціальних послуг, будинки-інтернати, центри соціальних служб, надавачі недержавного сектору.

Аналіз установиви, що:

- ✓ у 47 ТГ створено по одному надавачу — ЦНСП;
- ✓ у двох ТГ створено по одному надавачу — ТЦСО;
- ✓ в 11 ТГ створено по два й більше надавачів — ТЦСО, центри соціальної служб (далі — ЦСС), Центри підтримки сімей і дітей, соціальний гуртожиток, центр соціальної допомоги, спеціалізовані служби;
- ✗ у 26 ТГ Дніпропетровської області не створені комунальні заклади / установи, що не відповідає чинним нормам законодавства²⁰.

²⁰ Наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»

Також 20 надавачів соціальних послуг діють на регіональному рівні:

1. Комунальний заклад «Верхньодніпровський дитячий будинок-інтернат № 1» Дніпропетровської обласної ради
2. Комунальний заклад «Верхньодніпровський дитячий будинок-інтернат № 2» Дніпропетровської обласної ради
3. Комунальний заклад «Дніпропетровський дитячий будинок-інтернат» Дніпропетровської обласної ради
4. Комунальний заклад «Криворізький дитячий будинок-інтернат» Дніпропетровської обласної ради
5. Комунальний заклад «Дніпропетровський геріатричний пансіонат» Дніпропетровської обласної ради
6. Комунальний заклад «Могилівський геріатричний пансіонат» Дніпропетровської обласної ради
7. Комунальний заклад «Панасівський геріатричний пансіонат» Дніпропетровської обласної ради
8. Комунальний заклад «П'ятихатський геріатричний пансіонат» Дніпропетровської обласної ради
9. Комунальний заклад «Васильківський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
10. Комунальний заклад «Вищетарасівський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
11. Комунальний заклад «Верхівцевський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
12. Комунальний заклад «Володимирівський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
13. Комунальний заклад «Зеленопільський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
14. Комунальний заклад «Іллінський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
15. Комунальний заклад «Криворізький психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
16. Комунальний заклад «Криничанський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
17. Комунальний заклад «Поливанівський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
18. Комунальний заклад «Стародобровільський психоневрологічний інтернат» Дніпропетровської обласної ради
19. Комунальний заклад «Дніпропетровський центр соціально-психологічної допомоги» Дніпропетровської обласної ради
20. Комунальний заклад «Криворізький соціальний гуртожиток» Дніпропетровської обласної ради

ТГ Дніпропетровської області постійно потрібно відслідковувати можливості для якісної організації та планування соціальних послуг, оперативно реагувати на них і перетворювати їх на сильні сторони. Тому **перспективними для ТГ є міжвідомча взаємодія та співробітництво, які передбачають об'єднання ресурсів задля досягнення цілей, які складно реалізувати поодиночі**²¹.

За результатами аналізу встановлено, що у **15 ТГ** Дніпропетровської області (*Могилівська, Новопокровська, Петриківська, Слобожанська, П'ятихатська, Апостолівська, Грушівська, Девладівська, Новописька, Новопавлівська, Нікопольська, Новомосковська, Піщанська, Межиріцька, Українська*) є затверджений Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг. У **71 ТГ** такий Порядок відсутній (див. Рис. 1.4.9).

Не затверджували Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг

Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Миколаївська Новоолександрівська, Обухівська, Підгородненська, Святовасилівська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнянська, Кам'янська, Криничанська, Лихівська, Саксаганська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська, Новолатівська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Губиницька, Личківська, Магдалинівська, Перещепинська, Черкаська, Чернеччинська, Богданівська, Вербківська, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Славгородська, Слов'янська ТГ.

За результатами аналізу встановлено, що договори про співробітництво ТГ у сфері надання соціальних послуг укладені у **31 ТГ** Дніпропетровської області (*Китайгородська, Могилівська, Царичанська, Божедарівська, Вишнівська, Затишнянська, П'ятихатська, Саксаганська, Апостолівська, Вакулівська, Глею-*

Рисунок 1.4.9. Інформація щодо затвердження Порядку міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг

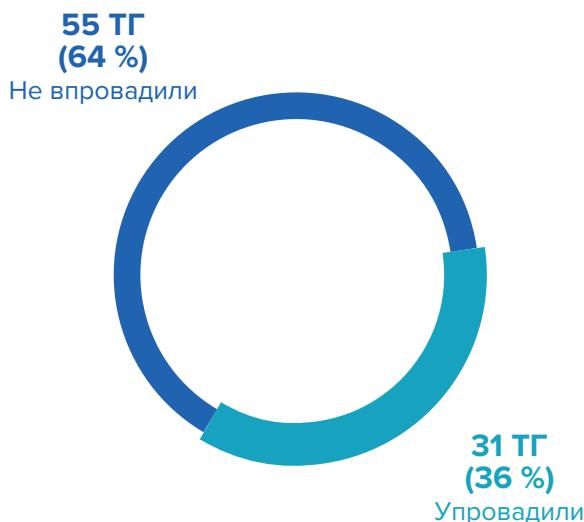

Рисунок 1.4.10. Інформація про укладення договорів про співробітництво ТГ у сфері надання соціальних послуг

21 Закон України «Про співробітництво територіальних громад»

ватська, Девладівська, Зеленодольська, Карпівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Червоногригорівська, Богданівська, Межиріцька, Троїцька, Юр'ївська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Новопавлівська, Петропавлівська, Раївська, Славгородська, Слов'янська, Українська) (див. Рис. 1.4.10).

Упровадження зазначеного механізму об'єднує суб'єктів під час надання соціальних послуг населенню ТГ і впливає на розвиток цієї системи.

Рекомендовані можливості механізму співробітництва представлені в Таблиці 1.4.4.

Таблиця 1.4.4. Управління у сфері соціальних послуг у різних формах співробітництва ТГ

Форми співробітництва ТГ	Зміст співробітництва ТГ
Делегування виконання завдань із передачею відповідних ресурсів	Організація автоматизованого обміну інформацією та інформування населення; ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; утворення спільної архівної установи з передачею відповідних ресурсів на її утримання
Реалізація спільних проєктів	Фінансування професійної перепідготовки й підвищення кваліфікації спеціалістів з організації та надання соціальних послуг; здійснення супервізії; спільне фінансування (утримання) підприємств комунальної форми власності
Спільне фінансування (утримання) установ та організацій комунальної форми власності — інфраструктурних об'єктів	Спільне фінансування (утримання) центру надання адміністративних послуг; створення закладів надання послуг (центри надання соціальних послуг, територіальні центри соціального обслуговування та їх відділення) тощо
Утворення спільних комунальних підприємств, установ та організацій — спільних інфраструктурних об'єктів	Створення закладів надання комплексних послуг (підтриманого проживання, раннього втручання, психолого-соціальної підтримки, розбудови життєстійкості, паліативного догляду тощо)
Утворення спільного органу управління для виконання визначених законом повноважень (як окремий виконавчий орган або у складі виконавчого органу одного з суб'єктів співробітництва (як структурний підрозділ — департамент, відділ, управління, бюро, агенція тощо)	Створення структур соціального захисту населення відділів надання соціальних послуг; служб у справах дітей, відділів / секторів / фахівців із роботи з сім'ями, дітьми та молоддю); введення до штату центрів надання соціальних послуг ТГ посади фахівця з соціальної роботи

Різні форми співробітництва ТГ взаємопов'язані між собою, оскільки надання конкретних соціальних послуг забезпечується за допомогою окремих елементів цілісної системи.

До надання соціальних послуг залучені надавачі недержавного сектору, зокрема шляхом державно-приватного партнерства, соціального замовлення, публічних закупівель тощо.

Для цього можуть застосовуватися процедури закупівель, передбачені Законом України «Про публічні закупівлі», конкурси соціальних проєктів, соціальних програм відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 року № 1049 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 року № 194), а також соціальне замовлення згідно з Порядком надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам вартості соціальних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 року № 450.

Таблиця 1.4.5. Упровадження механізмів державно-приватного партнерства, соціального замовлення, публічних закупівель у ТГ Дніпропетровської області

Упроваджений механізм соціального замовлення в одній ТГ	Упроваджений механізм державно-приватного партнерства у 0 ТГ	Упроваджений механізм публічних закупівель у 0 ТГ
Кам'янська		

Зображення в Таблиці 1.4.5. демонструє, що здійснення механізмів залучення недержавних надавачів до системи надання соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області здійснюється дуже повільно, що впливає на розвиток ринку надавачів соціальних послуг.

Важливість забезпечення розвитку системи соціальних послуг на рівні ТГ Дніпропетровської області:

- повноваження органів місцевого самоврядування щодо забезпечення надання соціальних послуг населенню закріплені законодавчо;
- забезпечення надання соціальних послуг особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, захист їхніх прав збільшує довіру до органів місцевого самоврядування;
- надання доступних соціальних і комплексних послуг прямо впливають на якість життя всіх жителів ТГ, підвищуючи соціальне благополуччя й безпеку населення.

Висновки

1. ТГ Дніпропетровської області беззаперечно потребують удосконалення знань і навичок для ефективного управління сферою надання соціальних послуг і використання можливостей, які надаються децентралізованою системою управління.
2. Організаційна структура підрозділів соціального захисту населення на місцевому рівні не відповідає моделі, визначеній Методичними рекомендаціями щодо організації та забезпечення діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей (наказ Мінсоцполітики від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»).
3. ТГ Дніпропетровської області є різномірними за соціально-демографічними показниками, а отже, мають різний інституційний потенціал і різні потреби в підтримці системи управління та адміністрування для належного забезпечення соціальними послугами вразливих груп населення ТГ.
4. Більшості ТГ Дніпропетровської області не вистачає спроможності оцінити потреби, планувати й керувати соціальними послугами, у результаті чого деякі найбільш ізольовані та вразливі групи населення залишаються поза увагою.

5. Щодо використання альтернативних ресурсів для розвитку системи соціальних послуг варто зазначити, що більшість ТГ Дніпропетровської області не змогли повною мірою ідентифікувати профільних фахівців різних галузей соціальної сфери, зокрема: соціальних педагогів, практичних психологів, працівників позашкільних закладів тощо, співпраця яких виступає основою інтеграції надання соціальних послуг вразливим верствам населення ТГ.
6. Нагальними є питання кадрового забезпечення системи соціальних послуг. Переважна більшість ТГ Дніпропетровської області потребує фахівців із соціальної роботи, зокрема на віддалених робочих місцях.
7. Створення та функціонування інтегрованої моделі надання соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області має забезпечуватися через фахівців із соціальної роботи, які є соціальними адміністраторами й кейс-менеджерами саме у ТГ.
8. Перспективним у ТГ Дніпропетровської області є розвиток ринку надавачів соціальних послуг, міжмуніципальне співробітництво, яке передбачає об'єднання ресурсів задля досягнення цілей, які складно реалізувати поодиночі.

1.5. Аналіз забезпечення базовими та спеціалізованими соціальними послугами вразливих груп населення у громадах Дніпропетровської області

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчим органам сільських, селищних, міських рад рекомендується забезпечувати, зокрема, надання базових соціальних послуг особам / сім'ям за результатами оцінювання потреб особи / сім'ї, вживати заходів із надання інших соціальних послуг особам / сім'ям шляхом створення мережі надавачів соціальних послуг державного / комунального сектору та/або залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проєктів, соціальних програм тощо), та/або на умовах договору з іншими органами місцевого самоврядування.

Базовий перелік соціальних послуг визначає Закон України «Про соціальні послуги». Перелік соціальних послуг, які надаються особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, визначає Класифікатор соціальних послуг, затверджений наказом Міністерства соціальної політики від 23 червня 2020 року № 429, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 9 липня 2020 року за № 643/34926.

Нині перелік базових соціальних послуг значно розширеною і доповнений. Відповідно до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах (наказ Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130) визначені 24 базових соціальних послуг і 14 інших соціальних послуг (див. Рис. 1.5.1).

Надавачі соціальних послуг

Міністерство соціальної політики України (наказ від 31 липня 2023 року № 263 «Про затвердження методичних рекомендацій з організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей») рекомендує територіальним громадам для проведення соціальної роботи та надання соціальних послуг створювати надавачів соціальних послуг (комунальні заклади), наприклад :

- ✓ **Центр надання соціальних послуг** — для надання соціальних послуг різним групам, особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- ✓ **Центр соціальних служб** — для надання сімейно-орієнтованих соціальних послуг;
- ✓ **Територіальний центр соціального обслуговування** (надання соціальних послуг) — для надання соціальних послуг особам старшого віку, особам з інвалідністю (далі — ТЦСО).

Аналіз мережі надавачів соціальних послуг у громадах Дніпропетровської області показав, що у 60 з 86 громад області створені й функціонують власні професійні надавачі соціальних послуг: ЦНСП, ТЦСО, ЦСС (див. Табл. 1.5.1).

Перелік базових соціальних послуг (усього 24 послуги):	Перелік інших спеціалізованих соціальних послуг (усього 14 послуг):
1. Догляд удома	1. Консультативний кризовий телефон
2. Денний догляд	2. Нічний притулок
3. Підтримане проживання бездомних осіб	3. Короткотермінове проживання
4. Соціальний супровід	4. Соціально-трудова адаптація
5. Соціальна адаптація	5. Стаціонарний догляд
6. Соціальна інтеграція та реінтеграція	6. Паліативний догляд
7. Надання притулку	7. Персональний асистент
8. Кризове та екстрене втручання	8. Соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями
9. Догляд і виховання в умовах, наближених до сімейних	9. Соціально-психологічна реабілітація
10. Консультування	10. Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів і психотропних речовин
11. Інформування	11. Соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю
12. Представництво інтересів	12. Тимчасовий відпочинок батьків, які здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю
13. Посередництво	13. Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю
14. Медіація	14. Транспортні послуги
15. Натуральна допомога	
16. Соціальна профілактика	
17. Переклад жестовою мовою	
18. Соціальний супровід під час інклюзивного навчання	
19. Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці	
20. Фізичний супровід осіб з інвалідністю	
21. Соціальний супровід сімей у складних життєвих обставинах	
22. Послуга соціального супроводу сімей, у яких виховують дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	
23. Денний догляд дітей з інвалідністю	
24. Транзитне проживання / навчальна квартира	

Рисунок 1.5.1. Перелік базових та інших соціальних послуг

Таблиця 1.5.1. Мережа надавачів соціальних послуг у громадах області

№	Назва ТГ області	ЦНСП / ТЦСО / ЦСС	Інші надавачі
1.	Апостолівська	ЦНСП	Комунальний заклад «Апостолівський центр соціально-психологічної реабілітації дітей «Надія»
2.	Богданівська	Послуги надає ЦНСП Троїцької сільської ради Павлоградського району	
3.	Божедарівська	Послуги надають: • ЦНСП Криничанської селищної ради; • Відділ соціального захисту населення Божедарівської селищної ради	
4.	Брагинівська	Послуги надає ЦНСП Петропавлівської селищної ради	
5.	Вакулівська	Послуги надає ЦНСП Софіївської селищної ради ЦНСП Девладівської сільської ради	
6.	Васильківська	ЦНСП	
7.	Великомихайлівська	Послуги надає Покровський ТЦСО	
8.	Вербківська	Послуги надає ЦНСП Троїцької сільської ради Павлоградського району	
9.	Верхівцівська	ЦНСП	
10.	Верхньодніпровська	ЦНСП	
11.	Вишнівська	Послуги надають: • Відділ соціального захисту населення, охорони здоров'я, цивільного захисту та надзвичайних ситуацій виконавчого комітету; • ЦНСП Саксаганської сільської ради	
12.	Вільногірська	ЦНСП	
13.	Глеюватська	Послуги надає Відділ соціального захисту (Служба з надання соціальних послуг)	
14.	Гречаноподівська	Послуги надає ЦНСП Широківської селищної ради	
15.	Грушівська	КП «Патріот»	
16.	Губиниська	ЦНСП	

№	Назва ТГ області	ЦНСП / ТЦСО / ЦСС	Інші надавачі
17.	Девладівська	ЦНСП	
18.	Дніпровська	ТЦСО МЦСС	<p>1. Комунальний заклад соціального захисту «Дніпровський центр підтримки ветеранів праці та громадян похилого віку «Милосердя» Дніпровської міської ради</p> <p>2. Комунальний заклад «Дніпровський міський соціальний гуртожиток» Дніпровської міської ради, Міський центр соціальної допомоги</p> <p>3. Комунальний заклад соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми» Дніпровської міської ради</p> <p>4. Комунальний заклад соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Барвінок» Дніпровської міської ради</p> <p>5. Комунальний заклад соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра» Дніпровської міської ради</p> <p>6. Комунальний заклад соціального захисту «Центр підтримки дітей та сімей «Мамине щастя» Дніпровської міської ради</p> <p>7. Комунальний заклад «Дніпровський міський соціальний гуртожиток» Дніпровської міської ради</p>
19.	Дубовиківська	ЦНСП	
20.	Жовтоводська	ЦНСП	
21.	Зайцівська	ТЦСО	
22.	Затишлянська	Послуги надає ЦНСП Криничанської селищної ради	
23.	Зеленодольська	Послуги надає ЦНСП Апостолівської міської ради	
24.	Іларіонівська	ЦНСП	
25.	Кам'янська	ЦНСП	Товариство з обмеженою відповідальністю «Доступна діагностика»
26.	Карпівська	Послуги надає ЦНСП Широківської селищної ради	

№	Назва ТГ області	ЦНСП / ТЦСО / ЦСС	Інші надавачі
27.	Китайгородська	Послуги надає ТЦСО Комунальний заклад Царичанської селищної ради	
28.	Криворізька	МЦСС Вісім ТЦСО: <ul style="list-style-type: none"> • одна в Довгинцівському районі; • дві в Інгулецькому районі; • одна в Металургійному районі; • одна в Покровському районі; • одна в Сакаганському районі; • одна в Тернівському районі; • одна в Центрально-Міському районі 	Комунальна установа «Будинок милосердя» Криворізької міської ради, Комунальна установа «Будинок милосердя «Затишок» Криворізької міської ради, Комунальна установа «Будинок нічного перебування» Криворізької міської ради
29.	Криничанська	ЦНСП	
30.	Лихівська	ЦНСП	
31.	Личківська	ЦНСП	
32.	Лозуватська	ЦНСП	
33.	Любимівська	Відсутній надавач	
34.	Ляшківська	Послуги надає ТЦСО Могилівської сільської ради	
35.	Магдалинівська	ЦНСП	
36.	Маломихайлівська	Послуги надає Покровський ТЦСО	
37.	Марганецька	ЦНСП	Центр соціально-психологічної реабілітації дітей «Теплий дім»
38.	Межиріцька	ЦНСП	
39.	Межівська	ЦНСП	
40.	Миколаївська Дніпровського району	ЦНСП	
41.	Миколаївська Синельниківського району	ЦНСП	
42.	Мирівська	Послуги надає Комунальний заклад «Центр соціальних послуг «Крок назустріч» Томаківської селищної ради	
43.	Могилівська	Послуги надає Сектор соціального захиту населення Могилівської ТГ	
44.	Нивотрудівська	ЦНСП	

№	Назва ТГ області	ЦНСП / ТЦСО / ЦСС	Інші надавачі
45.	Нікопольська	ТЦСО ЦСС	
46.	Новолатівська	Соціальні послуги надає Відділ соціального захисту	
47.	Новомосковська	ЦНСП	
48.	Новоолександрівська	Відсутній надавач	
49.	Новопавлівська	ТЦСО	
50.	Новопільська	ЦНСП	
51.	Новопокровська	ЦНСП	
52.	Обухівська	ЦНСП	
53.	Павлоградська	ТЦСО ЦСС	Комунальна установа «Центр надання соціально- психологічних послуг», Центр соціальної підтримки дітей «Моя родина»
54.	Перещепинська	ЦНСП	
55.	Першотравневська сільська	ТЦСО ЦСС	
56.	Першотравенська міська	ТЦСО ЦСС	
57.	Петриківська	ТЦСО ЦСС	
58.	Петропавлівська	ЦНСП	
59.	Підгородненська	ЦНСП	
60.	Піщанська	ЦНСП	
61.	Покровська селищна	ТЦСО ЦСС	
62.	Покровська сільська	ЦНСП	
63.	Покровська міська	ТЦСО ЦСС	Комунальний заклад «Малий груповий будинок «Надія» Покровської міської ради Дніпропетровської області»
64.	П'ятихатська	ЦНСП	
65.	Раївська	ЦНСП	Комунальний заклад «Малий груповий будинок» Раївської сільської ради
66.	Роздорська	Послуги надає ТЦСО Зайцівської сільської ради	
67.	Саксаганська	ЦНСП	
68.	Святовасилівська	Послуги надає ЦНСП Солонянської селищної ради	

№	Назва ТГ області	ЦНСП / ТЦСО / ЦСС	Інші надавачі
69.	Синельниківська	ТЦСО ЦСС	
70.	Славгородська	Послуги надає ТЦСО Зайцівської сільської ради	
71.	Слобожанська	ЦНСП	
72.	Слов'янська	ЦНСП	
73.	Солонянська	ЦНСП	
74.	Софіївська	ЦНСП	
75.	Сурсько-Литовська	Послуги надає Відділ гуманітарно-соціальної сфери виконавчого комітету	
76.	Тернівська	ТЦСО ЦСС	Комунальний заклад «Ветеранський центр»
77.	Томаківська	ЦНСП	
78.	Троїцька	ЦНСП	
79.	Українська	Послуги надає ЦНСП Петропавлівської селищної ради	
80.	Царичанська	ЦНСП	
81.	Червоногригорівська	ЦНСП	
82.	Черкаська	ЦНСП	
83.	Чернечинська	ЦНСП	
84.	Чумаківська	ЦНСП «Турбота»	
85.	Широківська	ЦНСП	
86.	Юр'ївська	ЦНСП	

Опитування показало, що у 26 ТГ відсутні надавачі соціальних послуг.

У 19 ТГ:

Богданівській, Божедарівській, Брагинівській, Вакулівській, Великомихайлівській, Вербківській, Гречаноподівській, Грушівській, Затишнській, Зеленодольській, Карпівській, Китайгородській, Ляшківській, Маломихайлівській, Мирівській, Роздорській, Святославівській, Славгородській, Українській громадах відсутні власні надавачі соціальних послуг. Послуги у вищезазначених громадах надають професійні надавачі соціальних послуг із інших громад на засадах співфінансування, територіального співробітництва.

У п'яти ТГ:

Вишнівській, Новолатівській, Могилівській, Сурсько-Литовській, де також відсутні надавачі соціальних послуг, послуги надають відділи соціального захисту населення, що суперечить чинному законодавству. У Глеуватській громаді послуги надає служба з надання соціальних послуг у складі відділу соціального захисту населення.

У двох ТГ:

Любимівській, Новоолександрівській відсутні надавачі соціальних послуг, і послуги не надаються.

Варто зазначити, що у **Зайцівській, Новопавлівській ТГ** створені лише ТЦСО для надання соціальних послуг особам старшого віку, особам з інвалідністю.

Дані, наведені в Таблиці 1.5.1 свідчать, що найбільш поширеним надавачем соціальних послуг у громадах області є ЦНСП — заклади для надання соціальних послуг різним групам особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах. Дані, наведені у Таблиці 1.5.1 також показують, що:

- ✓ у 47 ТГ створено по одному надавачу — ЦНСП;
- ✓ у двох ТГ створено по одному надавачу — ТЦСО;
- ✓ в 11 ТГ створені по два й більше надавачі — ТЦСО, ЦСС, Центри підтримки сімей і дітей, Соціальний гуртожиток, Центр соціальної допомоги, Спеціалізовані служби.

Результати опитування у ТГ показав, що **у ТГ області надаються як базові, так й інші соціальні послуги**. Розподіл загальної кількості соціальних послуг, які надаються у ТГ, які надали інформацію, відображений у Таблиці 1.5.2.

Таблиця 1.5.2. Розподіл загальної кількості соціальних послуг, які надаються у ТГ*

№	Назва ТГ	Кількість базових соціальних послуг, які надаються у ТГ	Кількість інших соціальних послуг, які надаються у ТГ	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ
1.	Апостолівська	6	2	8
2.	Богданівська	5	1	6
3.	Божедарівська	4	-	4
4.	Брагинівська	-	-	-
5.	Вакулівська	3	1	4
6.	Васильківська	12	-	12
7.	Великомихайлівська	-	-	-
8.	Вербківська	-	-	-
9.	Верхівцівська	7	-	7
10.	Верхньодніпровська	6	-	6
11.	Вишнівська	3	-	3
12.	Вільногірська	8	-	8
13.	Глеюватська	5	-	5
14.	Гречаноподівська	9	-	9
15.	Грушівська	1	-	1
16.	Губиниська	9	1	10
17.	Девладівська	6	-	6

№	Назва ТГ	Кількість базових соціальних послуг, які надаються у ТГ	Кількість інших соціальних послуг, які надаються у ТГ	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ
18.	Дніпровська	17	4	21
19.	Дубовиківська	10	1	11
20.	Жовтоводська	12	1	13
21.	Зайцівська	5	1	6
22.	Затишнянська	1	-	1
23.	Зеленодольська	-	-	-
24.	Іларіонівська	5	-	5
25.	Кам'янська	12	4	16
26.	Карпівська	8	-	8
27.	Китайгородська	2	-	2
28.	Криворізька	12	5	17
29.	Криничанська	11	-	11
30.	Лихівська	4	-	4
31.	Личківська	9	1	10
32.	Лозуватська	10	1	11
33.	Любимівська	-	-	-
34.	Ляшківська	1	-	1
35.	Магдалинівська	5	2	7
36.	Маломихайлівська	-	-	-
37.	Марганецька	8	1	9
38.	Межиріцька	9	1	10
39.	Межівська	10	-	10
40.	Миколаївська Дніпровського району	6	-	6
41.	Миколаївська Синельниківського району	7	-	7
42.	Мирівська	1	1	2
43.	Могилівська	4	-	4
44.	Нивотрудівська	2	-	2
45.	Нікопольська	6	-	6
46.	Новолатівська	2	-	2
47.	Новомосковська	11	1	12
48.	Новоолександрівська	-	-	-
49.	Новопавлівська	5	-	5
50.	Новопільська	7	1	8

№	Назва ТГ	Кількість базових соціальних послуг, які надаються у ТГ	Кількість інших соціальних послуг, які надаються у ТГ	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ
51.	Новопокровська	2	1	3
52.	Обухівська	5	-	5
53.	Павлоградська	17	2	19
54.	Перещепинська	7		7
55.	Першотравневська сільська	7	2	9
56.	Першотравенська міська	14	-	14
57.	Петриківська	1	1	2
58.	Петропавлівська	9	-	9
59.	Підгородненська	5	-	5
60.	Піщанська	8		8
61.	Покровська селищна	5	1	6
62.	Покровська сільська	9	-	9
63.	Покровська міська	15	2	17
64.	П'ятихатська	7	-	7
65.	Раївська	6	1	7
66.	Роздорська	-	-	-
67.	Саксаганська	6	1	7
68.	Святовасилівська	-	-	-
69.	Синельниківська	9	1	10
70.	Славгородська	3	1	4
71.	Слобожанська	6	-	6
72.	Слов'янська	6	-	6
73.	Солонянська	8	1	9
74.	Софіївська	5	1	6
75.	Сурсько-Литовська	1	-	1
76.	Тернівська	10	-	10
77.	Томаківська	10	3	13
78.	Троїцька	10	1	11
79.	Українська	6	-	6
80.	Царичанська	13	5	18
81.	Червоногригорівська	5	-	5
82.	Черкаська	6	-	6
83.	Чернечинська	-	-	-

№	Назва ТГ	Кількість базових соціальних послуг, які надаються у ТГ	Кількість інших соціальних послуг, які надаються у ТГ	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ
84.	Чумаківська	5	-	5
85.	Широківська	9	-	9
86.	Юр'ївська	6	1	7

*Дані, наведені в Таблиці 1.5.2, отримані від 76 ТГ

Аналіз показав, що у громадах області, які надали дані:

- у **16 ТГ** надається від однієї до чотирьох соціальних послуг;
- у **39 ТГ** надається від п'яти до дев'яти соціальних послуг;
- у **21 ТГ** надається від 10 до 21 соціальних послуг.

Як бачимо, у більшості ТГ надається від п'яти до дев'яти соціальних послуг. У тих ТГ, де надається від однієї до чотирьох соціальних послуг (Див. Табл. 1.5.3), базовими послугами є:

- ✓ догляд удома;
- ✓ консультування;
- ✓ соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- ✓ соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування.

Таблиця 1.5.3. Перелік ТГ, де надається не більше чотирьох соціальних послуг

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
1.	Божедарівська	4	4	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних
2.	Вакулівська	3/1	4	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, стаціонарний догляд
3.	Вишнівська	3	3	Догляд удома, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
4.	Грушівська	1	1	Догляд удома
5.	Затишнянська	1	1	Догляд удома

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
6.	Китайгородська	2	2	Догляд удома, консультування
7.	Лихівська	4	4	Догляд удома, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога
8.	Ляшківська	1	1	Догляд удома
9.	Мирівська	1/1	2	Догляд удома, стаціонарний догляд
10.	Могилівська	4	4	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
11.	Нивотрудівська	2	2	Догляд удома, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
12.	Новолатівська	2	2	Догляд удома, інформування
13.	Новопокровська	2/1	3	Догляд удома, надання притулку, стаціонарний догляд
14.	Петриківська	1/1	2	Догляд удома, стаціонарний догляд
15.	Славгородська	3/1	4	Догляд удома, стаціонарний догляд, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
16.	Сурсько-Литовська	1	1	Догляд удома

Варто зазначити, що у ТГ, де надається від п'яти до дев'яти соціальних послуг (див. Табл. 1.5.4), до базових соціальних послуг догляду вдома, консультування, соціального супроводу сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування додалися нові базові й інші спеціалізовані соціальні послуги, зокрема:

- ✓ соціальна профілактика;
- ✓ супровід під час інклюзивного навчання;
- ✓ транспортні послуги;
- ✓ представництво інтересів;

- ✓ інформування;
- ✓ екстрене (кризове) втручання;
- ✓ фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальним, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями;
- ✓ соціальна адаптація;
- ✓ натуральна допомога;
- ✓ стаціонарний догляд;
- ✓ догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних;
- ✓ надання притулку.

Таблиця 1.5.4. Перелік ТГ, де надається від п'яти до дев'яти соціальних послуг

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
1.	Апостолівська	6/2	8	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, соціально-психологічна реабілітація, транспортні послуги, стаціонарний догляд
2.	Богданівська	5/1	6	Догляд удома, консультування, Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування, стаціонарний догляд
3.	Верхівцівська	7	7	Догляд удома, консультування, екстрене (кризове) втручання, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, посередництво, інформування
4.	Верхньодніпровська	6	6	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
5.	Вільногірська	8	8	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування, представництво інтересів, посередництво, натуральна допомога
6.	Глеюватська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування
7.	Гречаноподівська	9	9	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування, представництво інтересів, натуральна допомога, соціальна профілактика
8.	Девладівська	6	6	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, консультування, інформування
9.	Зайцівська	5/1	6	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних
10.	Іларіонівська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
11.	Карпівська	8	8	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування
12.	Магдалинівська	5/2	7	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога, стаціонарний догляд, транспортні послуги
13.	Марганецька	8/1	9	Догляд удома, денний догляд, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування, транспортні послуги
14.	Миколаївська Дніпровського району	6	6	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних
15.	Миколаївська Синельниківського району	7	7	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, інформування, супровід під час інклюзивного навчання

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
16.	Нікопольська	6	6	Догляд удома, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальна профілактика
17.	Новопавлівська	5	5	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, натуральна допомога, інформування
18.	Новопільська	7/1	8	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика, інформування, стаціонарний догляд
19.	Обухівська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, супровід під час інклюзивного навчання
20.	Перещепинська	7	7	Догляд удома, денний догляд, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
21.	Першотравневська сільська	7/2	9	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальним, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями, стаціонарний догляд, транспортні послуги

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
22.	Петропавлівська	9	9	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці, представництво інтересів, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування
23.	Підгородненська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування
24.	Піщанська	8	8	Догляд удома, соціальна адаптація, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, інформування
25.	Покровська селищна	5/1	6	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування, транспортні послуги
26.	Покровська сільська	9	9	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога, інформування, представництво інтересів, посередництво, екстрене (кризове) втручання

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
27.	П'ятихатська	7	7	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування
28.	Раївська	6/1	7	Догляд удома, стаціонарний догляд, інформування, консультування, екстрене (кризове) втручання, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування
29.	Саксаганська	6/1	7	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, інформування, кризовий телефон
30.	Слобожанська	6	6	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна адаптація, натуральна допомога
31.	Слов'янська	6	6	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
32.	Солонянська	8/1	9	Догляд удома, транспортні послуги, соціальна адаптація, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика, інформування
33.	Софіївська	5/1	6	Догляд удома, стаціонарний догляд, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальна профілактика, інформування
34.	Українська	6	6	Догляд удома, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, інформування
35.	Червоногригорівська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування
36.	Черкаська	6	6	Догляд удома, денний догляд, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування
37.	Чумаківська	5	5	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Назва соціальних послуг
38.	Широківська	9	9	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування
39.	Юр'ївська	6/1	7	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальна профілактика, супровід під час інклюзивного навчання, транспортні послуги

Дані, наведені у Таблиці 1.5.5, показали, що у 21 ТГ Дніпропетровської області запроваджений оптимальний перелік соціальних послуг, що дає змогу охопити соціальними послугами значну частину вразливих категорій населення ТГ відповідно до їхніх потреб.

Таблиця 1.5.5. Перелік ТГ, де надається понад 10 соціальних послуг

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
1.	Васильківська	12	12	Догляд удома, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, посередництво, соціальна профілактика, натуральна допомога, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних інформування

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
2.	Губиниська	9/1	10	Догляд удома, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, інформування, транспортні послуги
3.	Дніпровська	17/4	21	Догляд удома, стаціонарний догляд, паліативний догляд, надання притулку, консультування, інформування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, супровід під час інклюзивного навчання, натуральна допомога, кризовий телефон, денний догляд, соціальна профілактика, соціально-психологічна реабілітація, транзитне підтримане проживання, підтримане проживання осіб старшого віку, з інвалідністю, соціальна інтеграція та реінтеграція, денний догляд дітей з інвалідністю (тимчасово не надається)
4.	Дубовиківська	10/1	11	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці, представництво інтересів, посередництво, представництво інтересів, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, інформування, стаціонарний догляд

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
5.	Жовтоводська	12/1	13	Догляд удома, денний догляд, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, інформування, паліативний догляд
6.	Кам'янська	12/4	16	Догляд удома, денний догляд, соціальна адаптація, надання притулку, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, супровід під час інклюзивного навчання, інформування, транспортні послуги, нічний притулок, стаціонарний догляд, кризовий телефон
7.	Криворізька	12/5	17	Догляд удома, денний догляд, соціальна адаптація, надання притулку, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, соціальна профілактика, інформування, транспортні послуги, нічний притулок, стаціонарний догляд, кризовий телефон, соціально-психологічна реабілітація
8.	Криничанська	11	11	Догляд удома, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, інформування, посередництво, представництво інтересів, соціальна профілактика, соціальна інтеграція та реінтеграція

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
9.	Лозуватська	10/1	11	Догляд удома, соціальна адаптація, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, соціальна профілактика, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, інформування, стаціонарний догляд
10.	Межівська	10	10	Догляд удома, інформування, екстрене (кризове) втручання, переклад жестовою мовою, соціальна профілактика, представництво інтересів, соціальна адаптація, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, натуральна допомога
11.	Межиріцька	9/1	10	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, інформування, стаціонарний догляд
12.	Новомосковська	11/1	12	Догляд удома, соціальна адаптація, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, соціальна профілактика, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, інформування, транспортні послуги, денний догляд дітей з інвалідністю

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
13.	Павлоградська	17/2	19	Догляд удома, денний догляд, денний догляд дітей з інвалідністю, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, надання притулку, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, супровід під час інклюзивного навчання, інформування, нічний притулок, транспортні послуги, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, соціальна профілактика
14.	Першотравенська міська	14	14	Догляд удома, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, натуральна допомога, інформування, посередництво, представництво інтересів, соціальна профілактика, екстрене (кризове) втручання, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, денний догляд, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату
15.	Покровська міська	15/2	17	Догляд удома, денний догляд, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, надання притулку, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика, натуральна допомога, інформування, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, соціально-психологічна реабілітація осіб з інтелектуальними порушеннями, транспортні послуги

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
16.	Синельниківська	9/1	10	Догляд удома, соціальна адаптація, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога, інформування, транспортні послуги
17.	Тернівська	10	10	Догляд удома, соціальна адаптація, натуральна допомога, інформування, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, соціальна профілактика
18.	Томаківська	10/3	13	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, представництво інтересів, натуральна допомога інформування, догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, інформування, нічний притулок, стаціонарний догляд, транспортні послуги
19.	Троїцька	10/1	11	Догляд удома, екстрене (кризове) втручання, консультування, соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці, представництво інтересів, посередництво, соціальна профілактика, інформування, стаціонарний догляд

№	Назва ТГ	Кількість соціальних послуг, які надаються у громаді (базових / інших)	Загальна кількість соціальних послуг, які надаються у ТГ	Перелік соціальних послуг
20.	Царичанська	13/5	18	Догляд удома, консультування, представництво інтересів, інформування, натуральна допомога, соціальний супровід, посередництво, соціальна профілактика, фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, порушення зору, супровід під час інклюзивного навчання, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція, екстрене (кризове) втручання, супровід ветерана, послуга з підтримки переходу від військової служби до цивільного життя, надання комплексної соціально-психологічної та первинно правової допомоги, транспортні послуги, послуга з короткострокового або цілодобового перебування — «кризова кімната»
21.	Личківська	9/1	10	Консультування, представництво інтересів, посередництво, соціальна адаптація, соціальна профілактика, соціальна інтеграція та реінтеграція, кризове та екстрене втручання, догляд удома, транспортні послуги особам з інвалідністю, соціальний супровід сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Показовим для аналізу стану забезпечення населення ТГ Дніпропетровської області (як базових, так й інших спеціалізованих соціальних послуг) є узагальнені дані щодо загальної кількості наданих соціальних послуг за звітний період (2023 рік), наведені в Таблиці 1.5.6. і на Рисунках 1.5.2, 1.5.3.

Таблиця 1.5.6. Загальна кількість соціальних послуг, наданих у громадах за 2023 рік*

№	Назва послуги	Загальна кількість соціальних послуг, наданих за звітний період 2023 року	Кількість ТГ, за якими зібрані дані
Базові послуги			
1.	Догляд удома	33 649	76
2.	Денний догляд	4 553	14
3.	Денний догляд дітей з інвалідністю	Відсутні дані	3
4.	Підтримане проживання осіб старшого віку й осіб з інвалідністю	55	1
5.	Підтримане проживання бездомних осіб	-	-
6.	Транзитне підтримане проживання / учбова соціальна квартира (будинок)	2 198	1
7.	Соціальна адаптація	5 718	22
8.	Соціальна інтеграція та реінтеграція	5 998	8
9.	Надання притулку	1 868	7
10.	Екстрене (кризове) втручання	2 001	27
11.	Консультавання	31 906	64
12.	Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах	4 902	66
13.	Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування	2 547	59
14.	Соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці	56	2
15.	Представництво інтересів	2 840	30
16.	Посередництво	373	9
17.	Соціальна профілактика	1 815	30
18.	Натуральна допомога	34 093	31
19.	Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальним, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями	93	7
20.	Переклад жестовою мовою	Відсутні дані	1
21.	Догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних	167	13
22.	Супровід під час інклюзивного навчання	109	7
23.	Інформування	34 440	49
24.	Медіація	-	-

№	Назва послуги	Загальна кількість соціальних послуг, наданих за звітний період 2023 року	Кількість ТГ, за якими зібрані дані
Інші соціальні послуги			
25.	Консультативний кризовий телефон	556	4
26.	Нічний притулок	916	5
27.	Короткотермінове проживання	Відсутні дані	1
28.	Соціально-трудова адаптація	-	-
29.	Стаціонарний догляд	1 211	22
30.	Паліативний догляд	5	1
31.	Персональний асистент	Відсутні дані	1
32.	Соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями	55	1
33.	Соціально-психологічна реабілітація	653	2
34.	Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин	-	-
35.	Соціально-психологічна реабілітація осіб з ігровою залежністю	-	-
36.	Тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю	-	-
37.	Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування	-	-
38.	Транспортні послуги	3 569	16

*Узагальнені дані 76 ТГ, які надали інформацію (Покровська міська ТГ надала назви послуг без їхньої кількості).

Рисунок 1.5.2. Кількість наданих базових соціальних послуг

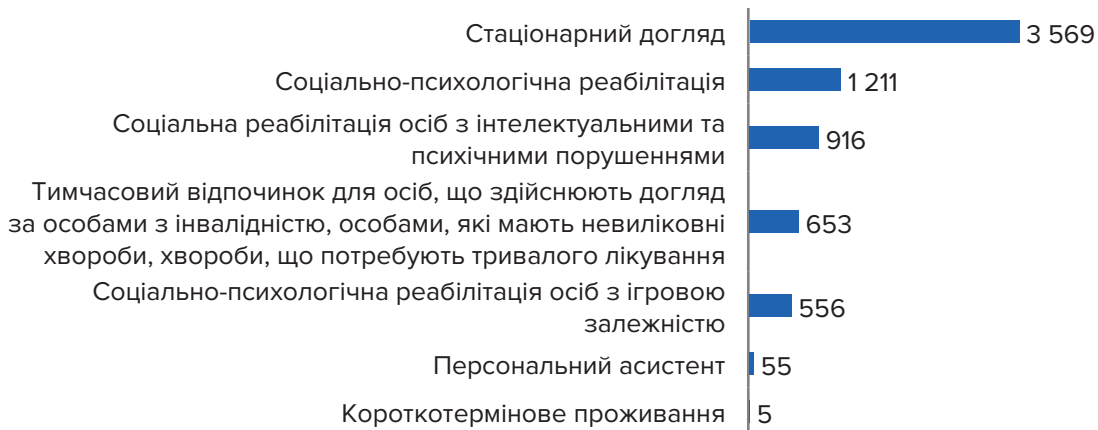

Рисунок 1.5.3. Кількість наданих інших соціальних послуг

Варто також звернути увагу, що у Дніпропетровській області з 38 соціальних послуг (24 базові + 14 інших, спеціалізованих), визначених Класифікатором соціальних послуг, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 23 червня 2020 року № 429, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 9 липня 2020 року за № 643/34926, лише дві базові та п'ять інших, спеціалізованих соціальних послуг не надаються в жодній із 86 ТГ області (див. Рис.1.5.4).

Базові соціальні послуги, які не надаються	Інші соціальні послуги, які не надаються
1. Підтримане проживання бездомних осіб	1. Соціально-трудова адаптація
2. Медіація	2. Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів і психоактивних речовин
	3. Соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю
	4. Тимчасовий відпочинок для батьків, які здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю
	5. Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування

Рисунок 1.5.4. Перелік базових та інших соціальних послуг, які не надаються в жодній ТГ

Варто зазначити, що за кількістю наданих соціальних послуг найбільш поширеними є :

- ✓ послуги інформування — 34 440;
- ✓ натуральна допомога — 34 093;
- ✓ догляд удома — 33 649;
- ✓ послуги консультування — 31 906.

Результати опитування надавачів соціальних послуг показали, що найбільш поширеними базовими соціальними послугами у громадах, які надаються в більшості з пілотних ТГ, є вісім послуг:

- ✓ догляд удома;
- ✓ консультування;
- ✓ соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- ✓ соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування;
- ✓ інформування;
- ✓ натуральна допомога;
- ✓ представництва інтересів;
- ✓ соціальна профілактика.

1. Догляд удома надають 76 ТГ.

Відсутня інформація / не надають 10 ТГ: Брагинська, Великомихайлівська, Вербківська, Зеленодольська, Любимівська, Маломихайлівська, Новоолександрівська, Роздорська, Святотавасилівська, Чернеччинська.

2. Послугу консультування надають 64 ТГ.

Відсутня інформація / не надають 22 ТГ: Брагинівська, Великомихайлівська, Вербківська, Вишнівська, Грушівська, Затишнянська, Зеленодольська, Лихівська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Петриківська, Святотавасилівська, Славгородська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Чернеччинська.

3. Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, надають 66 ТГ.

Відсутня інформація / не надають 20 ТГ: Брагинівська, Великомихайлівська, Вербківська, Грушівська, Затишнянська, Зеленодольська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новоолександрівська, Новопавлівська, Новопокровська, Петриківська, Святотавасилівська, Сурсько-Литовська, Троїцька.

4. Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування, надають 59 ТГ.

Відсутня інформація / не надають 26 ТГ: Божедарівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Грушівська, Затишнянська, Зеленодольська, Китайгородська, Личківська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нікопольська, Новола-

тівська, Новоолександрівська, Новопавлівська, Новопокровська, Петриківська, Святовасилівська, Софіївська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Українська, Чумаківська.

5. Інформування надають 49 ТГ.

Відсутня інформація / не надають 37 ТГ: Апостолівська, Божедарівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Вишнівська, Грушівська, Зайцівська, Затишниська, Зеленодольська, Іларіонівська, Китацгородська, Лихівська, Личківська, Любимівська, Ляшківська, Магдалинівська, Маломихайлівська, Миколаївська (Дніпровського району), Мирівська, Могилівська, Нивотрудівська, Нікопольська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Перещепинська, Петриківська, Святовасилівська, Славгородська, Слобожанська, Слов'янська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Чернечинська, Юр'ївська.

6. Натуральну допомогу надають 31 ТГ:

Васильківська, Вільногірська, Гречаноподівська, Дніпровська, Жовтоводська, Кам'янська, Карпівська, Криворізька, Лихівська, Лозуватська, Магдалинівська, Марганецька, Межиріцька, Межівська, Новомосковська, Новопавлівська, Павлоградська, Першотравневська сільська, Першотравенська міська, Петропавлівська, Покровська міська, Покровська сільська, П'ятихатська, Синельниківська, Слобожанська, Слов'янська, Тернівська, Томаківська, Українська, Царичанська, Широківська.

7. Послугу представництва інтересів надають 30 ТГ:

Васильківська, Вільногірська, Гречаноподівська, Губинська, Дніпровській Дубовиківська, Жовтоводська, Кам'янська, Карпівська, Криворізька, Криничанській, Личківська, Лозуватська, Межиріцька, Межівська, Новомосковська, Новопільська, Павлоградська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська міська, Покровська сільська, Роздорська, Синельниківська, Солонянська, Тернівська, Томаківська, Українська, Царичанська, Широківська.

8. Послугу соціальної профілактики надають 30 ТГ:

Апостолівська, Васильківська, Гречаноподівська, Дніпровській, Дубовиківська, Жовтоводська, Іларіонівська, Карпівська, Криворізька, Криничанській, Личківська, Лозуватська, Марганецька, Миколаївська (Дніпровського району), Миколаївська (Синельниківського району) Межівська, Нікопольська, Новомосковська, Новопільська, Павлоградська, Першотравенській, Петропавлівська, Покровській міській, П'ятихатська, Саксаганська, Солонянська, Софіївська, Тернівська, Широківська, Юр'ївська.

Менш поширеними базовими соціальними послугами є чотири послуги:

- ✓ екстрене (кризове) втручання;
- ✓ соціальна адаптація;
- ✓ догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних;
- ✓ послуга денного догляду.

1. Послугу екстреного кризового втручання надають 27 ТГ:

Васильківська, Верньодніпровська, Верхівцівська, Гречаноподівська, Дніпровській, Девладівська, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Криничанська, Личківська, Межиріцька, Межівська, Нікопольська, Новопавлівська, Павлоградська, Першотравенська, Покровська міська, Покровська сільська, Раївська, Синельниківська, Тернівська, Томаківська, Царичанська, Чумаківська, Широківська, Чернечинська

2. Послугу соціальної адаптації надають 22 ТГ:

Васильківська, Губини́ська, Дніпровській, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Криничанська, Личківська, Лозуватська, Межівська, Нікопольська, Новомосковська, Павлоградська, Першотравенська, Перещепинська, Піщанська, Покровська міська, Синельниківська, Слобожанська, Солонянська, Тернівська, Царичанська.

3. Послугу догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, надають 13 ТГ:

Божедарівська, Васильківська, Дніпровська, Дубовиківська, Жовтоводська, Зайцівська, Межиріцька, Миколаївська (Дніпровського району), Новомосковська, Павлоградська, Покровська міська, Слов'янська, Томаківська.

4. Послугу денного догляду надають 14 ТГ:

Грушівська, Дніпровській, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Марганецька, Могилівська, Павлоградська, Першотравенська, Покровська міська, Перещепинська, Роздорська, Томаківська, Черкаська.

Найменш поширеними базовими соціальними послугами є :

- ▶ послугу надання притулку надають сім ТГ: Дніпровська, Кам'янська, Криворізька, Новопокровська, Павлоградська, Покровська міська, Чернечинська;
- ▶ послугу посередництва надають дев'ять ТГ: Васильківська, Верхівцівська, Вільногірська, Дубовиківська, Криничанська, Личківська, Покровська сільська, Піщанська, Царичанська;
- ▶ послугу фізичного супроводу осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальним, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями надають сім ТГ: Губини́ська, Лозуватська, Павлоградська, Першотравенській, Першотравневська сільська, Покровській міській, Піщанська, Царичанська;
- ▶ послугу супроводу під час інклюзивного навчання надають сім ТГ: Дніпровська, Кам'янська, Миколаївська (Синельниківського району), Обухівська, Павлоградська, Юр'ївська, Царичанська;
- ▶ послугу соціальної інтеграції та реінтеграції надають вісім ТГ: Губини́ська, Дніпровська, Криничанська, Личківська, Покровська міська, Павлоградська, Перещепинська, Царичанська;
- ▶ послугу денного догляду дітей з інвалідністю надає три ТГ: Новомосковська, Дніпровська, Павлоградська;
- ▶ послугу соціального супроводу під час працевлаштування та на робочому місці надають дві ТГ: Дубовиківська, Петропавлівська;
- ▶ послугу підтриманого проживання осіб старшого віку та осіб з інвалідністю надає одна ТГ: Дніпровська;
- ▶ послугу транзитного проживання надає одна ТГ: Дніпровська;
- ▶ послугу перекладу жестовою мовою надає одна ТГ: Межівська.

Аналіз показав, що 34 ТГ області надають дев'ять інших соціальних послуг:

- ✓ консультативний кризовий телефон;
- ✓ нічний притулок;

- ✓ **стаціонарний догляд;**
- ✓ **соціально-психологічна реабілітація;**
- ✓ **транспортні послуги;**
- ✓ **соціально-психологічна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями;**
- ✓ **паліативний догляд;**
- ✓ **послуга короткострокового проживання;**
- ✓ **персональний асистент / супровід ветерана.**

1. Стаціонарний догляд надають 22 ТГ:

Апостолівська, Богданівська, Вакулівська, Дніпровська, Дубовиківська, Зайцівська, Кам'янська, Криворізька, Лозуватська, Магдалинівська, Межиріцька, Мирівська, Новопільська; Новопокровська, Першотравневська сільська, Петриківська, Покровська, Раївська, Славгородська, Софіївська, Томаківська, Чернечинська.

2. Транспортні послуги надають 16 ТГ:

Апостолівська, Губинська, Кам'янська, Криворізька, Личківська, Магдалинівська, Марганецька, Новомосковська, Павлоградська, Першотравневська сільська, Покровська міська, Синельниківська, Солонянська, Томаківська, Царичанська, Юр'ївська.

3. Нічний притулок надають п'ять ТГ:

Кам'янська, Криворізька, Павлоградська, Томаківська, Чернечинська.

4. Консультативний кризовий телефон надають чотири 4 ТГ:

Дніпровська, Саксаганська, Криворізька, Кам'янська.

5. Соціально-психологічну реабілітацію надають дві ТГ: Дніпровська, Криворізька.

6. Соціально-психологічну реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями надає одна ТГ: Покровська міська.

7. Паліативний догляд надає одна ТГ: Дніпровська.

8. Послугу короткострокового проживання надає одна ТГ: Царичанська.

9. Послугу персонального асистента / супроводу ветерана надає одна ТГ: Царичанська.

Кабінетний аналіз охоплював аналіз отриманих карток надавачів соціальних послуг від ТГ. Це дало змогу проаналізувати й перелік вразливих категорій осіб / сімей, яким надають соціальні послуги у ТГ (див.Табл. 1.5.7).

Таблиця 1.5.7. Загальна кількість ТГ за категоріями вразливих категорій населення

№	Категорія осіб	Загальна кількість громад, у яких ці категорії отримують соціальні послуги
1.	Безробітні (zareєстровані в центрі зайнятості особи)	33
2.	Внутрішньо переміщені особи	57
3.	Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	48
4.	Сім'ї, члени яких мають інвалідність	53
5.	Сім'ї з дітьми, в яких тривала хвороба батьків перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки	22
6.	Сім'ї, де триває процес розлучення батьків і вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їхньому вихованні	36
7.	Неповнолітні одинокі матері (батьки)	35
8.	Сім'ї, в яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав на підставі рішення суду	29
9.	Сім'ї з дітьми, де батьки є трудовими мігрантами	14
10.	Біженці, особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту	17
11.	Особі, які звернулися з заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та мають довідку про звернення по захист в Україні	4
12.	Сім'ї, дітей з яких влаштовано до закладів інституційного догляду та виховання дітей	26
13.	Особі, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією	34
14.	Особі з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з повномасштабною війною Російської Федерації проти України	42
15.	Особі з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18–23 роки), які проживають у територіальній громаді	46
16.	Жінки, які виявили намір відмовитися від новонародженої дитини	25
17.	ВІЛ-інфіковані особи	24
18.	Особі, хворі на туберкульоз	20
19.	Особі з порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин	18
20.	Особі з залежністю від азартних ігор	12
21.	Особі, які постраждали від домашнього насильства	43
22.	Особі, які вчинили домашнє насильство, направлені для проходження програми для кривдників	14

№	Категорія осіб	Загальна кількість громад, у яких ці категорії отримують соціальні послуги
23.	Особи, які постраждали від торгівлі людьми	19
24.	Особи, звільнені з місць позбавлення волі	34
25.	Особи, які перебувають на обліку органу пробації	38
26.	Бездомні особи	22
27.	Повнолітні недієздатні особи, яким не призначено опікуна	13
28.	Сім'ї, в яких батьків поновлено в батьківських правах	21
29.	Діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	50
30.	Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	52
31.	Сім'ї, дітей з яких влаштовано в патронатні сім'ї протягом звітного періоду	21
32.	Діти, батьки яких (особи, які їх замінюють) ухиляються від виконання своїх обов'язків	41
33.	Сім'ї, в яких діти систематично самовільно залишають місце проживання	24
34.	Сім'ї, в яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти	35
35.	Діти з інвалідністю	43
36.	Діти з особливими освітніми потребами	33
37.	Діти з тяжкими захворюваннями, порушеннями, травмами, станами (зокрема до встановлення інвалідності)	19
38.	Діти, які потребують паліативної допомоги	2
39.	Повнолітні особи з інвалідністю, з них:	37
40.	Особи старшого віку	55
41.	Одинокі особи, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства	53
42.	Одинокі особи, які потребують стороннього догляду	51

Дані, наведені в Таблиці 1.5.7, показали, що більшість громад Дніпропетровської області охоплює соціальними послугами **значну кількість категорій — 21 з 42 запропонованих** Міністерством соціальної політики України категорій вразливих груп населення громад, і за якими кожна ТГ має вести облік.

Безробітні (zareєстровані в центрі зайнятості особи)	Внутрішньо переміщені особи	Сім'ї, члени яких мають інвалідність
Сім'ї, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	Особа, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією	Особа з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з повномасштабною війною Російської Федерації проти України
Особа з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18–23 роки), які проживають у територіальній громаді	Особа, які перебувають на обліку органу пробації	
Особа, звільнені з місць позбавлення волі	Діти, батьки яких (особа, які їх замінюють) ухиляються від виконання своїх обов'язків	Особа, які постраждали від домашнього насильства
Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	Діти з особливими освітніми потребами	Сім'ї, в яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти
Одинокі особа, які потребують допомоги у веденні домашнього господарства	Одинокі особа, які потребують стороннього догляду	Особа старшого віку
Неповнолітні одинокі матері (батьки)	Діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у СЖО	Сім'ї, де триває процес розлучення батьків
		Діти з інвалідністю

Рисунок 1.5.4. Найбільш поширені вразливі категорії населення громад, охоплені соціальними послугами

Дані, наведені в Таблиці 1.5.7, показують, що є великий перелік вразливих груп населення, які не охоплені соціальною роботою та яким більшість громад практично не надає соціальні послуги. До них належать:

- Особа**
- які звернулися з заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та мають довідку про звернення по захист в Україні;
 - особа з порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин;
 - особа з залежністю від азартних ігор;
 - особа, які вчинили домашнє насильство, направлені для проходження програми для кривдників;
 - особа, хворі на туберкульоз;
 - бездомні особа;
 - повнолітні недієздатні особа, яким не призначено опікуна.

Сім'ї

- у яких діти систематично самовільно залишають місце проживання;
- дітей з яких влаштовано в патронатні сім'ї протягом звітного періоду;
- у яких батьків поновлено в батьківських правах.

Діти

- які потребують паліативної допомоги;
- з тяжкими захворюваннями, порушеннями, травмами, станами (зокрема до встановлення інвалідності).

Детальніший аналіз окремо кожної громади Дніпропетровської області показав, що у **35 ТГ** області достатньо високий рівень охоплення соціальною роботою вразливих груп населення, яким надаються соціальні послуги у громадах. При цьому у **40 ТГ** області цей показник низький (див. Табл. 1.5.8).

Таблиця 1.5.8. Кількість вразливих груп населення, охоплених соціальними послугами у розрізі ТГ області

№	Назва ТГ	Кількість вразливих груп населення, охоплених соціальними послугами у ТГ
1.	Апостолівська	16
2.	Богданівська	14
3.	Божедарівська	19
4.	Брагинівська	-
5.	Вакулівська	9
6.	Васильківська	37
7.	Великомихайлівська	-
8.	Вербківська	-
9.	Верхівцівська	39
10.	Верхньодніпровська	40
11.	Вишнівська	13
12.	Вільногірська	13
13.	Глеюватська	30
14.	Гречаноподівська	19
15.	Грушівська	4
16.	Губиницька	22
17.	Девладівська	18
18.	Дніпровська	34
19.	Дубовиківська	22
20.	Жовтоводська	33
21.	Зайцівська	16
22.	Затишнянська	4
23.	Зеленодольська	-

№	Назва ТГ	Кількість вразливих груп населення, охоплених соціальними послугами у ТГ
24.	Іларіонівська	14
25.	Кам'янська	35
26.	Карпівська	13
27.	Китайгородська	6
28.	Криворізька	41
29.	Криничанська	25
30.	Лихівська	5
31.	Личківська	14
32.	Лозуватська	26
33.	Любимівська	-
34.	Ляшківська	4
35.	Магдалинівська	9
36.	Маломихайлівська	-
37.	Марганецька	29
38.	Межиріцька	17
39.	Межівська	11
40.	Миколаївська Дніпровського району	12
41.	Миколаївська Синельниківського району	14
42.	Мирівська	4
43.	Могилівська	19
44.	Нивотрудівська	2
45.	Нікопольська	35
46.	Новолатівська	4
47.	Новомосковська	27
48.	Новоолександрівська	-
49.	Новопавлівська	26
50.	Новопільська	15
51.	Новопокровська	8
52.	Обухівська	23
53.	Павлоградська	31
54.	Перещепинська	28
55.	Першотравневська сільська	6
56.	Першотравенська міська	16
57.	Петриківська	8
58.	Петропавлівська	18

№	Назва ТГ	Кількість вразливих груп населення, охоплених соціальними послугами у ТГ
59.	Підгородненська	12
60.	Піщанська	41
61.	Покровська селищна	6
62.	Покровська сільська	17
63.	Покровська міська	38
64.	П'ятихатська	25
65.	Раївська	22
66.	Роздорська	-
67.	Саксаганська	40
68.	Святовасилівська	-
69.	Синельниківська	23
70.	Славгородська	5
71.	Слобожанська	20
72.	Слов'янська	15
73.	Солонянська	35
74.	Софіївська	21
75.	Сурсько-Литовська	4
76.	Тернівська	22
77.	Томаківська	29
78.	Троїцька	12
79.	Українська	14
80.	Царичанська	9
81.	Червоногригорівська	16
82.	Черкаська	14
83.	Чернечинська	-
84.	Чумаківська	17
85.	Широківська	19
86.	Юр'ївська	24

Низький рівень охоплення вразливих категорій населення вищезазначених громад може свідчити про відсутність або формальний підхід у формуванні соціально демографічного паспорту громад та проведенні визначення потреб населення у соціальних послугах.

Запровадження Міністерством соціальної політики України уніфікованого для всіх ТГ соціально-демографічного паспорту / профілю громади (додаток 1 до Порядку визначення потреб громад у соціальних послугах, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 19 квітня 2023 року № 130) дасть змогу зібрати більш повну інформацію за віком, статтю за всіма

з 42 запропонованих категорій вразливих груп населення громад. А це, своєю чергою, дасть змогу кожній громаді визначити перелік основних вразливих груп населення, які потребують соціальних послуг або можуть бути потенційними отримувачами соціальних послуг у громаді, потреби яких треба вивчати першочергово.

Проведений аналіз показав, що лише 29 із 86 ТГ **визначили незадоволений попит** на 19 соціальних послуг (див. Табл. 1.5.9).

Таблиця 1.5.9. Незадоволений попит на соціальні послуги у ТГ

№	Назва ТГ	Назва незадоволених соціальних послуг у ТГ
1.	Апостолівська	Натуральна допомога
2.	Васильківська	Підтримане проживання Паліативний догляд Денний догляд
3.	Глеюватська	Натуральна допомога
4.	Грушівська	Соціально психологічна реабілітація
5.	Губинська	Соціальний супровід під час інклюзивного навчання
6.	Дубовиківська	Короткотермінове проживання Транспортна послуга
7.	Жовтоводська	Стаціонарний догляд Нічний притулок Транспортна послуга
8.	Зайцівська	Догляд удома Послуга притулку Соціально психологічна реабілітація
9.	Кам'янська	Медіація
10.	Криворізька	Соціальне таксі
11.	Марганецька	Соціальне таксі Кімната матері та дитини
12.	Могилівська	Тимчасовий відпочинок для осіб, які доглядають осіб, дітей з інвалідністю
13.	Новомосковська	Стаціонарний догляд
14.	Новопільська	Натуральна допомога
15.	Новопокровська	Соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці Соціально психологічна реабілітація
16.	Павлоградська	Паліативна допомога
17.	Перещепинська	Нічний притулок Соціальне таксі Натуральна допомога
18.	Першотравенська міська	Соціальний супровід
19.	Петриківська	Транспортна послуга

№	Назва ТГ	Назва незадоволених соціальних послуг у ТГ
20.	Петропавлівська	Раннє втручання Соціально психологічна допомога
21.	Піщанська	Транспортна послуга
22.	Саксаганська	Соціальне таксі Натуральна допомога
23.	Синельниківська	Стаціонарний догляд Супровід під час інклюзивного навчання
24.	Славгородська	Паліативний догляд Супровід під час інклюзивного навчання
25.	Солонянська	Натуральна допомога Соціальна адаптація Денний догляд (для постраждалих від домашнього насильства)
26.	Царичанська	Транспортні послуги Натуральна допомога
27.	Червоногригорівській	Денний догляд дітей з інвалідністю, соціально-психологічна підтримка
28.	Широківська	Фізичний супровід осіб з інвалідністю
29.	Юр'ївська	Транспортні послуги

Висновки

- У ТГ області достатньо розгалужена мережа надавачів соціальних послуг — у 60 з 86 громад області створені й функціонують власні професійні надавачі соціальних послуг: ЦНСП, ТЦСО, ЦСС.
- Опитування показало, що у 26 ТГ відсутні надавачі соціальних послуг, із них:
 - × **у 19 ТГ** — Богданівській, Божедарівській, Брагинівській, Вакулівській, Великомихайлівській, Вербківській, Гречаноподівській, Грушівській, Затишнлянській, Зеленодольській, Карпівській, Китайгородській, Ляшківській, Маломихайлівській, Мирівській, Роздорській, Святовасилівській, Славгородській, Українській — відсутні власні надавачі соціальних послуг. Послуги надають професійні надавачі з інших громад на засадах співфінансування, територіального співробітництва;
 - × **у п'яти ТГ** — Вишнівській, Глеюватській, Новолатівській, Могилівській, Сурсько-Литовській — відсутні надавачі соціальних послуг. Послуги надають відділи соціального захисту населення, що суперечить чинному законодавству;
 - × **у двох ТГ** — Любимівській, Новоолександрівській — надавачі відсутні. Соціальні послуги не надаються;
 - × **у двох ТГ** — Зайцівській, Новопавлівській — створені лише ТЦСО для надання соціальних послуг особам старшого віку, особам з інвалідністю.
- Найбільш поширеним надавачем соціальних послуг у громадах області є ЦНСП — комплексні заклади для надання соціальних послуг різним групам, особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

4. У ТГ області, окрім комунальних надавачів соціальних послуг, є надавачі недержавної форми власності.
5. Соціальні послуги надаються у **84 ТГ** області: здебільшого це **базові соціальні послуги**. Інші, більш спеціалізовані, соціальні послуги надаються лише у 34 громадах області.
6. У більшості громад впроваджена й надається значна кількість соціальних послуг. У 16 ТГ надається **від однієї до чотирьох** соціальних послуг, у 39 ТГ надається **від п'яти до дев'яти** соціальних послуг, у 21 ТГ надається **від 10 до 21** соціальних послуг.
7. **Варто звернути увагу, що у Дніпропетровській області з 38 соціальних послуг** (24 базові + 14 інших спеціалізованих), визначених Класифікатором соціальних послуг, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 23 червня 2020 року № 429, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 9 липня 2020 року за № 643/34926, **у жодній з 86 ТГ області не надаються дві базових** (медіації; підтриманого проживання бездомних осіб) **та п'ять інших спеціалізованих соціальних послуг** (соціально-трудова адаптація; соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів та психотропних речовин; соціально-психологічної реабілітації осіб з ігровою залежністю; тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю; тимчасового відпочинку для осіб, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування).
8. Варто зазначити, що по кількості наданих соціальних послуг найбільш поширеними є :
 - ✓ послуги інформування;
 - ✓ послуги консультування;
 - ✓ догляд удома;
 - ✓ натуральна допомога.
9. Результати опитування надавачів соціальних послуг показали, що найбільш поширеними базовими соціальними послугами у ТГ, які надаються в більшості з пілотних громад, є лише вісім послуг: догляд удома; консультування; соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування; інформування; натуральна допомога; представництво інтересів; соціальна профілактика.
10. Найменш поширеними базовими соціальними послугами є: надання притулку; посередництво; фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату й пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальним, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями; супровід під час інклюзивного навчання; соціальна інтеграція та реінтеграція, соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці.
11. Аналіз показав, що у 34 ТГ області надають дев'ять інших соціальних послуг: консультативний кризовий телефон; нічний притулок; короткотермінове проживання; стаціонарний догляд; паліативний догляд; персональний асистент; соціально-психологічна реабілітація осіб старшого віку та осіб з інвалідністю; соціально- психологічна реабілітація; транспортні послуги.
12. Більшість громад Дніпропетровської області охоплює соціальними послугами **значну кількість** — **21 з 42** категорій, запропонованих Міністерством соціальної політики України категорій вразливих груп населення ТГ, і за якими кожна ТГ має вести облік.

13. Варто зазначити, що соціальними послугами практично **не охоплені**:

- ✗ особи, які звернулися з заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та мають довідку про звернення по захист в Україні;
- ✗ особи з порушеннями психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин;
- ✗ особи з залежністю від азартних ігор;
- ✗ особи, які вчинили домашнє насильство, направлені для проходження програми для кривдників;
- ✗ особи, хворі на туберкульоз;
- ✗ бездомні особи;
- ✗ повнолітні недієздатні особи, яким не призначено опікуна;
- ✗ сім'ї, в яких діти систематично самовільно залишають місце проживання;
- ✗ сім'ї, дітей з яких влаштовано в патронатні сім'ї протягом звітного періоду;
- ✗ сім'ї, в яких батьків поновлено в батьківських правах;
- ✗ діти, які потребують паліативної допомоги;
- ✗ діти з тяжкими захворюваннями, порушеннями, травмами, станами (зокрема до встановлення інвалідності).

14. Аналіз показав, що у громадах області є великий незадоволений попит як на базові, так і на інші спеціалізовані соціальні послуги, зокрема:

- натуральну допомогу;
- підтримане проживання;
- паліативний догляд;
- денний догляд;
- соціально-психологічну реабілітацію;
- соціальний супровід під час інклюзивного навчання;
- короткотермінове проживання;
- транспортні послуги;
- стаціонарний догляд;
- нічний притулок;
- медіацію;
- соціальне таксі;
- тимчасовий відпочинок для осіб, які доглядають осіб, дітей з інвалідністю;
- соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці;
- соціальну адаптацію;
- денний догляд (для постраждалих від домашнього насильства);
- соціально-психологічну допомогу / реабілітацію;
- фізичний супровід осіб з інвалідністю.

1.6. Характеристика кадрового, матеріально-технічного, фінансового забезпечення системи надання соціальних послуг на місцевому та регіональному рівнях

Відповідно до пункту 7 частини першої статті дев'ятої Закону України «Про соціальні послуги» одним з основних напрямів державної політики у сфері надання соціальних послуг є здійснення кадрового забезпечення системи надання соціальних послуг.

Аналіз кадрового забезпечення проведений у 86 ТГ області. **У 24 ТГ** (Зеленодольська міська, Божедарівська, Вишнівська, Роздорська, Славгородська селищні, Богданівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Глеюватська, Гречаноподівська, Затишнянська, Карпівська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Новолатівська, Новоолександрівська, Святовасилівська, Сурсько-Литовська, Українська сільські) **не створений комунальний надавач соціальних послуг**. Із них **у чотирьох ТГ** (Божедарівська, Вишнівська селищні, Глеюватська, Сурсько-Литовська сільські) **послуги населенню надає уповноважений орган із питань соціального захисту населення**.

Аналіз кадрового забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг показав, що жителям ТГ соціальні послуги надають **3 559 працівників**. Варто зазначити те, що у структурі працівників значно переважають соціальні робітники, їхня частка становить майже 65 % (див. Рис. 1.6.1).

Рисунок 1.6.1. Кадрове забезпечення системи надання соціальних послуг у Дніпропетровській області

Таблиця 1.6.1. Кадрове забезпечення надавачів соціальних послуг Дніпропетровської області

Назва ТГ	Кількість працівників, які надають соціальні послуги	ФСР	Соціальних працівників	Психологів	Соціальних робітників	Медичного персоналу	Інших
Апостолівська міська	74,25	7	0,5	2	40	7,75	17
Богданівська сільська	Відсутній надавач						
Божедарівська селищна*	0	0	0	0	0	0	0
Брагинівська сільська	Відсутній надавач						
Вакулівська сільська	Відсутній надавач						
Васильківська селищна	30	2	1	1	26	0	0
Великомихайлівська сільська	Відсутній надавач						
Вербківська сільська	Відсутній надавач						
Верхівцівська міська	14	1	0	0	13	0	0
Верхньодніпровська міська	38	3	1	0	34	0	0
Вишнівська селищна*	0	0	0	0	0	0	0
Вільногірська міська	17	2	1	0	11	0	3
Глеюватська сільська*	19,5	1	1	0	17,5	0	0
Гречаноподівська сільська	Відсутній надавач						
Грушівська сільська	6	0	6	0	0	0	0
Губиниська селищна	39	4	8	1	26	0	0
Девладівська сільська	12,5	0	0	0,5	12	0	0
Дніпровська міська	811,65	108,5	44	24,5	471,25	51	122,4
Дубовиківська сільська	22	1	0	1	20	0	0
Жовтоводська міська	45	5	2	2	33	1,5	1,5
Зайцівська сільська	23,5	1	1	0	19	1	1,5
Затишянська сільська	Відсутній надавач						
Зеленодольська міська	Відсутній надавач						
Іларіонівська селищна	9	2	0	1	6	0	0

Назва ТГ	Кількість працівників, які надають соціальні послуги	ФСР	Соціальних працівників	Психологів	Соціальних робітників	Медичного персоналу	Інших
Кам'янська міська	188,6	16	17	4,1	112	13,5	26
Карпівська сільська	Відсутній надавач						
Китайгородська сільська	Відсутній надавач						
Криворізька міська	969	107	47,5	13	637	65,75	98,75
Криничанська селищна	25	1	0	0	24	0	0
Лихівська селищна	11	1	0	0	10	0	0
Личківська сільська	9	0	0	0	9	0	0
Лозуватська сільська	41	2	1	0	38	0	0
Любимівська сільська	Відсутній надавач						
Ляшківська сільська	Відсутній надавач						
Магдалинівська селищна	29,5	3	0	0	24	0,5	2
Маломихайлівська сільська	Відсутній надавач						
Марганецька міська	55	5	2	0	32	1	15
Межиріцька сільська	11	2	0	0	8	0	0
Межівська селищна	31	2	1	1	17,5	0	9,5
Миколаївська сільська Дніпровського району	11	4	0	0	7	0	0
Миколаївська сільська Синельниківського району	8,5	2	0	0	6,5	0	0
Мирівська сільська	Відсутній надавач						
Могилівська сільська	32,5	1	3	0	15,5	13	0
Нивотрудівська сільська	4	1	0	0	3	0	0
Нікопольська міська	51	12	1	1	36	0	1
Новолатівська сільська	Відсутній надавач						
Новомосковська міська	64	7	2	2	41	1	11
Новоолександрівська сільська	Відсутній надавач						

Назва ТГ	Кількість працівників, які надають соціальні послуги	ФСР	Соціальних працівників	Психологів	Соціальних робітників	Медичного персоналу	Інших
Новопавлівська сільська	14	1	0	0	10	0	3
Новопільська сільська	33	2	1	0	23	1	6
Новопокровська селищна	19	1	0	0	9	0	9
Обухівська селищна	8	1	0	0	7	0	0
Павлоградська міська	72,5	10	3	2	38	2	17,5
Перещепинська міська	35	2	5	0,5	22	0	5,5
Першотравневська міська	33,5	4	0	0	14	4	11,5
Першотравенська сільська	14	2	3	1	8	0	0
Петриківська селищна	33,5	0	2,5	0	31	0	0
Петропавлівська селищна	26	3	0	1	19	0	3
Підгородненська міська	12	2	1	1	5	0	3
Піщанська сільська	21	4	3	1	13	0	0
Покровська міська	55,5	2	0	1	40	4,5	8
Покровська селищна	12	1	0	0	9	0	2
Покровська сільська	40	6	2	1	26	1	4
П'ятихатська міська	62	6	3	1	52	0	0
Раївська сільська	12,5	10,5	0	1	0	0	1
Роздорська селищна	Відсутній надавач						
Саксаганська сільська	19	2	1	0	16	0	0
Святовасилівська сільська	Відсутній надавач						
Синельниківська міська	34,5	3	2,5	1	25	0,5	2,5
Славгородська селищна	Відсутній надавач						
Слобожанська селищна	32	4	15	0	11	1	1
Слов'янська сільська	9	1	0	0	7	0	1

Назва ТГ	Кількість працівників, які надають соціальні послуги	ФСР	Соціальних працівників	Психологів	Соціальних робітників	Медичного персоналу	Інших
Солонянська селищна	29	2	0	1	26	0	0
Софіївська селищна	16,5	1	0	1	12	2,5	0
Сурсько-Литовська сільська	4	2	0	0	2	0	0
Тернівська міська	19,5	3	0	1	13,5	1	1
Томаківська селищна	40	4	2	0	24	4	6
Троїцька сільська	46,5	3	0	0	28	5,5	10
Українська сільська	Відсутній надавач						
Царичанська селищна	25	0	1	0	23	1	0
Червоногригорівська селищна	10	1	0	0	9	0	0
Черкаська селищна	7	2	2	1	2	0	0
Чернечинська сільська	13,5	1	0	0	11	1,5	0
Чумаківська сільська	8,5	1	0	0	7,5	0	0
Широківська селищна	22	2	1	1	16	0	2
Юр'ївська селищна	16,5	2	0	0	12	0	2,5
РАЗОМ:	3 558,5	395	188	70,6	2 320,25	185,5	408,15

*соціальні послуги надає уповноважений орган

Ключовим працівником у системі надання соціальних послуг ТГ є фахівець із соціальної роботи (далі — ФСР), який забезпечує виявлення вразливих категорій населення у громаді, **оцінювання їхніх потреб у соціальних послугах**, ведення випадку, соціально-профілактичну роботу, першу соціально-психологічну підтримку тощо. Без забезпечення цих важливих функцій створити ефективну систему надання соціальних послуг у ТГ неможливо.

Пункт 4.10 Методичних рекомендацій щодо організації та забезпечення діяльності територіальної ТГ у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей, затверджених наказом Мінсоцполітики від 31 липня 2023 року № 263-Н, рекомендує забезпечувати проведення соціальної роботи та організацію надання соціальних послуг фахівцями з соціальної роботи, які є працівниками комунального закладу (надавача соціальних послуг) за місцем проживання жителів територіальної громади, зокрема на віддалених (зокрема пересувних) робочих місцях.

Для цього посади ФСР рекомендують вводити із розрахунку:

✓ у сільській місцевості — один штатний працівник на:

- один або декілька населених пунктів, які входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення від двох до чотирьох тисяч жителів (у разі відстані між населеними пунктами до 15 км);
- декілька населених пунктів, які входять до складу територіальної громади, з чисельністю населення не більше ніж дві тисячі жителів (у разі відстані між населеними пунктами не більше ніж 30 км, за наявності громадського транспортного сполучення чи закріпленого за фахівцем із соціальної роботи транспортного засобу);
- один населений пункт, який входить до складу територіальної громади, у гірській місцевості (незалежно від чисельності населення);

✓ у містах — один штатний працівник на:

- 10 тисяч жителів в обласних центрах і містах із населенням понад 200 тисяч;
- п'ять-сім тисяч жителів у містах із населенням від 50 до 200 тисяч;
- п'ять тисяч жителів у містах із населенням менше ніж 50 тисяч та у приватному секторі.

Зазначений аналіз показав, що посади ФСР введені у штат комунальних надавачів у 59 з 86 ТГ (у 20 ТГ немає надавачів соціальних послуг).

Не введені посади ФСР у двох ТГ, де соціальні послуги надає уповноважений орган (Божедарівська та Вишнівська селищні), а також у п'яти ТГ, де є власні комунальні надавачі соціальних послуг (Грушівська, Девладівська, Личківська сільські, Петриківська, Царичанська селищні).

З огляду на велику кількість ТГ в області провели порівняльний аналіз міських, селищних і сільських ТГ окремо.

За результатами аналізу встановлено, що найбільш укомплектованими посадами ФСР є **міські ТГ**. Усі надавачі соціальних послуг у 19 з 20 міських ТГ мають посади ФСР (у Зеленодольській ТГ відсутній надавач соціальних послуг). Усього в міських громадах працює понад 311 ФСР, що складає 78,86 % від загальної кількості ФСР, які працюють у громадах області. Окрім того, найбільшим є штат ФСР у двох міських ТГ — Дніпровській (108,5 штатних працівників) і Криворізькій (107 штатних працівників). У сумі це складає майже 70 % від загальної чисельності ФСР, які працюють у міських ТГ (див. Рис. 1.6.2).

Водночас проведений аналіз навантаження ФСР у міських ТГ показав, що найменше навантаження мають ФСР, які працюють в Апостолівській (3 118 осіб на 1 ФСР), П'ятихатській (4 230 осіб), Криворізькій (5 644 особи), що відповідає наведеним вище рекомендованим нормативам Мінсоцполітики. Зазначеним нормативам також відповідає кількість ФСР у Дніпровській міській ТГ, оскільки м. Дніпро є обласним центром (рекомендований норматив — 1 ФСР на 10 тис. осіб). Найбільше навантаження мають ФСР у Нікопольській (26 866 осіб), Кам'янській (14 792 особи), Першотравневській (13 977 осіб), Верхньодніпровській (12 774 особи) та Верхівцівській (12 677 осіб). Середнє навантаження на ФСР у містах складає 9 531 особа, тоді як середній показник в області — 7 415 осіб (див. Рис. 1.6.3).

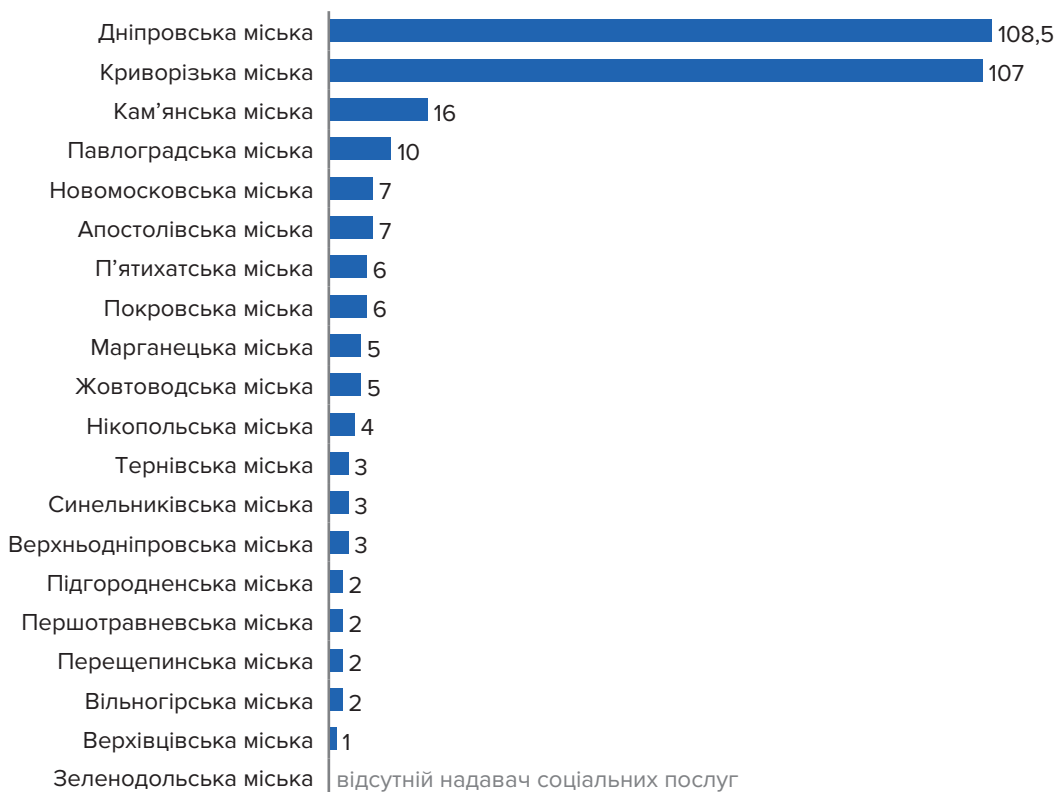

Рисунок 1.6.2. Кількість посад фахівців із соціальної роботи в міських ТГ Дніпропетровської області

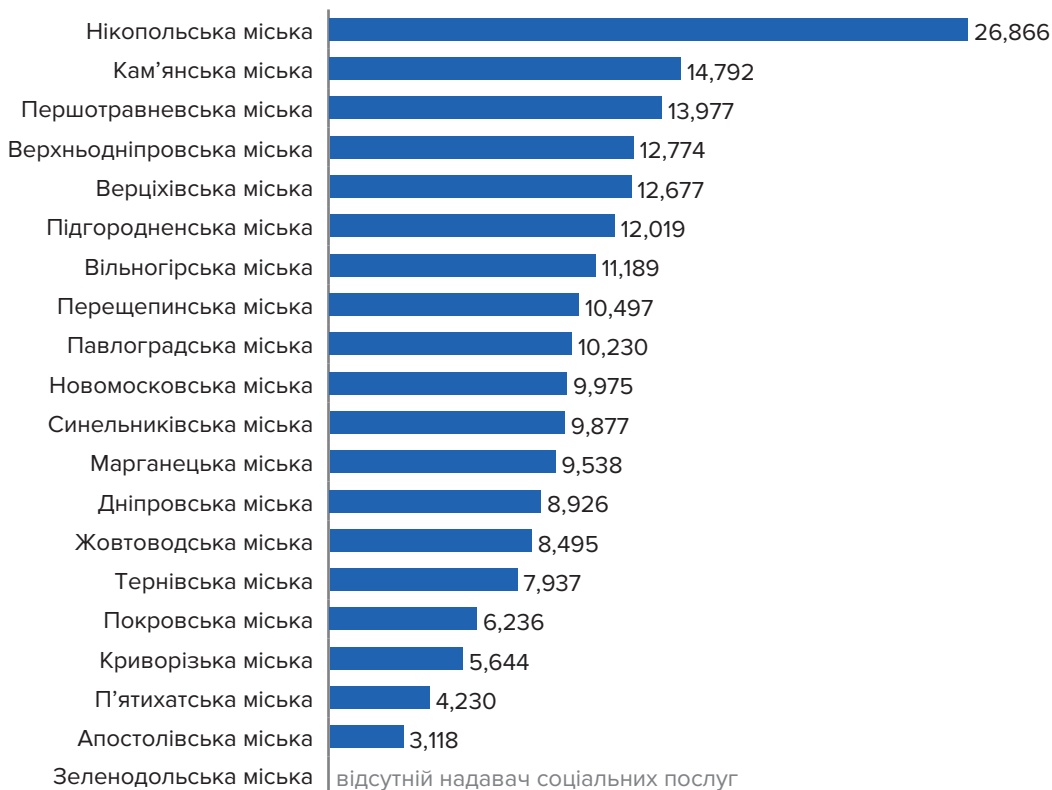

Рисунок 1.6.3. Навантаження на одного ФСР у міських ТГ Дніпропетровської області (тис. осіб)

Ситуація з посадами ФСР у селищних ТГ виглядає так: із 25 селищних ТГ посади ФСР введені у 18 ТГ (від однієї до чотирьох посад). У штаті комунальних надавачів двох територіальних громад (Царичанська, Покровська й Петриківська) **немає жодного фахівця із соціальної роботи**. Окрім того, у двох ТГ (Божедарівській і Вишнівській), де послуги надає уповноважений орган із питань соціального захисту населення, посади ФСР теж не введені у штат уповноваженого органу (див. Рис. 1.6.4).

Усього в селищних ТГ працює 38 ФСР, або 9,62 % від загальної кількості ФСР, які працюють в регіоні.

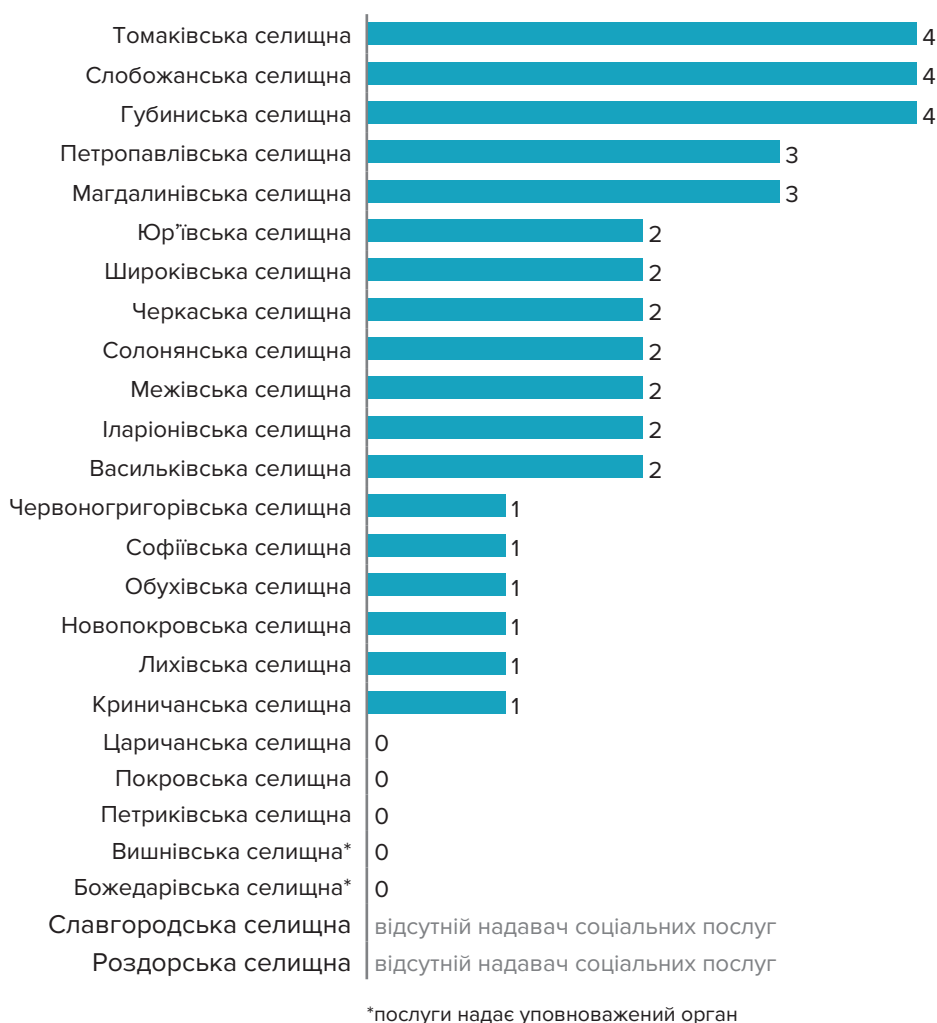

Рисунок 1.6.4. Кількість посад фахівців із соціальної роботи в селищних ТГ Дніпропетровської області

Аналіз навантаження на фахівця з соціальної роботи в селищних ТГ показав, що найменше навантаження мають фахівці у Петропавлівській (3 363 особи) й Томаківській (3 682 особи) селищних ТГ, що відповідає рекомендаціям Мінсоцполітики. Найбільше навантаження на ФСР у Криничанській (19 248 осіб), Софіївській (12 473 особи), Солонянській (11 816 осіб), Червоногригорівській (11 800 осіб), Васильківській (11 007 осіб) та Обухівській (10 663 особи) ТГ.

Варто також зазначити, що середнє навантаження на одного ФСР складає 8 152 особи, що перевищує середнє навантаження на ФСР в області (7 415 осіб) на 0,737 тис. осіб, або майже на 9,94 % (див. Рис. 1.6.5).

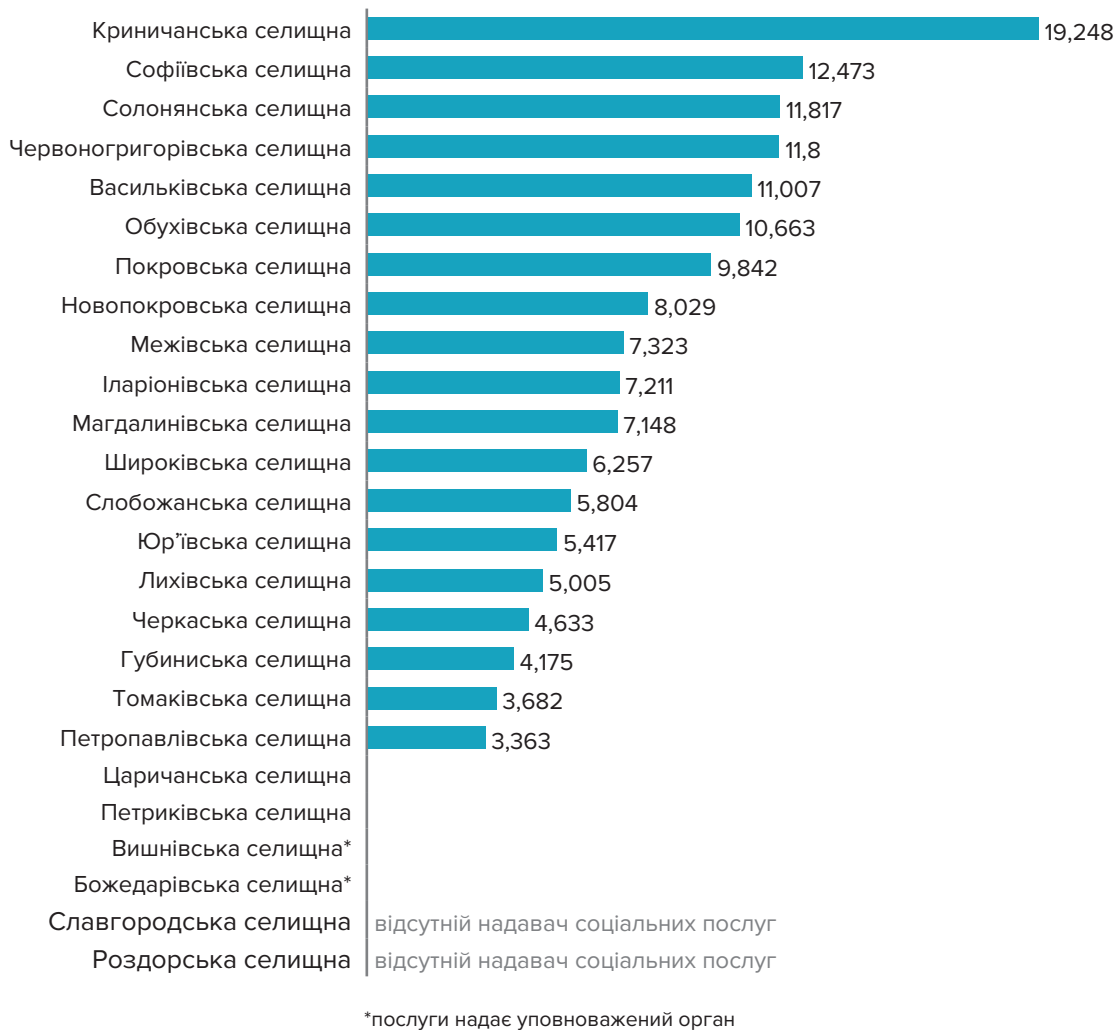

Рисунок 1.6.5. Навантаження на одного ФСР в селищних ТГ Дніпропетровської області (тис. осіб)

Не менш складна ситуація з забезпеченням ТГ фахівцями з соціальної роботи за результатами аналізу в сільських ТГ. Із 41 ТГ лише 22 мають комунального надавача соціальних послуг, ще у двох ТГ (Глеюватська, Сурсько-Литовська) соціальні послуги надає уповноважений орган. Посади ФСР введені у штат комунального надавача в 19 ТГ. **Не введено жодної посади ФСР у штат комунального надавача у трьох ТГ (Грушівська, Девладівська та Личківська).**

Усього в сільських територіальних громадах працює близько 48 ФСР, що становить 12,15 % від загальної кількості ФСР у регіоні.

Привертає увагу той факт, що серед сільських ТГ найбільше тих, де немає власного комунального надавача соціальних послуг (див. Рис. 1.6.6).

Середнє навантаження на одного ФСР у сільських ТГ становить 4 834 особи, що на 2 581 особу, або на 34,81 % менше ніж середній показник в області (7 415 осіб). Навантаження в межах рекомендованої норми мають фахівці, які працюють у Раївській, Троїцькій, Миколаївській Дніпровського району, Сурсько-Литовській, Першотравневській, Новопавлівській, Зайцівській, Межиріцькій і Саксаганській ТГ. Водночас варто звернути увагу на недопустимість перевищення рекомендованих норм більше ніж удвічі, як у Новопиській (8 278 осіб), Лозуватській (9 323 особи), Покровській (10 140 осіб) ТГ (див. Рис. 1.6.7).

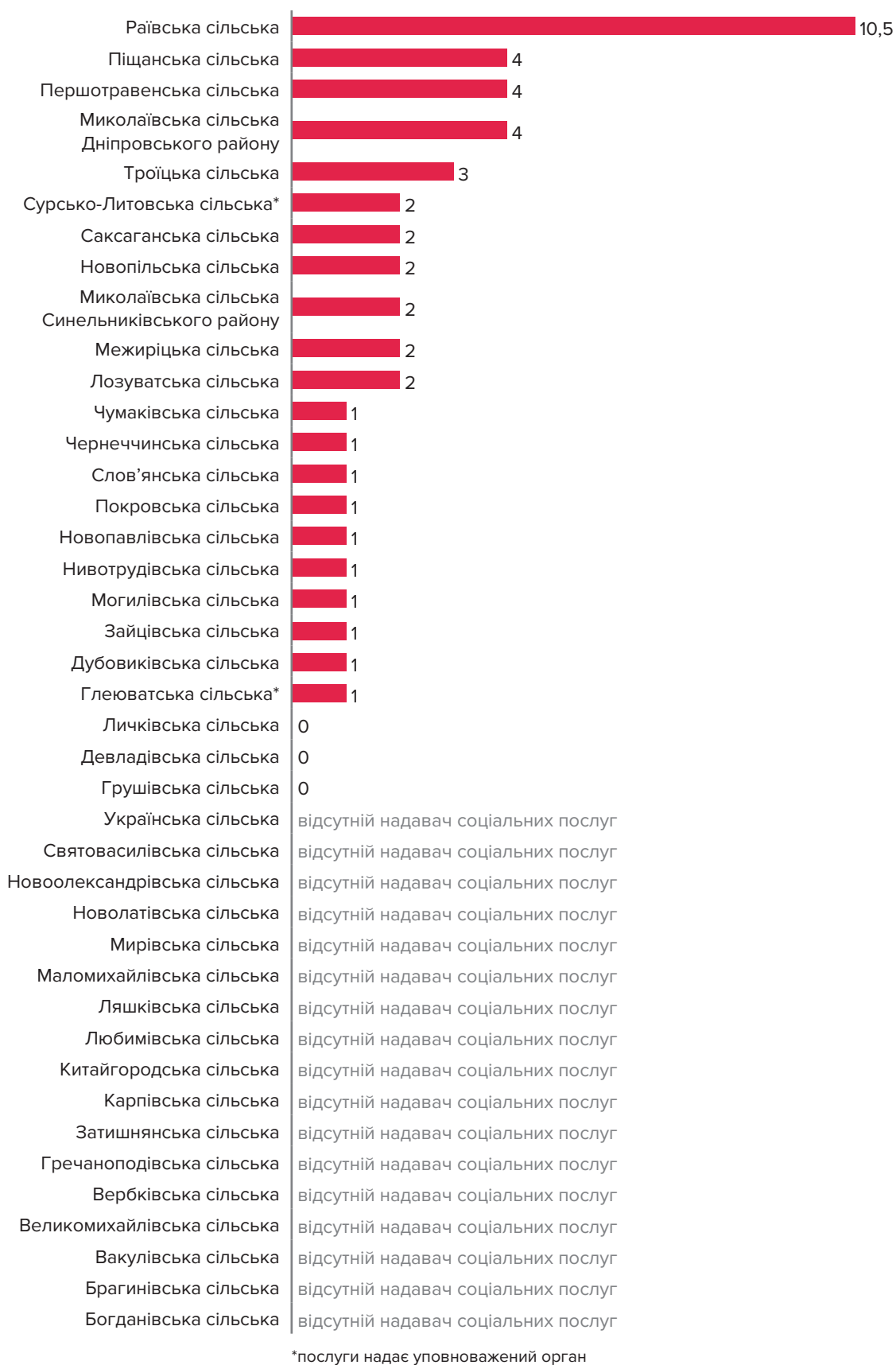
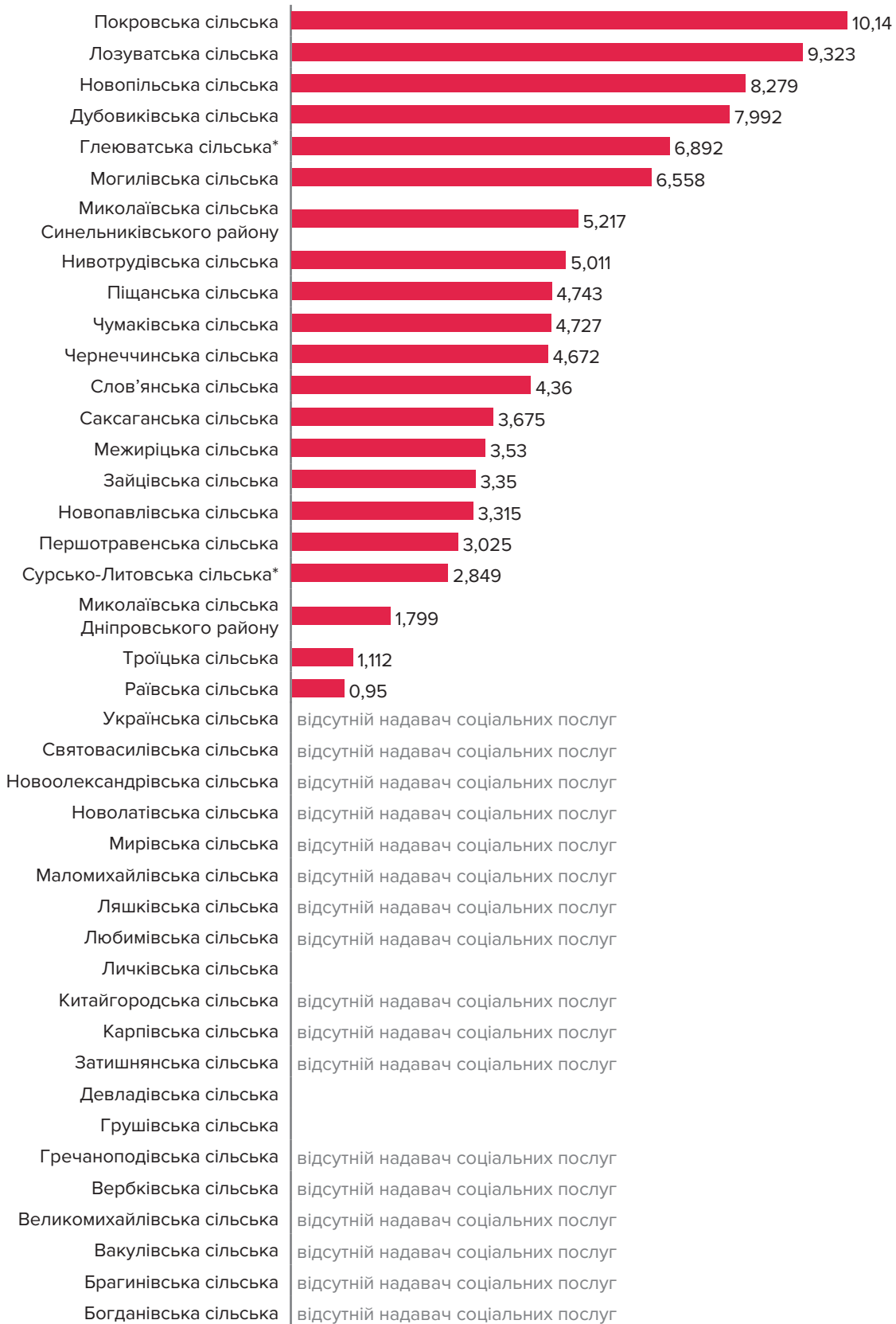

Рисунок 1.6.6. Кількість посад фахівців із соціальної роботи в сільських ТГ Дніпропетровської області

*послуги надає уповноважений орган

Рисунок 1.6.7. Навантаження на одного ФСР у сільських ТГ Дніпропетровської області (тис. осіб)

Отже, в результаті проведення аналізу кадрового забезпечення надавачів соціальних послуг комунального сектору у Дніпропетровській області встановлено, що найбільше фахівців із соціальної роботи у міських ТГ, найменше — у селищних ТГ.

Водночас середнє навантаження найменше у сільських ТГ, найбільше — у міських ТГ (див. Рис. 1.6.8.)

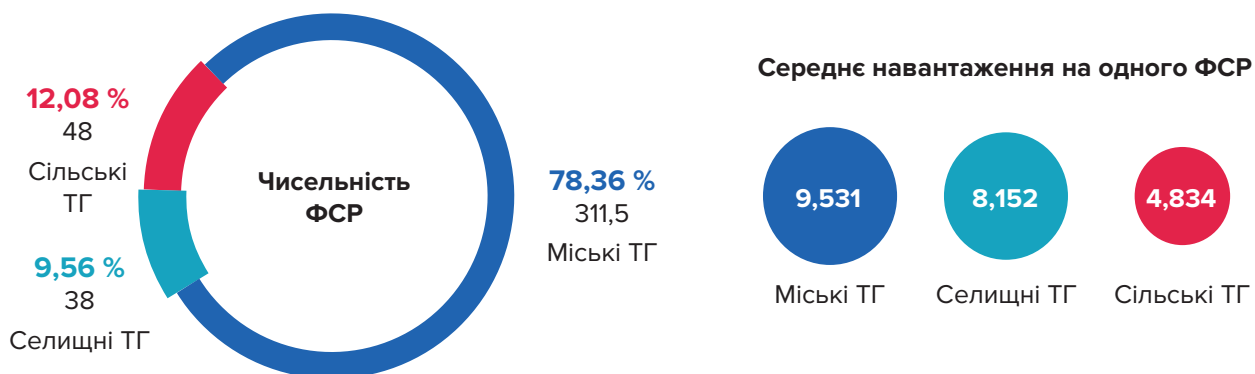

Рисунок 1.6.8. Структура чисельності ФСР і навантаження на одного ФСР у розрізі сільських, селищних, міських ТГ Дніпропетровської області.

Отже, результати проведеного аналізу свідчать про **недостатній кадровий потенціал** системи соціальної роботи та надання соціальних послуг у Дніпропетровській області, що унеможливує задоволення жителів регіону на соціальні послуги в повному обсязі попиту.

Особливо варто наголосити, що з загальної чисельності ФСР більшість (296; 81,25 %) забезпечують організацію та надання соціальних послуг у двох ТГ: Дніпровській і Криворізькій.

Невід’ємною складовою системи кадрового забезпечення є професійне зростання працівників системи надання соціальних послуг. Для цього законодавство України (стаття 17 Закону України «Про соціальну роботу з сім’ями, дітьми та молоддю») передбачає створення обласних центрів соціальних служб, до повноважень яких належить, зокрема, організація навчання з соціальної роботи, надання соціальних послуг, проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім’ям і дітям.

У Дніпропетровській області створений Дніпропетровський обласний центр соціальних служб і забезпечена його діяльність.

Аналіз кадрового забезпечення цього закладу (станом на 30 вересня 2023 року) показав достатній рівень спроможності його працівників проводити навчальну й методичну роботу. У штаті обласного центру працює **10 методистів**, два психологи, п’ять фахівців із соціальної роботи, **вісім соціальних менеджерів** на віддалених робочих місцях. Такі дані показують, що в обласному центрі соціальних служб досить потужний кадровий потенціал, проте варто зважати на необхідність збільшення кількості посад психологів і введення хоча б однієї посади соціолога. З числа цих працівників дев’ять — сертифіковані тренери з підготовки кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, усиновителі, патронатні вихователі, наставники, а також тренери з курсу «Самодопомога +» і надання першої психологічної допомоги.

За результатами аналізу проведення навчальних заходів за дев'ять місяців 2023 року варто зазначити, що загальний показник охоплення в Дніпропетровській області складає 3 915 осіб, що у 2,5 рази більше, ніж середній показник по Україні (1 555 осіб). Результати аналізу охоплення навчальними заходами в розрізі категорій працівників наведені на Рис. 1.6.9. Особливу увагу варто звернути на позитивну практику залучення до навчальних заходів представників недержавних надавачів соціальних послуг. В області навчання пройшли 1 905 працівників недержавних організацій.

Водночас обласному центру спільно зі Службою у справах дітей ОДА варто активізувати роботу щодо проведення навчальних заходів для працівників служби у справах дітей у ТГ.

Рисунок 1.6.9. Стан охоплення навчальними заходами (осіб)

Важливою складовою підвищення кадрового потенціалу системи соціальної роботи та надання соціальних послуг у ТГ області є фінансове забезпечення навчально методичної роботи. У результаті аналізу виявлено незадовільне фінансування навчально-методичної роботи в області. В обласному бюджеті кошти передбачені лише на утримання закладу (заробітна плата й інші захищені статті). Кошти на проведення навчальних заходів в обласному бюджеті не передбачені.

Основою матеріально-технічного забезпечення системи соціальної роботи та надання соціальних послуг є наявність у надавачів послуг доступного приміщення, яке відповідає ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» й достатньої кількості транспортних засобів, зокрема і для перевезення маломобільних груп населення.

Аналіз стану відповідності приміщень ДБН щодо інклюзивності показав, що лише в 14 територіальних громадах приміщення надавачів соціальних послуг повністю **відповідають** зазначеним нормативам, із них: дві міські ТГ (10 %) (Верхньодніпровська, П'ятихатська), шість селищних ТГ (24 %) (Васильківська, Іларіонівська, Петропавлівська, Томаківська, Червоногригорівська, Черкаська) і шість сільських ТГ (14,63 %) (Девладівська, Дубовиківська, Миколаївська Синельниківського району, Покровська, Чернечинська, Чумаківська) (див. Рис. 1.6.10).

Отже, найбільший відсоток громад, де приміщення надавачів соціальних послуг відповідають нормам інклюзивності, серед селищних ТГ, а найменший — серед міських ТГ (див. Рис. 1.6.10).

Не відповідають ДБН В.2.2-40:2018 р. «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» приміщення комунальних надавачів соціальних послуг у шести ТГ (9,09 %), із них: дві міські ТГ (Верхівцівська, Новомосковська), три селищні ТГ (Вишнівська, Обухівська, Широківська) й одна сільська ТГ (Грушівська).

Частково відповідають ДБН В.2.2-40:2018 р. «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» приміщення комунальних надавачів соціальних послуг у 38 територіальних громадах (57,58 %), із них: 15 міських ТГ (Апостолівська, Вільногірська, Дніпровська, Жовтоводська, Кам'янська, Криворізька, Марганецька, Нікопольська, Павлоградська, Перещепинська, Першотравенська, Підгородненська, Покровська, Синельниківська, Тернівська), 11 селищних ТГ (Божедарівська, Криничанська, Лихівська, Магдалинівська, Межівська, Новопокровська, Петриківська, Покровська, Слобожанська, Софіївська, Царичанська) і 12 сільських ТГ (Глеюватська, Зайцівська, Лозуватська, Миколаївська Дніпровського району, Могилівська, Нивотрудівська, Новопільська, Першотравневська, Піщанська, Раївська, Сурсько-Литовська, Троїцька).

Не вказали інформацію про відповідність приміщень нормам інклюзивності вісім ТГ (12,12 %), із них: три селищні (Губинська, Солонянська, Юр'ївська) та п'ять сільських (Личківська, Межиріцька, Новопавлівська, Саксаганська, Слов'янська).

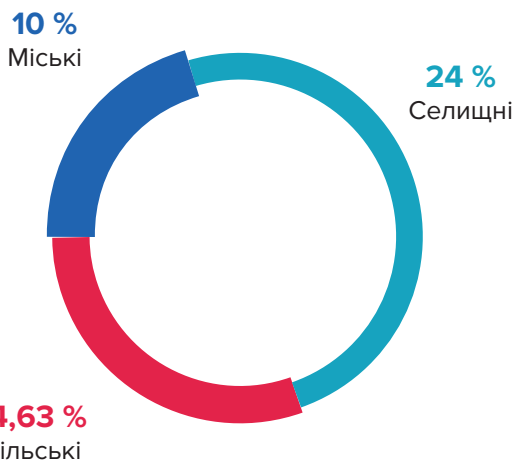

Рисунок 1.6.10. Частка ТГ, де приміщення відповідають нормам інклюзивності в розрізі сільських, селищних і міських ТГ, %

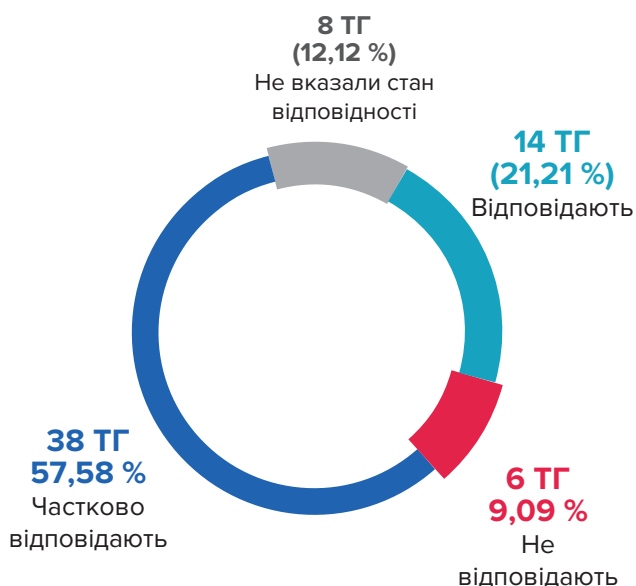

Рисунок 1.6.11. Відповідність приміщень надавачів соціальних послуг ДБН В.2.2-40:2018 р. «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»

Отже, результати аналізу показали, що, ймовірно, надавачі соціальних послуг у близько 78,8 % усіх ТГ області не відповідають у повній мірі критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затвердженим постановою КМУ від 3 березня 2020 року № 185, не можуть бути внесені до Реєстру надавачів соціальних послуг і надавати такі послуги (див. Рис. 1.6.11).

Комунальні надавачі соціальних послуг у ТГ Дніпропетровщини мають усього 682 транспортних засоби, з яких 554 — велосипеди (81,35 %) (див. Рис. 1.6.12).

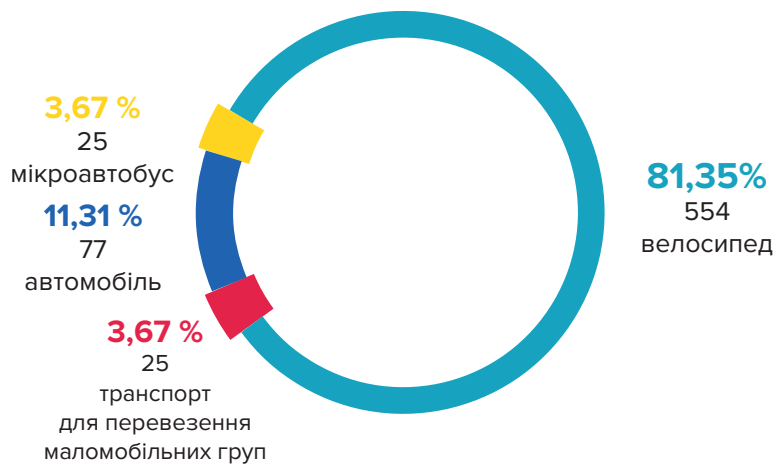

Рисунок 1.6.12. Забезпеченість надавачів соціальних послуг транспортними засобами

Стан забезпечення транспортом комунальних надавачів соціальних послуг у ТГ Дніпропетровської області наведений у Таблиці 1.6.2.

Таблиця 1.6.2. Забезпеченість транспортними засобами

Назва ТГ	Легковий автомобіль	Автобус / мікроавтобус	Мотоцикл	Мопед / моторолер	Велосипед	Для перевезення маломобільних груп*
Апостолівська міська	3	0	0	0	40	1
Богданівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Божедарівська селищна*	0	0	0	0	0	0
Брагинівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Вакулівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Васильківська селищна	2	0	0	0	8	0
Великомихайлівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Вербківська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Верхівцівська міська	0	0	0	0	5	0
Верхньодніпровська міська	5	3	0	0	0	5
Вишнівська селищна*	0	0	0	0	0	0

Назва ТГ	Легковий автомобіль	Автобус / мікроавтобус	Мотоцикл	Мопед / моторолер	Велосипед	Для перевезення маломобільних груп*
Вільногірська міська	1	0	0	0	0	0
Глеюватська сільська*	0	0	0	0	0	0
Гречаноподівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Грушівська сільська	0	0	0	0	0	0
Губиниська селищна	1	0	0	0	37	0
Девладівська сільська	0	0	0	0	0	0
Дніпровська міська	11	7	0	0	42	6
Дубовиківська сільська	0	0	0	0	10	0
Жовтоводська міська	1	0	0	0	0	0
Зайцівська сільська	1	0	0	0	24	0
Затишнянська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Зеленодольська міська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Іларіонівська селищна	0	0	0	0	9	0
Кам'янська міська	3	3	0	0	0	2
Карпівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Китайгородська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Криворізька міська	17	4	0	0	41	4
Криничанська селищна	1	0	0	0	15	0
Лихівська селищна	0	0	0	0	0	0
Личківська сільська	0	0	0	0	0	0
Лозуватська сільська	1	0	0	0	37	0
Любимівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Ляшківська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Магдалинівська селищна	1	2	0	0	24	1
Маломихайлівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Марганецька міська	1	0	0	0	0	1
Межиріцька сільська	0	0	0	0	10	0

Назва ТГ	Легковий автомобіль	Автобус / мікроавтобус	Мотоцикл	Мопед / моторолер	Велосипед	Для перевезення маломобільних груп*
Межівська селищна	1	0	0	0	25	0
Миколаївська сільська Дніпровського району	0	0	0	0	3	0
Миколаївська сільська Синельниківського району	1	0	0	0	6	0
Мирівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Могилівська сільська	1	0	0	0	17	0
Нивотрудівська сільська	0	0	0	0	0	0
Нікопольська міська	1	0	0	0	0	0
Новолатівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Новомосковська міська	1	0	0	0	6	0
Новоолександрівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Новопавлівська сільська	0	0	0	0	12	0
Новопільська сільська	1	0	0	0	22	0
Новопокровська селищна	0	0	0	0	0	0
Обухівська селищна	0	0	0	1	7	0
Павлоградська міська	1	0	0	0	0	1
Перецепинська міська	0	0	0	0	3	0
Першотравневська міська	1	0	0	0	0	0
Першотравенська сільська	1	0	0	0	0	0
Петриківська селищна	1	0	0	0	33	0
Петропавлівська селищна	1	0	0	0	13	0
Підгородненська міська	0	0	0	0	7	0
Піщанська сільська	0	0	0	0	3	0

Назва ТГ	Легковий автомобіль	Автобус / мікроавтобус	Мотоцикл	Мопед / моторолер	Велосипед	Для перевезення маломобільних груп*
Покровська міська	1	1	0	0	0	0
Покровська селищна	0	1	0	0	0	0
Покровська сільська	0	1	0	0	11	1
П'ятихатська міська	2	0	0	0	0	0
Раївська сільська	1	0	0	0	0	0
Роздорська селищна	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Саксаганська сільська	0	0	0	0	0	0
Святовасилівська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Синельниківська міська	1	0	0	0	0	0
Славгородська селищна	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Слобожанська селищна	1	1	0	0	6	0
Слов'янська сільська	0	0	0	0	0	0
Солонянська селищна	1	0	0	0	0	1
Софіївська селищна	1	0	0	0	12	1
Сурсько-Литовська сільська*	0	0	0	0	0	0
Тернівська міська	1	0	0	0	0	0
Томаківська селищна	1	0	0	0	24	0
Троїцька сільська	2	0	0	0	7	1
Українська сільська	Відсутній комунальний надавач соціальних послуг					
Царичанська селищна	1	0	0	0	27	0
Червоногригорівська селищна	0	0	0	0	0	0
Черкаська селищна	1	0	0	0	0	0
Чернечинська сільська	0	0	0	0	0	0
Чумаківська сільська	0	0	0	0	8	0
Широківська селищна	3	0	0	0	0	0
Юр'ївська селищна	0	2	0	0	0	0
РАЗОМ:	77	25	0	1	554	25

*соціальні послуги у громаді надає уповноважений орган

Під час аналізу виявлено незадовільну ситуацію із транспортом для перевезення маломобільних груп. Лише 12 громад мають облаштовані транспортні засоби, із них: вісім міських громад (Апостолівська, Марганецька, Павлоградська, Покровська, Кам'янська, Криворізька, Верхньодніпровська, Дніпровська) (див. Рис. 1.6.13), три селищні (Магдалинівська, Солонянська, Софіївська) та Троїцька сільська ТГ, які мають по одному такому транспортному засобу.

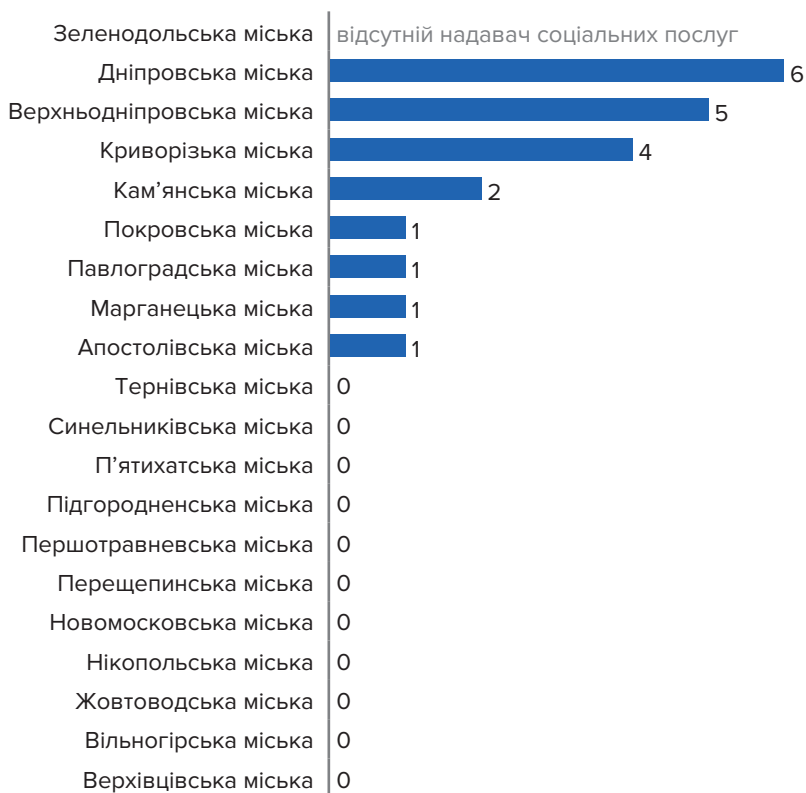

Рисунок 1.6.13. Забезпеченість надавачів соціальних послуг міських ТГ транспортними засобами для перевезення маломобільних груп населення

Така ситуація вказує на низький рівень доступності соціальних послуг для осіб з інвалідністю, людей старшого віку й інших маломобільних груп.

Аналіз стану фінансового забезпечення системи соціального захисту населення, зокрема системи соціальної роботи та надання соціальних послуг, на регіональному рівні, на жаль, виявив тенденцію до зменшення частки таких видатків у загальній структурі видатків обласного бюджету Дніпропетровської області. Якщо 2021 року спостерігалось незначне збільшення видатків на соціальний захист населення на 0,79 % у порівнянні з 2020 роком, зокрема видатки на соціальну роботу та соціальні послуги зросли на 0,56 %, то за перший рік війни вони зменшилися у відсотковому значенні на 1,27 %, зокрема видатки на соціальну роботу та соціальні послуги зменшилися в порівнянні з попереднім роком на 0,35 % (див. Рис. 1.6.14).

Враховуючи стійку тенденцію до збільшення чисельності вразливих груп населення на території Дніпропетровської області, варто звернути увагу на необхідність фінансового забезпечення системи соціального захисту населення, насамперед системи надання соціальних послуг і соціальної роботи.

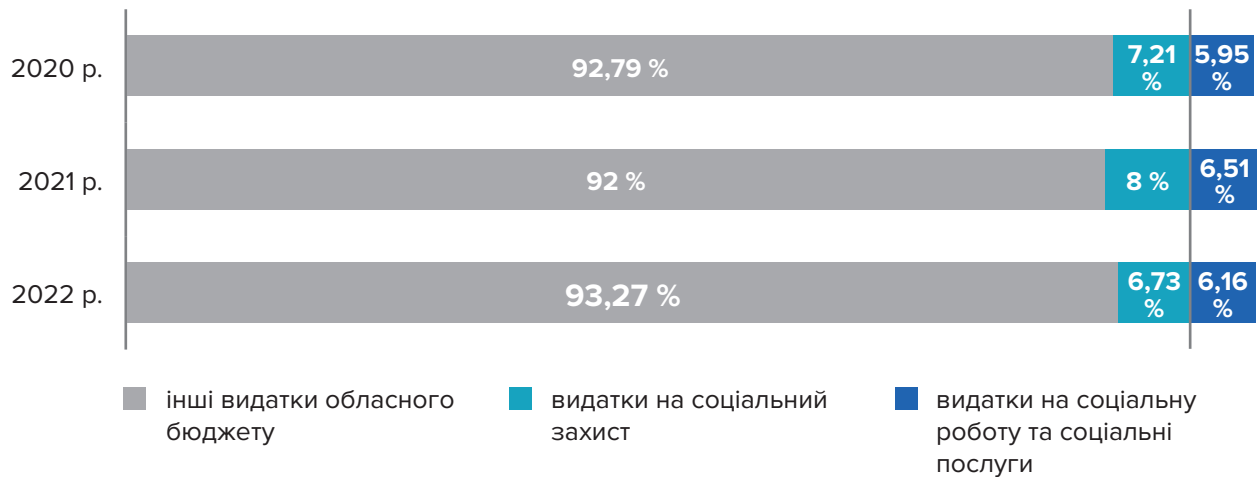

Рисунок 1.6.14. Динаміка видатків на соціальний захист населення, зокрема на соціальну роботу та надання соціальних послуг у загальній структурі видатків обласного бюджету, %

Водночас аналіз динаміки структури видатків обласного бюджету на соціальний захист населення виявив стійку тенденцію до переважання видатків на забезпечення утримання закладів, які надають послуги стаціонарного догляду насамперед для осіб, які не можуть вести самостійний спосіб життя через старший вік, порушення рухових функцій, розумові або ментальні порушення, а також дітей із порушеннями рухових функцій, розумовими або ментальними порушеннями (див. Рис. 1.6.15).

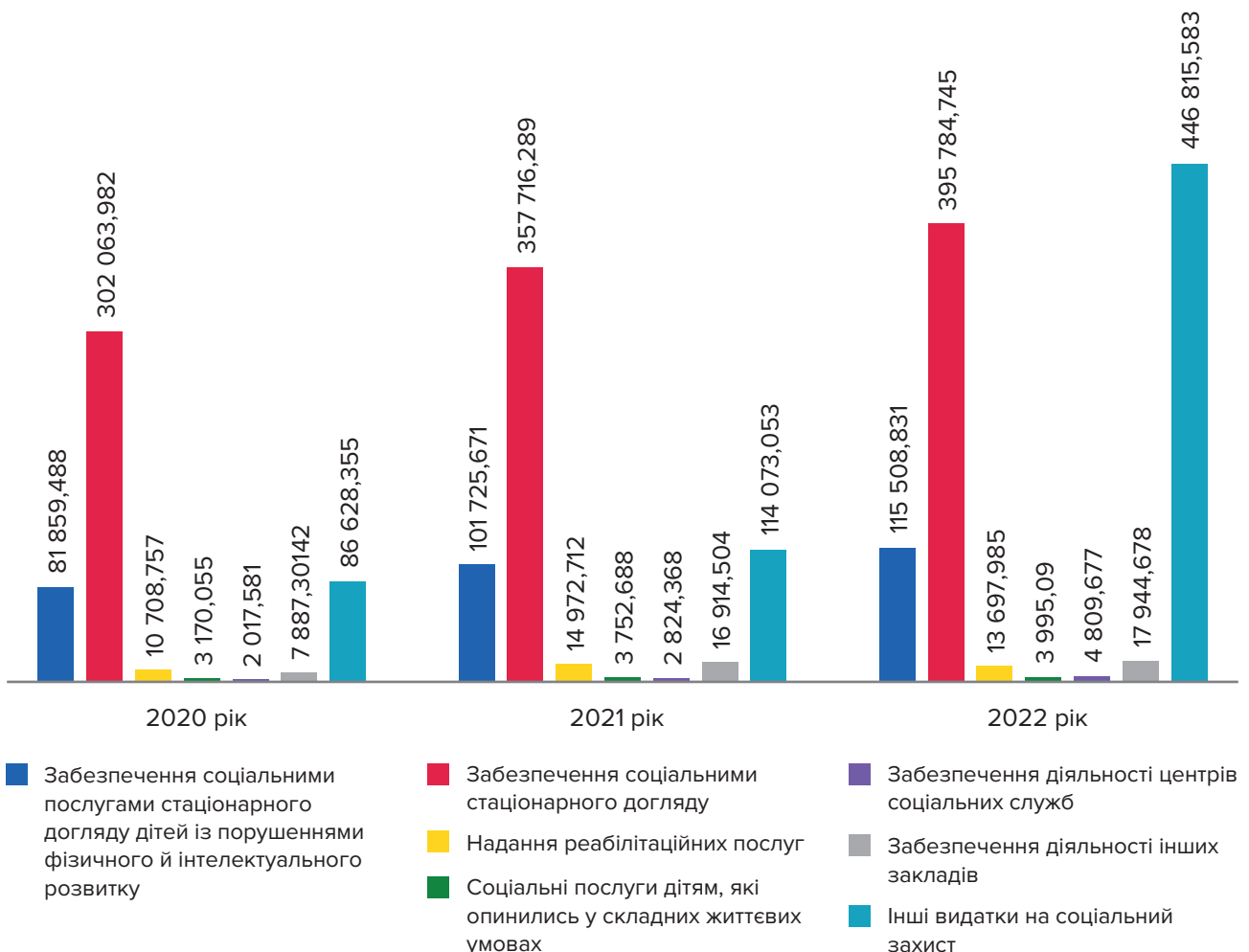

Рисунок 1.6.15. Динаміка структури видатків обласного бюджету на соціальний захист населення (тис. грн)

Аналіз стану фінансового забезпечення системи соціального захисту населення, зокрема соціальної роботи та надання соціальних послуг у ТГ показав доволі низький відсоток як на соціальний захист (в середньому в області 5,35 %), так і безпосередньо на надання соціальних послуг (2,98 % від суми загальних видатків місцевого бюджету).

Водночас аналіз показав, що найбільш фінансово забезпечені система соціального захисту населення й система соціальної роботи та надання соціальних послуг **у селищних ТГ** (6,11 % та 3,71 % відповідно), найменш забезпечена — **у сільських ТГ** (4,69 % та 2,68 %).

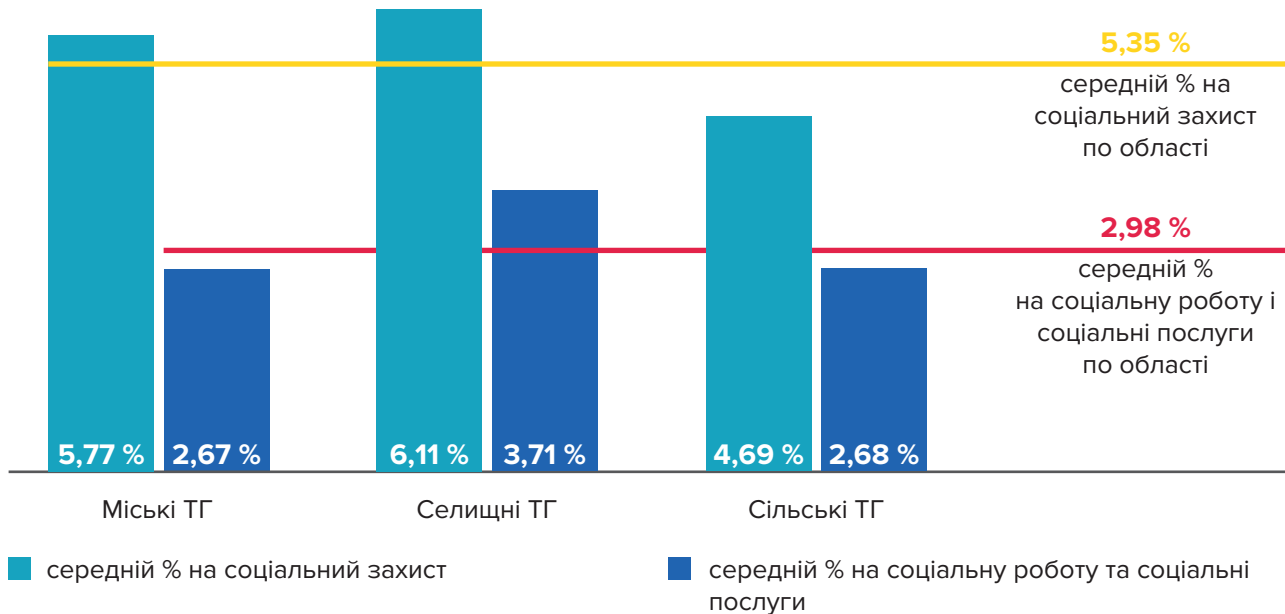

Рисунок 1.6.16. Співвідношення фінансування системи соціального захисту населення, зокрема й системи соціальної роботи та надання соціальних послуг у сільських, селищних і міських ТГ, до середнього показника в області

Показники щодо частки видатків на соціальний захист населення від загальних видатків місцевого бюджету й частки видатків на надання соціальних послуг від загальних видатків місцевого бюджету в розрізі міських, селищних і сільських ТГ наведено на Рисунках 1.6.17, 1.6.18 та 1.6.19 відповідно.

Рисунок 1.6.17. Стан фінансування системи соціального захисту населення, зокрема на надання соціальних послуг (% від суми загальних видатків місцевого бюджету) у міських ТГ Дніпропетровської області

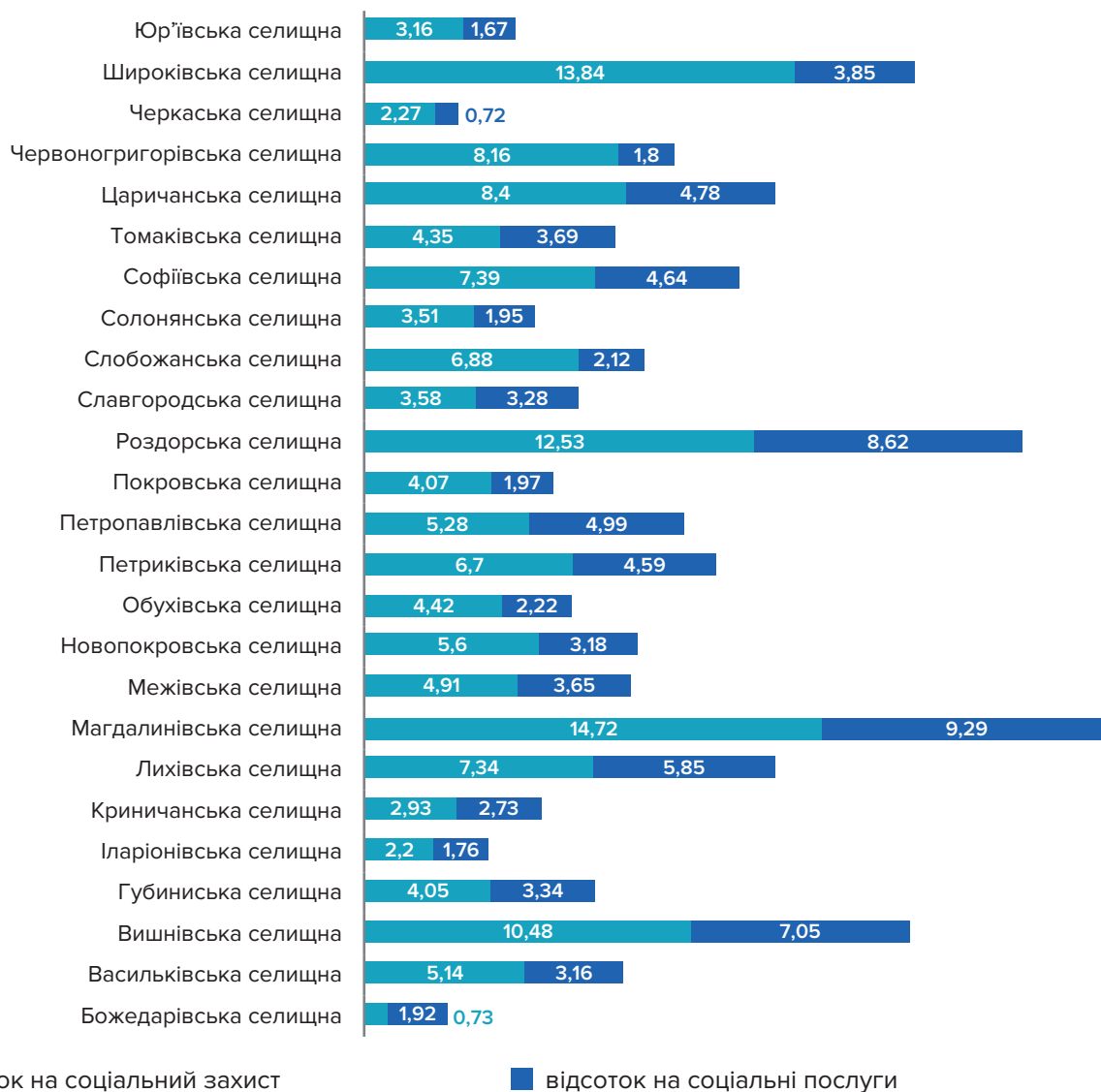

Рисунок 1.6.18. Стан фінансування системи соціального захисту населення, зокрема на надання соціальних послуг (% від суми загальних видатків місцевого бюджету) у селищних ТГ Дніпропетровської області

Висновки

1. У ТГ Дніпропетровської області недостатній рівень кадрового забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг. Комунальні надавачі не забезпечені психологами, юристами, соціальними працівниками.
2. У ТГ недостатня кількість фахівців із соціальної роботи, унаслідок чого навантаження на такого працівника сягає 19–26 тисяч населення на одну штатну одиницю. Такий стан справ не сприяє впровадженню єдиного уніфікованого підходу до організації надання соціальних послуг. За відсутності ФСР ТГ не може забезпечити надання базових соціальних послуг у повній мірі.
3. Потребує удосконалення фінансування система підвищення професійних компетентностей / кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг. Кошти на проведення навчальних заходів обласному центру соціальних служб не передбачені.
4. Слабка матеріально-технічна база комунальних надавачів соціальних послуг (насамперед відсутність транспортних засобів, зокрема облаштованих для переміщення маломобільних груп населення) може негативно впливати на якість і доступність соціальних послуг, які вони надають.
5. Невідповідність приміщень надавачів соціальних послуг комунального сектору ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» знижує доступність соціальних послуг, особливо для маломобільних груп населення, що, своєю чергою, є одним із чинників незадоволеного попиту населення ТГ на базові соціальні послуги.
6. Потребують перегляду підходи до фінансування системи надання соціальних послуг, зокрема впровадження фінансування соціальних послуг відповідно до визначених потреб жителів ТГ, а не утримання надавачів соціальних послуг (зазвичай за залишком).
7. Під час проєктування бюджету як області, так і ТГ недостатню увагу приділяють механізмам аутсорсингу соціальних послуг, зокрема соціальному замовленню.

1.7. Інформування та комунікація з населенням громад у Дніпропетровській області

Згідно з визначеними законами України «Про соціальні послуги», «Про місцеве самоврядування», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» повноваження виконавчим органам сільських, селищних, міських рад передбачають інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їхнього надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я. Водночас Закон України «Про соціальні послуги» встановлює обов'язкове інформування місцевих органів влади про відмову в наданні соціальних послуг через відсутність надавача цих послуг.

Практичні рекомендації місцевим органам самоврядування щодо інформування населення про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їхнього надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я, затверджує наказ Міністерства соціальної політики України від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей».

Аналіз системи інформування та комунікації з населенням громад у Дніпропетровській області, за результатами узагальнення інформації для кабінетного аналізу, отриманої від 74 ТГ із наявних 86 громад області, показав недостатній рівень такої діяльності в багатьох громадах. Зокрема, **лише 33 ТГ** забезпечують розміщення переліку соціальних послуг на офіційних сайтах **громад**. **Більшість (41 ТГ)** не розміщують перелік соціальних послуг, як це передбачає законодавство. Окрім того, лише **20 ТГ оприлюднюють** звіт за результатами визначення потреб населення громади в соціальних послугах. **54 ТГ не забезпечують** інформування населення про таку діяльність (див. Рис. 1.7.1, 1.7.2).

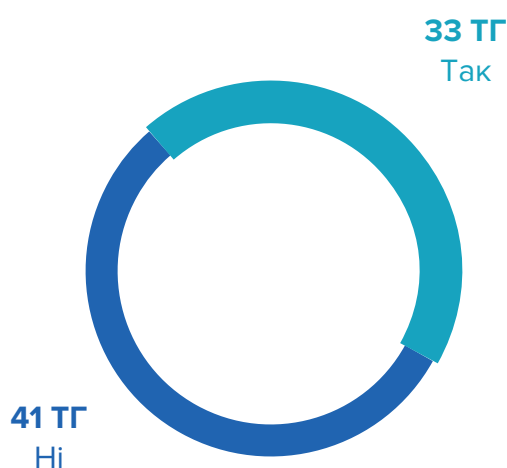

Рисунок 1.7.1. Частка громад області, які розміщують перелік соціальних послуг на офіційних сайтах громад

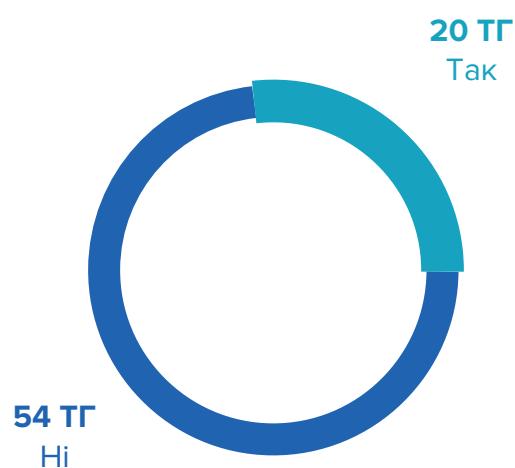

Рисунок 1.7.2. Частка громад області, які оприлюднюють звіти за результатами визначення потреб у соціальних послугах на офіційних сайтах громад

Щодо змісту наявної інформації на сайтах ТГ аналіз показав, що більшість громад Дніпропетровської області (72 ТГ) розміщують перелік надавачів соціальних послуг, графіки їхнього отримання й контакти, а також більшість громад (68 ТГ) розміщують перелік соціальних послуг, які надають надавачі у ТГ. Водночас інформація щодо загального обсягу видатків місцевого бюджету на соціальні послуги є лише у 37 ТГ, звіти про проведені моніторинг та оцінку якості соціальних послуг є у 39 ТГ, перелік державних стандартів соціальних послуг — у 26 ТГ, а інформація про результати проведених громадських слухань із питань організації соціальних послуг оприлюднюють лише 10 ТГ області (див. Рис. 1.7.3).

Рисунок 1.7.3. Перелік наявної інформації (змісту) на сайтах ТГ

Заходи органів місцевого самоврядування щодо інформування та комунікації з населенням у 86 ТГ області подані в Таблиці 1.7.1, зокрема затвердження головами громад переліку соціальних послуг, які надаються у ТГ на визначений календарний рік відповідно до вимог законодавства, розміщення переліку соціальних послуг на сайтах ТГ та оприлюднення звітів за результатами визначених потреб населення ТГ у соціальних послугах.

Таблиця 1.7.1. Заходи з інформування населення ТГ у Дніпропетровській області

№	Назва ТГ	Затвердження переліку соціальних послуг за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах	Розміщення переліку соціальних послуг на сайті ТГ	Оприлюднення звіту за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах
1.	Апостолівська громада	×	×	×
2.	Богданівська громада	✓	×	×
3.	Божедарівська громада	×	×	×
4.	Брагивська громада	Інформація відсутня		
5.	Вакулівська громада	×	×	×
6.	Васильківська громада	✓	✓	×
7.	Великомихайлівська громада	Інформація відсутня		

№	Назва ТГ	Затвердження переліку соціальних послуг за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах	Розміщення переліку соціальних послуг на сайті ТГ	Оприлюднення звіту за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах
8.	Вербківська громада	Інформація відсутня		
9.	Верхівцівська громада	×	×	×
10.	Верхньодніпровська громада	×	×	×
11.	Вишнівська громада	×	×	×
12.	Вільногірська громада	×	×	×
13.	Глеюватська громада	×	×	×
14.	Гречаноподівська громада	Інформація відсутня		
15.	Грушівська громада	×	×	×
16.	Губиницька громада	×	×	×
17.	Девладівська громада	×	×	×
18.	Дніпровська громада	✓	✓	✓
19.	Дубовиківська громада	✓	×	×
20.	Жовтоводська громада	✓	✓	✓
21.	Зайцівська громада	✓	✓	×
22.	Затишянська громада	×	×	×
23.	Зеленодольська громада	×	×	×
24.	Іларіовська громада	×	✓	×
25.	Кам'янська громада	×	✓	✓
26.	Карпівська громада	Інформація відсутня		
27.	Китайгородська громада	×	×	×
28.	Криворізька громада	×	✓	×
29.	Криничанська громада	×	×	✓
30.	Лихівська громада	✓	✓	×
31.	Личківська громада	✓	✓	✓
32.	Лозуватська громада	Інформація відсутня		
33.	Любимівська громада	×	×	×
34.	Ляшківська громада	Інформація відсутня		
35.	Магдалинівська громада	✓	✓	✓
36.	Маломихайлівська громада	×	×	×
37.	Марганецька громада	✓	✓	×
38.	Межиріцька громада	×	×	×

№	Назва ТГ	Затвердження переліку соціальних послуг за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах	Розміщення переліку соціальних послуг на сайті ТГ	Оприлюднення звіту за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах
39.	Межівська громада	✓	✓	✓
40.	Миколаївська громада Дніпровського району	×	×	×
41.	Миколаївська громада Синельниківського району	✓	✓	×
42.	Мирівська громада	×	×	×
43.	Могилівська громада	✓	✓	✓
44.	Нивотрудівська громада	×	×	×
45.	Нікопольська громада	×	✓	×
46.	Новолатівська громада	×	×	×
47.	Новомосковська громада	✓	✓	✓
48.	Новоолександрівська громада	Інформація відсутня		
49.	Новопавлівська громада	✓	✓	✓
50.	Новопільська громада	✓	×	✓
51.	Новопокровська громада	Інформація відсутня		
52.	Обухівська громада	Інформація відсутня		
53.	Павлоградська громада	×	×	×
54.	Перещепинська громада	Інформація відсутня		
55.	Першотравневська сільська громада	×	×	×
56.	Першотравенська міська громада	×	✓	×
57.	Петриківська громада	×	×	×
58.	Петропавлівська громада	✓	✓	×
59.	Підгородненська громада	✓	✓	×
60.	Піщанська громада	×	×	×
61.	Покровська селищна громада	×	✓	✓
62.	Покровська сільська громада	✓	✓	✓
63.	Покровська міська громада	✓	✓	✓

№	Назва ТГ	Затвердження переліку соціальних послуг за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах	Розміщення переліку соціальних послуг на сайті ТГ	Оприлюднення звіту за результатами визначення потреб населення ТГ у соціальних послугах
64.	П'ятихатська громада	✓	✓	×
65.	Раївська громада	×	×	×
66.	Роздорська громада	×	×	×
67.	Саксаганська громада	×	×	×
68.	Святовасилівська громада	Інформація відсутня		
69.	Синельниківська громада	×	✓	✓
70.	Славгородська громада	×	×	×
71.	Слобожанська громада	✓	✓	×
72.	Слов'янська громада	✓	✓	×
73.	Солонянська громада	×	×	✓
74.	Софіївська громада	✓	✓	✓
75.	Сурсько-Литовська громада	✓	✓	×
76.	Тернівська громада	×	×	×
77.	Томаківська громада	✓	✓	×
78.	Троїцька громада	×	×	×
79.	Українська громада	×	×	×
80.	Царичанська громада	×	×	×
81.	Червоногригорівська громада	×	×	×
82.	Черкаська громада	✓	✓	✓
83.	Чернечинська громада	✓	✓	✓
84.	Чумаківська громада	✓	✓	✓
85.	Широківська громада	×	×	×
86.	Юр'ївська громада	×	×	×

Більшість ТГ області не забезпечують повноваження щодо інформування та комунікації з населенням ТГ на належному рівні. Така діяльність органів місцевого самоврядування потребує суттєвого перегляду та приведення у відповідність до законодавства й має бути відображена у стратегічних і короткотермінових програмних документах щодо розвитку соціальних послуг і соціальної роботи у ТГ області.

Інформування населення регіону про перелік соціальних послуг, їхній зміст і порядок їхнього надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я, передбачене Положенням про Департамент соціального захисту населення, яке було затверджене в новій редакції 2021 року (<https://adm.dp.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-departament-socialnogo-zahistu-naselennya>).

Офіційний сайт ОДА містить інформацію для громадськості про перелік надавачів соціальних послуг й окремих соціальних послуг для бездомних осіб, осіб старшого віку, осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю, відділень підтриманого проживання тощо. Водночас відсутня інформація про перелік соціальних послуг для сімей у СЖО, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальних послуг для ВПО й інших вразливих категорій населення регіону.

Сайт Департаменту соціального захисту населення також не має переліку соціальних послуг, їхнього змісту й порядку їхнього надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я, як це передбачають законодавство й Положення про Департамент, і переліку надавачів послуг для вразливих категорій населення.

Водночас Управління інтегрованих соціальних послуг Департаменту соціального захисту населення через соціальні месенджери забезпечує комунікацію з 450 посадовими особами місцевого самоврядування сільських, селищних і міських рад, а також надавачами соціальних послуг особам старшого віку й особам з інвалідністю щодо розвитку соціальних послуг.

Діяльність Головного управління Національної сервісної служби в області щодо контролю за діяльністю структурних підрозділів і надавачів соціальних послуг області в частині виконання законодавства про здійснення інформування та комунікації з населенням області у відкритих джерелах відсутня й потребує окремого вивчення. Проте аналіз наданої інформації показав, що питання оприлюднення публічних звітів надавачів соціальних послуг про свою діяльність було предметом контролю з боку Головного управління Національної сервісної служби Дніпропетровської області. План роботи Головного управління на 2023 рік не передбачав питання контролю виконання структурними підрозділами соціального захисту населення повноважень щодо інформування населення про соціальні послуги.

Висновки

1. Повноваження структурних підрозділів соціального захисту населення громад і Департаменту соціального захисту населення ОДА щодо інформування та комунікації з населенням потрібно привести у відповідність до законодавства.
2. Офіційний сайт ОДА й Департаменту потребує нового змістовного наповнення щодо інформації про наявні соціальні послуги й перспективи розвитку соціальної роботи / надання соціальних послуг для населення.

1.8. Стан проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах

Здійснення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг відіграє надважливу роль у процесі розвитку соціальних послуг як на місцевому, так і на регіональному рівні.

Проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у ТГ передбачає постанова КМУ від 1 червня 2020 року № 449 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг» і наказ Мінсоцполітики від 27 грудня 2013 року № 904 «Про затвердження методичними рекомендаціями з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг».

Зазначені постанови Уряду визначають суб'єкти моніторингу надання соціальних послуг, зокрема:

- ▶ Нацсоцслужбу;
- ▶ регіональний орган соціального захисту населення;
- ▶ місцевий орган соціального захисту населення;
- ▶ надавачів соціальних послуг незалежно від форми власності (окрім надавачів соціальних послуг, які надають такі послуги на непрофесійній основі).

Водночас вони визначають завдання моніторингу, **зокрема:**

- визначення кількості осіб у громаді, які потребують соціальних послуг;
- визначення кількості надавачів соціальних послуг;
- забезпечення якісними послугами, які відповідають потребам населення;
- підготовлення звітів про надання послуг;
- аналіз дотримання державних стандартів;
- планування роботи з розвитку системи надання соціальних послуг.

Законодавство також передбачає терміни проведення Моніторингу надання соціальних послуг — один раз на рік. Надавачі соціальних послуг ведуть облік та аналіз показників діяльності й щорічно до 1 лютого подають місцевим органам соціального захисту населення дані обліку показників діяльності з надання соціальних послуг, а місцеві органи соціального захисту населення до 1 березня подають регіональним органам соціального захисту дані моніторингу, які до 1 квітня подають дані моніторингу Нацсоцслужбі.

Метою оцінки якості соціальних послуг вищезазначені нормативні акти Уряду визначають **встановлення рівня відповідності наданих соціальних послуг затвердженим державним стандартам соціальних послуг.**

Законодавчо також визначає етапність (терміни) проведення оцінки якості:

- внутрішню оцінку якості соціальних послуг проводить Надавач соціальних послуг один раз на рік не пізніше ніж 31 липня;
- зовнішню оцінку якості соціальних послуг проводить Засновник / Замовник послуг один раз на рік до 30 червня. При цьому зовнішню оцінку якості соціальних послуг варто проводити наступного року після проведення внутрішньої оцінки.

Також визначені послідовні дії під час здійснення оцінки, **зокрема:**

- 1) планування та проведення оцінки якості соціальних послуг;
- 2) проведення аналізу результатів оцінки якості соціальних послуг;
- 3) розміщення результатів проведеної оцінки якості соціальних послуг в офіційних друкованих виданнях, на офіційному вебсайті, на єдиному державному вебпорталі відкритих даних, на інформаційних стендах надавача соціальних послуг або в будь-який інший спосіб;
- 4) розроблення заходів, спрямованих на підвищення якості надання соціальних послуг;
- 5) моніторинг здійснення заходів, спрямованих на підвищення якості надання соціальних послуг.

Також законодавство передбачає, як використовувати результати оцінки, зокрема для підготовки пропозицій **щодо:**

- удосконалення діяльності надавача соціальних послуг;
- підвищення рівня професійної компетенції персоналу надавача соціальних послуг;
- шляхів розв'язання проблем, які гальмують розвиток надання соціальних послуг;
- виправлення недоліків надання соціальних послуг надавачем соціальних послуг;
- підвищення якості соціальних послуг.

Для проведення оцінки якості соціальних послуг визначені показники якості цих послуг, **зокрема:**

- адресність та індивідуальний підхід;
- результативність;
- своєчасність;
- доступність і відкритість;
- зручність;
- повага до отримувача соціальної послуги;
- професійність.

У кожному державному стандарті соціальних послуг зазначені кількісні та якісні показники оцінки якості соціальних послуг.

Аналіз отриманої для кабінетного аналізу інформації про проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у громадах Дніпропетровської області показав, **що 40 із 74 структурних підрозділів** соціального захисту населення, які подали інформацію, **забезпечують проведення** моніторингу та оцінки соціальних послуг. **34 структурні підрозділи** з питань соціального захисту населення всупереч законодавству **не проводять** моніторинг надання соціальних послуг.

Аналогічна ситуація з поданням регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг. Аналіз показав, **що 41 структурний підрозділ** соціального захисту щороку подає регіональним органам соціального захисту населення узагальнені дані моніторингу надання соціальних послуг. **33 структурні підрозділи не забезпечують** такої діяльності (див Рис. 1.8.1, 1.8.2).

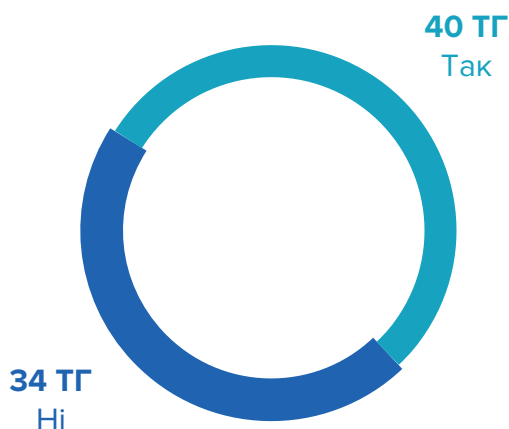

Рисунок 1.8.1. Співвідношення структурних підрозділів соціального захисту населення громад області, які забезпечують проведення моніторингу надання соціальних послуг

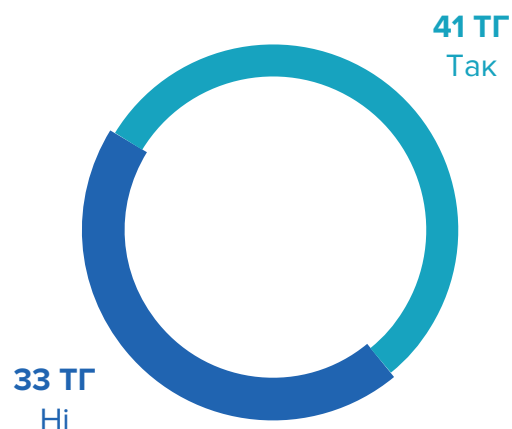

Рисунок 1.8.2. Співвідношення структурних підрозділів соціального захисту населення громад області, які забезпечують подання даних про проведення моніторингу надання соціальних послуг до регіональних УПЗН

Узагальнена інформація щодо проведення моніторингу надання соціальних послуг, подання регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг, наявності на сайті ТГ звіту щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг та проведення структурними підрозділами соціального захисту населення зовнішньої оцінки якості соціальних послуг у розрізі кожної ТГ відображена в Таблиці 1.8.1.

Таблиця 1.8.1. Проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг у ТГ

№	Назва ТГ	Проведення моніторингу надання соціальних послуг	Подання регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг	Наявність звіту щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг на сайті ТГ	Проведення структурним підрозділом соціального захисту зовнішньої оцінки надання соціальних послуг
1.	Апостолівська громада	✓	✓	✓	×
2.	Богданівська громада	✓	✓	×	×
3.	Божедарівська громада	×	×	×	×
4.	Брагинівська громада	Інформація відсутня			
5.	Вакулівська громада	×	×	×	×
6.	Васильківська громада	×	×	×	×
7.	Великомихайлівська громада	Інформація відсутня			
8.	Вербківська громада	Інформація відсутня			
9.	Верхівцівська громада	✓	×	×	✓

№	Назва ТГ	Проведення моніторингу надання соціальних послуг	Подання регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг	Наявність звіту щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг на сайті ТГ	Проведення структурним підрозділом соціального захисту зовнішньої оцінки надання соціальних послуг
10.	Верхньодніпровська громада	✓	×	×	✓
11.	Вишнівська громада	×	✓	×	×
12.	Вільногірська громада	✓	✓	✓	✓
13.	Глеюватська громада	✓	✓	×	×
14.	Гречаноподівська громада	Інформація відсутня			
15.	Грушівська громада	×	×	×	×
16.	Губиниська громада	✓	✓	×	×
17.	Девладівська громада	×	✓	✓	×
18.	Дніпровська громада	✓	✓	✓	✓
19.	Дубовиківська громада	×	×	×	✓
20.	Жовтоводська громада	×	×	×	×
21.	Зайцівська громада	×	✓	×	×
22.	Затишнянська громада	✓	×	×	×
23.	Зеленодольська громада	×	×	×	×
24.	Іларіовська громада	✓	✓	×	✓
25.	Кам'янська громада	✓	✓	×	✓
26.	Карпівська громада	Інформація відсутня			
27.	Китайгородська громада	✓	✓	×	✓
28.	Криворізька громада	✓	×	✓	✓
29.	Криничанська громада	✓	✓	✓	✓
30.	Лихівська громада	×	✓	✓	×
31.	Личківська громада	×	×	×	×
32.	Лозуватська громада	Інформація відсутня			
33.	Любимівська громада	×	×	×	×
34.	Ляшківська громада	Інформація відсутня			
35.	Магдалинівська громада	✓	✓	×	✓
36.	Маломихайлівська громада	×	✓	×	✓
37.	Марганецька громада	×	×	✓	×

№	Назва ТГ	Проведення моніторингу надання соціальних послуг	Подання регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг	Наявність звіту щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг на сайті ТГ	Проведення структурним підрозділом соціального захисту зовнішньої оцінки надання соціальних послуг
38.	Межиріцька громада	✓	✓	✓	✓
39.	Межівська громада	✓	✓	✓	×
40.	Миколаївська громада Дніпровського району	×	×	×	×
41.	Миколаївська громада Синельниківського району	✓	×	×	✓
42.	Мирівська громада	×	×	×	✓
43.	Могилівська громада	✓	✓	✓	✓
44.	Нивотрудівська громада	×	×	×	×
45.	Нікопольська громада	✓	✓	✓	✓
46.	Новолатівська громада	✓	✓	×	×
47.	Новомосковська громада	✓	✓	×	✓
48.	Новоолександрівська громада	Інформація відсутня			
49.	Новопавлівська громада	✓	✓	×	✓
50.	Новопільська громада	✓	✓	×	✓
51.	Новопокровська громада	Інформація відсутня			
52.	Обухівська громада	Інформація відсутня			
53.	Павлоградська громада	×	×	×	×
54.	Перещепинська громада	Інформація відсутня			
55.	Першотравневська сільська громада	×	×	×	×
56.	Першотравенська міська громада	✓	✓	×	✓
57.	Петриківська громада	✓	✓	×	×
58.	Петропавлівська громада	✓	✓	×	✓
59.	Підгородненська громада	×	×	×	×
60.	Піщанська громада	×	✓	✓	×

№	Назва ТГ	Проведення моніторингу надання соціальних послуг	Подання регіональним органам соціального захисту населення узагальнених даних щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг	Наявність звіту щодо моніторингу та оцінки якості соціальних послуг на сайті ТГ	Проведення структурним підрозділом соціального захисту зовнішньої оцінки надання соціальних послуг
61.	Покровська селищна громада	✓	×	×	✓
62.	Покровська сільська громада	✓	✓	✓	✓
63.	Покровська міська громада	✓	✓	✓	✓
64.	П'ятихатська громада	×	✓	×	×
65.	Раївська громада	✓	✓	✓	✓
66.	Роздорська громада	×	×	×	×
67.	Саксаганська громада	×	×	×	×
68.	Святовасилівська громада	Інформація відсутня			
69.	Синельниківська громада	×	×	×	×
70.	Славгородська громада	×	×	×	×
71.	Слобожанська громада	×	×	×	×
72.	Слов'янська громада	✓	✓	×	✓
73.	Солонянська громада	×	×	×	×
74.	Софіївська громада	✓	✓	✓	✓
75.	Сурсько-Литовська громада	×	×	×	×
76.	Тернівська громада	✓	✓	✓	✓
77.	Томаківська громада	✓	✓	×	×
78.	Троїцька громада	×	✓	×	×
79.	Українська громада	×	×	×	×
80.	Царичанська громада	✓	✓	×	✓
81.	Червоногригорівська громада	×	×	×	✓
82.	Черкаська громада	✓	✓	×	×
83.	Чернечинська громада	✓	×	×	✓
84.	Чумаківська громада	✓	✓	✓	×
85.	Широківська громада	×	×	×	×
86.	Юр'ївська громада	✓	✓	✓	✓

Тож з огляду на інформацію вищезазначеної Таблиці структурні підрозділи соціального захисту деяких ТГ області, зокрема Божедарівської, Вакулівської, Васильківської, Грушівської, Жовтоводської, Зеленодольської, Личківської, Любимивської, Миколаївської громади Дніпровського району, Павлоградської, Першотравневської, Підгородненської, Роздорської, Саксаганської, Святовасилівської, Синельниківської, Славгородської, Слобожанської, Солонянської, Української, Сурсько-Литовської, Широківської функції щодо проведення моніторингу та зовнішньої оцінки, передбачені законодавством, не здійснюють. Орім того, структурні підрозділи соціального захисту населення Вишнівської, Зайцівської, Лихівської, Маломихайлівської, Піщанської, Пятихатської ТГ не проводять моніторинг надання соціальних послуг, але подають інформацію про узагальнені дані щодо проведеного моніторингу надання соціальних послуг до обласного Департаменту соціального захисту населення.

Проведення структурним підрозділом соціального захисту ТГ Дніпропетровської області зовнішньої оцінки надання соціальних послуг зображене на Рис. 1.8.3.

Зазначені дані свідчать, що структурні підрозділи соціального захисту населення **41 ТГ** не забезпечують проведення зовнішньої оцінки надання соціальних послуг вразливим категоріям населення. Тільки **33 ТГ** забезпечують таку діяльність.

Водночас **аналіз даних щодо проведення надавачами моніторингу надання соціальних послуг у Дніпропетровській області показав інші тенденції**. Надавачі соціальних послуг у більшості ТГ (60 ТГ) здійснюють проведення моніторингу надання соціальних послуг. Тільки 11 ТГ не забезпечують такої діяльності.

Позитивною є ситуація і з проведенням внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг й оприлюднення такої оцінки (див. Рис. 1.8.4; 1.8.5).

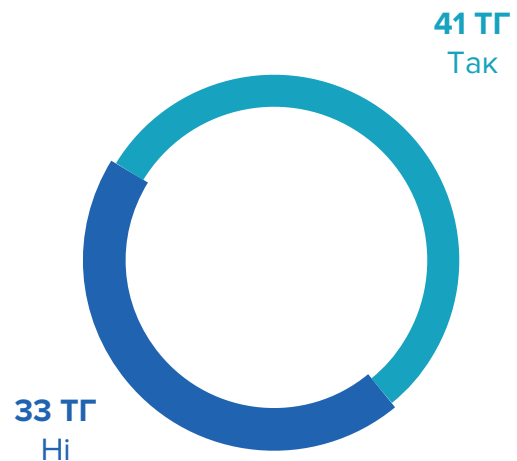

Рисунок 1.8.3. Частка ТГ області, які забезпечують проведення зовнішньої оцінки надання соціальних послуг

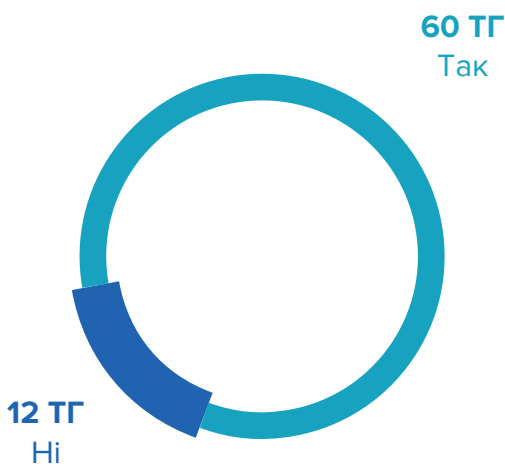

Рисунок 1.8.4. Проведення надавачами внутрішньої оцінки надання соціальних послуг у ТГ області

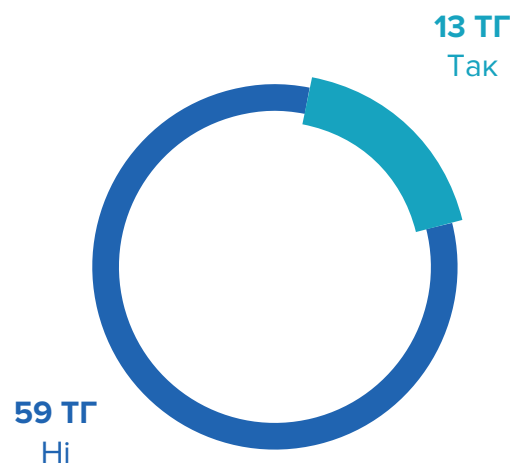

Рисунок 1.8.5. Оприлюднення результатів внутрішньої оцінки якості соціальних послуг надавачами Дніпропетровської області

Таблиця 1.8.2. Проведення надавачами соціальних послуг Дніпропетровської області моніторингу внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг й оприлюднення її результатів

№	Назва ТГ	Проведення надавачем моніторингу надання соціальних послуг	Проведення надавачем внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг	Оприлюднення результатів внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг
1.	Апостолівська громада	✓	✓	×
2.	Богданівська громада	×	×	×
3.	Божедарівська громада	✓	✓	×
4.	Брагивська громада	Інформація відсутня		
5.	Вакулівська громада	Інформація відсутня		
6.	Васильківська громада	✓	✓	×
7.	Великомихайлівська громада	Інформація відсутня		
8.	Вербківська громада	Інформація відсутня		
9.	Верхівцівська громада	✓	✓	×
10.	Верхньодніпровська громада	✓	✓	×
11.	Вишнівська громада	✓	✓	×
12.	Вільногірська громада	✓	✓	×
13.	Глеюватська громада	✓	✓	×
14.	Гречаноподівська громада	Інформація відсутня		
15.	Грушівська громада	×	✓	×
16.	Губиницька громада	✓	✓	×
17.	Девладівська громада	✓	✓	×
18.	Дніпровська громада	✓	✓	✓
19.	Дубовиківська громада	×	✓	×
20.	Жовтоводська громада	×	×	×
21.	Зайцівська громада	✓	✓	×
22.	Затишянська громада	Інформація відсутня		
23.	Зеленодольська громада	Інформація відсутня		
24.	Іларіовська громада	✓	✓	×
25.	Кам'янська громада	✓	✓	✓
26.	Карпівська громада	Інформація відсутня		
27.	Китайгородська громада	✓	✓	×
28.	Криворізька громада	✓	✓	×
29.	Криничанська громада	✓	✓	×
30.	Лихівська громада	✓	✓	×

№	Назва ТГ	Проведення надавачем моніторингу надання соціальних послуг	Проведення надавачем внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг	Оприлюднення результатів внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг
31.	Личківська громада	Інформація відсутня		
32.	Лозуватська громада	×	×	×
33.	Любимівська громада	✓	✓	×
34.	Ляшківська громада	Інформація відсутня		
35.	Магдалинівська громада	✓	✓	×
36.	Маломихайлівська громада	✓	✓	×
37.	Марганецька громада	×	×	×
38.	Межиріцька громада	✓	✓	×
39.	Межівська громада	✓	✓	×
40.	Миколаївська громада Дніпровського району	✓	✓	×
41.	Миколаївська громада Синельниківського району	✓	✓	×
42.	Мирівська громада	✓	✓	×
43.	Могилівська громада	✓	✓	✓
44.	Нивотрудівська громада	✓	✓	×
45.	Нікопольська громада	✓	✓	✓
46.	Новолатівська громада	✓	✓	×
47.	Новомосковська громада	✓	✓	×
48.	Новоолександрівська громада	Інформація відсутня		
49.	Новопавлівська громада	✓	✓	✓
50.	Нопопільська громада	✓	✓	✓
51.	Новопокровська громада	✓	✓	×
52.	Обухівська громада	Інформація відсутня		
53.	Павлоградська громада	✓	✓	×
54.	Перещепинська громада	✓	×	×
55.	Першотравневська сільська громада	×	×	×
56.	Першотравенська міська громада	✓	×	×
57.	Петриківська громада	×	×	×
58.	Петропавлівська громада	✓	✓	×
59.	Підгородненська громада	×	✓	×

№	Назва ТГ	Проведення надавачем моніторингу надання соціальних послуг	Проведення надавачем внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг	Оприлюднення результатів внутрішньої оцінки якості надання соціальних послуг
60.	Піщанська громада	✓	✓	✓
61.	Покровська селищна громада	✓	✓	×
62.	Покровська сільська громада	✓	✓	✓
63.	Покровська міська громада	✓	✓	✓
64.	П'ятихатська громада	✓	✓	✓
65.	Раївська громада	✓	✓	×
66.	Роздорська громада	✓	✓	×
67.	Саксаганська громада	Інформація відсутня		
68.	Святовасилівська громада	Інформація відсутня		
69.	Синельниківська громада	✓	✓	×
70.	Славгородська громада	×	×	×
71.	Слобожанська громада	✓	✓	×
72.	Слов'янська громада	✓	✓	×
73.	Солонянська громада	×	×	×
74.	Софіївська громада	✓	×	×
75.	Сурсько-Литовська громада	✓	✓	×
76.	Тернівська громада	✓	✓	×
77.	Томаківська громада	✓	✓	✓
78.	Троїцька громада	✓	✓	✓
79.	Українська громада	✓	✓	×
80.	Царичанська громада	✓	✓	×
81.	Червоногригорівська громада	✓	×	×
82.	Черкаська громада	✓	✓	×
83.	Чернеччинська громада	✓	✓	✓
84.	Чумаківська громада	✓	✓	×
85.	Широківська громада	✓	✓	×
86.	Юр'ївська громада	✓	✓	×

Інформація, подана у Таблиці 1.8.2, свідчить, що деякі громади мають потребу в забезпеченні системної роботи з підвищення якості надання соціальних послуг, обумовлену проведенням моніторингу надання соціальних послуг, зокрема:

- ✗ надавачі соціальних послуг Софіївської, Червоногригорівської ТГ здійснюючи моніторинг, не проводять внутрішню оцінку якості соціальних послуг та оприлюднення її результатів;
- ✗ надавачі соціальних послуг Апостолівської, Синельниківської громад, проводячи моніторинг та внутрішню оцінку, не оприлюднюють результатів такої роботи;
- ✗ надавачі соціальних послуг Грушівської, Дубовиківської, Підгородненської громад проводять лише внутрішню оцінку якості соціальних послуг;
- ✗ надавачі соціальних послуг Першотравенської міської ТГ не забезпечують внутрішню оцінку якості соціальних послуг.

Така ситуація у вищезазначених громадах може свідчити про те, що надавачі соціальних послуг або не проходили відповідне навчання щодо механізмів такої роботи й не володіють нормативними документами, або про відсутність належного контролю з боку структурних підрозділів соціального захисту населення ТГ.

Проведення на регіональному рівні моніторингу надання соціальних послуг, оцінювання їхньої якості й оприлюднення відповідних результатів передбачене Положенням про Департамент соціального захисту населення ОДА.

Відповідно до аналізу отриманої інформації (форма 8) Департамент соціального захисту населення ОДА на регіональному рівні забезпечує проведення моніторингу надання соціальних послуг особам старшого віку й особам з інвалідністю. Водночас на сайтах ОДА й Департаменту оприлюднення відповідних результатів відсутні. Інформація щодо проведення моніторингу соціальних послуг сім'ям з дітьми, ВПО, дітям-сиротам і дітям, позбавлених батьківського піклування, й іншим категорія населення Департамент не забезпечує. Водночас у період дії воєнного стану Департамент не проводив оцінку якості надання соціальних послуг.

Висновки

1. Проведення структурними підрозділами соціального захисту населення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг на регіональному рівні та майже половини ТГ Дніпропетровської області не стало системною роботою.
2. Результати моніторингу та оцінки якості соціальних послуг не враховуються для підвищення рівня професійної компетенції персоналу надавача соціальних послуг та якості соціальних послуг жителям ТГ.
3. Ігнорування органами місцевого самоврядування, структурними підрозділами соціального захисту населення проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг зазвичай призводить до управлінських помилок під час розв'язання проблем, що гальмує розвиток соціальних послуг і виправлення недоліків під час надання соціальних послуг надавачем соціальних послуг.
4. Виконання повноважень щодо проведення моніторингу та зовнішньої оцінки якості соціальних послуг у ТГ області потребує актуалізації, перегляду змісту своєї діяльності Департаментом і Головним управлінням Національної сервісної служби.

РОЗДІЛ 2.

Рекомендації щодо впровадження інноваційних рішень для підвищення рівня та різноманітності послуг, які надаються у відповідь на кризу та згідно з потребами ТГ, спрямованих на покращення соціальної роботи й розвиток системи надання соціальних послуг для Дніпропетровської області загалом з урахуванням потреб жителів 86 ТГ Дніпропетровської області

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
1.1. Удосконалення місцевих політик			
1.1.1.	Внести зміни до стратегічних документів ТГ стосовно надання соціальних послуг	2024 рік	Вишнівська, Зайцівська, Затишнянська, Іларіонівська, Любимівська ТГ, Маломихайлівська, Миколаївська сільська Дніпровського району, Павлоградська, Першотравенська, Петриківська, Славгородська, Солонянська, Сурсько-Литовська ТГ
1.1.2.	Розробити та затвердити місцеві програми забезпечення потреб населення в соціальних послугах	2024 рік	Апостолівська, Божедарівська, Вербківська, Верхівцівськ, Вишнівська, Глеюватська, Зайцівська, Затишнянська, Зеленодольська, Китайгородська, Криворізька, Криничанська, Любимівська, Маломихайлівська, Марганецька, Нивотрудівська, Новомосковська, Новопавлівська, П'ятихатська, Павлоградська, Петропалівська, Підгородненська, Раївська, Синельниківська, Слов'янська, Сурсько-Литовська ТГ
1.1.3.	Запровадити у ТГ систему планування й фінансування соціальних послуг на підставі визначення реальних потреб громади в соціальних послугах з урахуванням статі, віку, місця проживання вразливих категорій осіб / сімей, пріоритетних потреб цільових аудиторій	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
1.1.4.	Завершити збирання, узагальнення та аналіз соціально-демографічних даних у територіальних громадах щодо кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення (наказ Міністерства соціальної політики від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах»)	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
1.1.5.	Забезпечити оновлення даних щодо соціально-демографічної ситуації у територіальних громадах і кількості осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення за відповідною формою, рекомендованою Міністерством соціальної політики	Один раз на три роки в період з 1 січня до 15 червня	Органи місцевого самоврядування
2.2. Удосконалення системи управління та адміністрування у сфері надання соціальних послуг на місцевому й регіональному рівнях			
2.2.1.	Привести у відповідність систему управління та адміністрування у сферах соціального захисту населення, забезпечення прав дітей і надання соціальних послуг ТГ області до наказу Мінсоцполітики від 31 липня 2023 року № 263-Н «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення положень про структурні підрозділи з питань соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та організації діяльності територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей»	2024 рік	Департамент соціального захисту населення ОДА Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.2.2.	Створити у структурі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради ТГ області структурний підрозділ із питань соціального захисту населення	2024 рік	Китайгородська, Святовасилівська, Божедарівська, Вишнівська, Саксаганська, Великомихайлівська, Лихівська, Девладівська, Нивотрудівська, Губиниська, Личківська, Зайцівська, Роздорська, Першотравневська, Криничанська ТГ
2.2.3.	Структурним підрозділам із питань соціального захисту населення розмежувати функції, повноваження й відповідальність для якісного виконання органами місцевого самоврядування повноважень щодо управління системою надання соціальних послуг жителям ТГ Дніпропетровської області відповідно до наказу Мінсоцполітики від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах»	2024 рік	Вишнівська, Глеюватська, Могилівська, Новолатівська ТГ
2.2.4.	Структурним підрозділам із питань соціального захисту планувати соціальні послуги й видатки на їх надання, розробляти відповідні пропозиції до проєктів місцевих програм соціального розвитку, проєкту бюджету ТГ; проводити контроль, моніторинг, оцінку якості надання соціальних послуг	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.2.5.	Ввести у штати структурних підрозділів із питань соціального захисту населення виконавчого органу сільських, селищних, міських рад ТГ області посади соціального менеджера	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.2.6.	Забезпечити у ТГ області заповнення електронних баз даних отримувачів і надавачів соціальних послуг для налагодження постійного моніторингу за обсягом та якістю надання соціальних послуг населенню ТГ, об'єктивної щорічної оцінки потреби в послугах для формування бюджетних програм	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.2.7.	Забезпечити проведення оцінки потреб населення ТГ області в соціальних послугах відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України відповідно до наказу Мінсоцполітики від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах», із широким залученням представників вразливих груп населення, громадських об'єднань, благодійних організацій для формування соціального бюджету та розвитку соціальної інфраструктури	Щорічно / раз на 3 роки	Департамент соціального захисту населення ОДА Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області Органи місцевого самоврядування
2.2.8.	Затвердити Порядок визначення потреб громади в соціальних послугах	2024 рік	Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Могилівська, Новоолександрівська, Обухівська, Підгородненська, Святовасилівська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Божедарівська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Затишнянська, Кам'янська, П'ятихатська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська селищна,

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
			Томаківська, Червоногригорівська, Магдалинівська, Перещепинська, Черкаська, Чернечинська, Вербківська, Межиріцька, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Великомихайлівська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Першотравенська, Покровська міська, Синельниківська, Роздорська ТГ
2.2.9.	Затвердити робочі групи з визначення потреб громади та розвитку соціальних послуг ТГ	2024 рік	Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Підгородненська, Святовасилівська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Божедарівська, Вишнівська, Затишнлянська, Лихівська, Вакулівська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Лозуватська, Нивотрудівська, Мирівська, Першотравневська, Покровська, Магдалинівська, Черкаська, Чернечинська, Богданівська, Вербківська, Межиріцька, Троїцька, Брагинівська, Великомихайлівська, Зайцівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Роздорська ТГ
2.2.10.	Затвердити Порядок міжвідомчої взаємодії суб'єктів надання соціальних послуг ТГ	2024 рік	Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Миколаївська Новоолександрівська, Обухівська, Підгородненська, Святовасилівська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнлянська, Кам'янська,

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.2.11.	Залучити до надання соціальних послуг жителям громади надавачів соціальних послуг недержавного сектору шляхом впровадження механізмів соціального замовлення	2024 рік	<p>Криничанська, Лихівська, Саксаганська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська, Новолатівська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Губиниська, Личківська, Магдалинівська, Перещепинська, Черкаська, Чернеччинська, Богданівська, Вербківська, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Славгородська, Слов'янська ТГ</p> <p>Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Миколаївська, Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Петриківська, Підгородненська, Святовасилівська, Слобожанська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнянська, Криничанська, Лихівська, П'ятихатська, Саксаганська, Апостолівська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Грушівська, Девладівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська,</p>

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
			Новолатівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Губиниська, Личківська, Магдалинівська, Новомосковська, Перещепинська, Піщанська, Черкаська, Чернечинська, Богданівська, Вербківська, Межиріцька, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Славгородська, Слов'янська, Українська ТГ
2.2.12.	Привести у відповідність до законодавства діяльність ТГ Дніпропетровської області в частині інформування населення за напрямком розвитку соціальних послуг і соціальної роботи	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.2.13.	Наповнити офіційні сайти Дніпропетровської ОДА й сайти органів місцевого самоврядування місцевих рад новим змістом про наявні соціальні послуги для вразливих категорій жителів регіону для інформування про соціальні послуги й умови їх отримання	2024 рік	Департамент соціального захисту населення ОДА Органи місцевого самоврядування

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.2.14.	Забезпечити виконання повноважень щодо здійснення моніторингу надання соціальних послуг та проведення зовнішньої оцінки якості надання соціальних послуг	2024 рік	Департамент соціального захисту населення ОДА Божедарівська, Вакулівська, Васильківська, Грушівська, Жовтоводська, Зеленодольська, Личківськ, Любимівська, Миколаївська Дніпровського району, Павлоградська, Першотравневська, Підгородненська, Роздорська, Саксаганська, Святовасилівська, Синельниківська, Славгородська, Слобожанська, Солонянська, Українська, Сурсько-Литовська, Широківська ТГ
2.2.16.	Надати методичну допомогу структурним підрозділам соціального захисту населення ТГ щодо проведення моніторингу надання соціальних послуг та проведенню оцінки якості соціальних послуг	Постійно	Департамент соціального захисту населення ОДА
2.3. Розвиток мережі надавачів соціальних послуг усіх форм власності та підпорядкування			
2.3.1.	Створити надавачів соціальних послуг — ЦНСП / ЦСС / ТЦСО	2024 рік	Богданівська, Божедарівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Гречанопадівська, Грушівська, Затишнянська, Зеленодольська, Карпівська, Китайгородська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Роздорська, Святовасилівська, Славгородська, Українська, Вишнівська, Глеюватська, Новолатівська, Могилівська, Сурсько-Литовська, Любимівська, Новоолександрівська ТГ
2.3.2.	Створити у ТГ додатково ЦСС або реорганізувати ТЦСО у ЦНСП	2024 рік	Зайцевська, Новопавлівська ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.3.3.	Провести аудит щодо відповідності приміщень надавачів соціальних послуг ДБН щодо інклюзивності	2024 рік	Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Миколаївська, Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Петриківська, Підгородненська, Святовасилівська, Слобожанська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вишнівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнлянська, Кам'янська, Криничанська, Лихівська, П'ятихатська, Саксаганська, Апостолівська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Грушівська, Девладівська, Зеленодольська, Карпівська, Криворізька, Лозуватська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Губиниська, Личківська, Магдалинівська, Новомосковська, Перещепинська, Піщанська, Черкаська, Чернеччинська, Богданівська, Вербківська, Межиріцька, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Першотравенська, Петропавлівська, Покровська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Славгородська, Слов'янська, Українська ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.4. Розвиток пріоритетних видів соціальних послуг для жителів регіону, зокрема комплексних спеціалізованих соціальних послуг (з урахуванням результатів визначення потреб)			
2.4.1.	Удосконалити на регіональному й місцевому рівнях систему обліку та звітності щодо наданих соціальних послуг	2024 рік	Департамент соціального захисту населення ОДА Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ
2.4.2.	Запровадити на регіональному й місцевому рівнях систему планування соціальних послуг за результатами визначених потреб населення громад у соціальних послугах	2024 рік Щорічно	Департамент соціального захисту населення ОДА Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ Служби у справах дітей ТГ
2.4.3.	За результатами визначення потреб населення в соціальних послугах запланувати впровадження нових соціальних послуг у ТГ	2024–2025 роки	Божедарівська, Вакулівська, Вишнівська, Грушівська, Затишнянська, Китайгородська, Лихівська, Ляшківська, Мирівська, Могилівська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новопокровська, Петриківська, Славгородська, Сурсько-Литовська ТГ
2.4.4.	Визначити та вжити заходів щодо забезпечення незадоволеного попиту на соціальні послуги у громадах області, які не надаються в жодній із громад області, зокрема послуг: <ul style="list-style-type: none"> • медіації; • підтриманого проживання бездомних осіб; • соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів і психотропних речовин; • соціально-психологічної реабілітації осіб з ігровою залежністю; • тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю; 	2024–2025 роки	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ Служби у справах дітей ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
	<ul style="list-style-type: none"> • тимчасового відпочинку для осіб, які здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; • соціально трудової адаптації. 		
2.4.5.	<p>За результатами визначення потреб населення в соціальних послугах запланувати впровадження соціальних послуг для:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дітей з особливими освітніми потребами; • дітей із тяжкими захворюваннями, порушеннями, травмами, станами (зокрема до встановлення інвалідності); • дітей, які потребують паліативної допомоги (зокрема послуг денного догляду дітей з інвалідністю, супроводу під час інклюзивного навчання, тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю). 	2024 рік Постійно	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ
2.4.6.	Запровадити у ТГ базову соціальну послугу «Догляд удома»	2024 рік	Брагинівська, Виликомихайлівська, Вербківська, Зеленодольська, Любимівська, Маломихайлівська, Новоолександрівська, Роздорська, Святовасилівська, Святовасилівська ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.4.7.	Запровадити у ТГ базову соціальну послугу «Консультавання»	2024 рік	Брагинівська, Виликомихайлівська, Вербківська, Вишнівська, Грушівська, Затишнянська, Зеленодольська, Лихівська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Петриківська, Святовасилівська, Славгородська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Чернечинська ТГ
2.4.8.	Запровадити у ТГ базову соціальну послугу «Інформування»	2024 рік	Апостолівська, Божедарівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Вишнівська, Грушівська, Зайцівська, Затишнянська, Зеленодольська, Іларіонівська, Китайгородська, Лихівська, Личківська, Любимівська, Ляшківська, Магдалинівська, Маломихайлівська, Миколаївська (Дніпровського району), Мирівська, Могилівська, Нивотрудівська, Нікопольська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Перещепинська, Петриківська, Святовасилівська, Славгородська, Слобожанська, Слов'янська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Чернечинська, Юр'ївська ТГ
2.4.9.	Визначити як пріоритетний напрямок у громадах області розвиток і впровадження сімейно орієнтованих соціальних послуг для сімей і дітей	2024 рік Постійно	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ Служби у справах дітей ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.4.10.	Запровадити у громадах соціальну послугу «Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах»	2024–2025 роки	Брагинівська, Великомихайлівська, Вербківська, Грушівська, Затишнська, Зеленодольська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новоолександрівська, Новопавлівська, Новопокровська, Петриківська, Святовасилівська, Сурсько-Литовська, Троїцька ТГ
2.4.11.	Запровадити у громадах соціальну послугу «Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти й діти, позбавлені батьківського піклування»	2024 рік	Божедарівська, Брагинівська, Вакулівська, Великомихайлівська, Вербківська, Грушівська, Дніпровська, Затишнська, Зеленодольська, Китайгородська, Личківська, Любимівська, Ляшківська, Маломихайлівська, Мирівська, Нікопольська, Новолатівська, Новоолександрівська, Новопавлівська, Новопокровська, Петриківська, Святовасилівська, Софіївська, Сурсько-Литовська, Троїцька, Українська, Чумаківська ТГ
2.4.12.	Запровадити у громадах області соціальну послугу «Догляд і виховання дітей в умовах, наближених до сімейних»	2024–2025 роки	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ Служби у справах дітей ТГ
2.4.13.	Для зменшення рівня інституційного догляду осіб старшого віку, осіб / дітей з інвалідністю на регіональному рівні впровадити у громадах послуги: <ul style="list-style-type: none"> • стаціонарного догляду; • підтриманого проживання; • денного догляду у громадах області; • натуральної допомоги; • паліативного догляду; • транспортних послуг, зокрема через механізми територіального співробітництва громад. 	2024–2025 роки	Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.4.14.	<p>Для осіб із числа учасників антитерористичної операції та осіб, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з повномасштабною війною Російської Федерації проти України, у громадах запровадити послуги:</p> <ul style="list-style-type: none"> • соціально психологічної реабілітації; • консультування психолога; • соціального супроводу під час працевлаштування та на робочому місці; • соціально трудової адаптації • відповідно до визначених потреб 	2025–2025 роки	<p>Органи місцевого самоврядування Надавачі соціальних послуг ТГ</p>

2.5. Кадрове забезпечення системи надання соціальних послуг

2.5.1.	<p>Ввести посади фахівців із соціальної роботи з віддаленим робочим місцем</p>	2024 рік	<p>Дніпровська, Китайгородська, Любимівська, Ляшківська, Могилівська, Новоолександрівська, Новопокровська, Обухівська, Петриківська, Підгородненська, Святовасилівська, Солонянська, Сурсько-Литовська, Царичанська, Чумаківська, Божедарівська, Верхньодніпровська, Верхівцівська, Вільногірська, Жовтоводська, Затишнлянська, Кам'янська, Криничанська, Лихівська, П'ятихатська, Апостолівська, Вакулівська, Глеюватська, Гречаноподівська, Грушівська, Девладівська, Зеленодольська, Карпівська, Лозуватська, Нивотрудівська, Новолатівська, Новопільська, Софіївська, Широківська, Марганецька, Мирівська, Нікопольська, Першотравневська, Покровська, Покровська, Томаківська, Червоногригорівська, Личківська,</p>
--------	--	----------	--

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
			Магдалинівська, Новомосковська, Перещепинська, Черкаська, Чернеччинська, Богданівська, Вербківська, Павлоградська, Троїцька, Тернівська, Юр'ївська, Брагинівська, Васильківська, Великомихайлівська, Дубовиківська, Зайцівська, Іларіонівська, Маломихайлівська, Межівська, Миколаївська, Новопавлівська, Першотравенська, Петропавлівська, Раївська, Синельниківська, Роздорська, Славгородська, Слов'янська, Українська ТГ
2.5.2.	Ввести посади методистів і психологів у ДОЦСС	2024 рік	Департамент соціального захисту населення ОДА

2.6. Підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги

2.6.1.	Провести навчальні заходи для місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій усіх форм власності для вдосконалення знань і навичок для ефективного управління сферою соціального захисту населення, захисту прав дітей і надання соціальних послуг, використання можливостей, які надаються децентралізованою системою управління	Щорічно	Дніпропетровський обласний центр соціальних служб
2.6.2.	Розвивати кадровий потенціал комунальних надавачів соціальних послуг у ТГ	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.6.3.	Удосконалити матеріально-технічну базу комунальних надавачів соціальних послуг	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.6.4.	Здійснити аналіз підходів до фінансування системи надання соціальних послуг, зокрема впровадження фінансування соціальних послуг відповідно до визначених потреб жителів територіальних громад, а не утримання надавачів соціальних послуг (зазвичай за залишком)	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

2.7. Посилення комунікації з жителями територіальних громад для підвищення їхньої обізнаності щодо соціальних послуг, їх змісту, порядку й умов надання

2.7.1.	Забезпечити розміщення переліку соціальних послуг на сайтах ТГ для інформування жителів про соціальні послуги, які надаються у громаді	Щорічно	Органи місцевого самоврядування
2.7.2.	Забезпечити розміщення на сайті ТГ звітів щодо проведеного моніторингу та оцінки якості соціальних послуг	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.7.3.	Забезпечити оприлюднення звіту структурного підрозділу соціального захисту населення про проведену роботу на сайтах сільських, селищних, міських рад для оприлюднення результатів визначення потреб населення громади у соціальних послугах	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.7.4.	Оновити офіційні сайти ОДА й Департаменту соціального захисту в частині змістовного наповнення інформацією про наявні соціальні послуги та перспективи розвитку соціальної роботи / надання соціальних послуг для населення	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

№	Назва напрямку / Перелік заходів	Строк	Виконавці
2.8. Цифровізація процесу визначення потреб населення в соціальних послугах і надання соціальних послуг, зокрема шляхом запровадження й використання Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому, регіональному й національному рівнях			
2.8.1.	Завершити автоматизацію процесів оброблення й передавання документів заявників із питань соціального захисту населення від віддалених старостинських округів	2024–2025 роки	Органи місцевого самоврядування
2.8.2.	Здійснити роботу щодо ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг	2024 рік	Богданівська, Вакулівська, Вишнівська, Грушівська, Губинська, Зайцівська, Зеленодольська, Китайгородська, Любимівська, Маломихайлівська, Нивобрудівська, Новолатівська, Славгородська ТГ
2.9. Матеріально-технічне забезпечення комунальних надавачів соціальних послуг			
2.9.1.	Удосконалити матеріально-технічну базу комунальних надавачів соціальних послуг	2024 рік	Органи місцевого самоврядування
2.9.2.	Здійснити аналіз підходів до фінансування системи надання соціальних послуг, зокрема впровадження фінансування соціальних послуг відповідно до визначених потреб жителів територіальних громад, а не утримання надавачів соціальних послуг (зазвичай за залишком)	2024 рік	Органи місцевого самоврядування

